

Programma 2024

Lokaal, Sociaal, Duurzaam.

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
Lokaal, Sociaal, Duurzaam	5
Leeswijzer	6
Hoofdstuk 1. Kennismaken met Stichting Samenwonen-Samenleven	7
1.1. <i>SWSL als innovator en ondersteuner</i>	7
1.2. <i>B.O.S werkwijze en W.I.S. kernwaarden</i>	8
1.3. <i>A.B.C. Professionele houding</i>	10
1.4. <i>B.B.P: Burgerschap, Bondgenootschap, Partnerschap</i>	10
1.5. <i>Community Building volgens SWSL</i>	11
Hoofdstuk 2. Nieuwe ontwikkelingen en ambities 2024	14
2.1. <i>Gebiedsgericht samenwerken in Nieuw-West</i>	14
2.2. <i>Alliantievorming</i>	15
2.3. <i>Urgentie extra beheer en life coaching</i>	18
2.4. <i>Life Coach</i>	19
Hoofdstuk 3. Programma stadsdeel Nieuw-West	21
3.1. <i>Commons Lab</i>	21
3.2. <i>Netwerk Informele Zorg</i>	25
3.3. <i>Mantelzorg</i>	27
3.4. <i>Platform Armen nemen het woord</i>	30
3.5. <i>Innovatie budget</i>	33
3.6. <i>Passie-uren voor samenwerking en bondgenootschap</i>	34
3.6.1. <i>Vuilnisoproer</i>	34
3.6.2. <i>Coöperatie Samen aan de Slag</i>	35
3.6.3. <i>Energie Coöperatie Westerlicht</i>	37
Hoofdstuk 4. De Buurtzaak en programmering	38
4.1. <i>De Buurtzaak, Huis van de Wijk Slotervaart Noord</i>	38
4.1.1. <i>Introductie</i>	38
4.1.2. <i>Spelregels en openingstijden</i>	41
4.1.3. <i>Beheer en leermeester</i>	42
4.2. <i>Programmering Huis van de Wijk De Buurtzaak</i>	42
4.2.1. <i>Activering en participatie</i>	42
4.2.2. <i>Kunst- en cultuur</i>	44
4.2.3. <i>Slotervaart Buurt Fest en Rembrandtpark festival</i>	47
4.2.4. <i>Wij Zijn de Wijk, buurtpanel Slotervaart Noord</i>	48
4.2.5. <i>Bewonersinitiatieven</i>	48
4.3. <i>Slotervaart programma</i>	49
4.3.1. <i>Introductie</i>	49
4.3.2. <i>Hulp in de Buurt (HiB)</i>	49
4.3.3. <i>Informeel Taalaanbod: 'Taal de Sociale Basis'</i>	52
4.3.4. <i>Samen Leren in de Wijk</i>	54

4.3.5. Werkgroepen dementie en dagbesteding & informatiekaravaan	56
Hoofdstuk 5. Wildemanbuurt, Osdorp-Oost.....	57
5.1. Inleiding	57
5.2. Aan de slag in een bijzonder context met social design en community wealth building	57
5.3. We Share Coalitie.....	58
5.4. Community Wealth building	60
5.5. Samen “stad maken”, social design.....	61
5.6. Station Wildeman: Duurzame Banen Tuin, hub voor coöperatieve en bewonersbedrijven.....	62
5.7. Perron 32	64
5.8. Community Builder	64
5.9. Activiteitenbudget	65
5.10 Beheer, spelregels en openingstijden	66

Voorwoord

In 1970 kwam de Braziliaanse filosoof Paolo Freire naar Amsterdam om te praten over zijn boek 'Pedagogie van de onderdrukten'. Zijn gedachten sloten aan bij de democratisering waar we zelf mee bezig waren, daarom was ik die dag bij zijn lezing. Op de universiteit heerste op veel plaatsen nog een feodale cultuur met aan de top hoogleraren en bestuurders die uit de hoogte omgingen met hun ondergeschikten. Assistenten mochten hun boeken sjouwen en de studenten hielden ze zo veel mogelijk van zich vandaan. Waar wij over het belang van kennis met maatschappelijke relevantie spraken, sprak Freire over onderdrukking. 'De armen zitten opgesloten in een cultuur van zwijgen doordat alle instanties, ook de scholen, ze in de steek laten. Die geven hen het gevoel dat ze niks kunnen en dat het hun eigen schuld is. Dat vind ik nog het ergste.' Hij sprak ons aan als revolutionaire studenten die straks als leraar, dokter, bestuurder of advocaat het verschil konden maken. 'Benader de onderdrukten als compadres, als bondgenoten. Word geen functionaris die het systeem bestendigt! Laat die superieure, onverschillige en gedistantieerde houding varen en maak contact met de armen. Verdiep je in hun belevingswereld. Doe dat met een intelligent hart en ik voorspel je: niet alleen hun, maar ook jullie leven zal er rijker door worden.' Met een blij gevoel fietste ik naar huis. Freire had een zaadje geplant.

Een halve eeuw later vind ik Freire's missie terug in het convenant en het uitvoeringsprogramma Wij maken Samen Nieuw-West. Dat is mooi en treurig tegelijk. Zijn we zo weinig opgeschoten? Zeker, superieure onverschilligheid is er nog steeds maar we zijn nu beter voorbereid op de teleurstellingen die een 'pedagogie van de onderdrukten' met zich meebrengt. We beseffen nu beter dat alle deelnemers aan het convenant gevangen zitten in een double bind positie: waar je goed in bent, wat je houvast en misschien zelfs status geeft, daar voel je je zeker over. Dat moet je leren omzetten in nieuwe kennis, eigenschappen, omgangsvormen en competenties waar grote behoefte aan is, maar die nog moeten worden uitgevonden. Dat maakt je onzeker, want dat repertoire heb je nog niet in de vingers en je kan niet goed overzien waar het je gaat brengen. Onderweg zal het vroeg of laat verleidelijk zijn om terug te vallen op oude zekerheden.

De vraag is daarom: kun je als collectief op een positieve manier leren omgaan met het ongewisse, en met de spanningen en conflicten waarmee dat gepaard gaat? Dat vraagt een groot vertrouwen in het proces en in elkaar, in de collectieve wil die wordt aangedreven door sterke overtuigingen en gevoelens van urgentie. Dat is iets anders dan een mission statement die organisaties op glanspapier in hun brandkast opbergen. Het vraagt bereidheid om samen het convenant in de praktijk te verdiepen, door te leren van de misverstanden en tegenstellingen die zich voordoen. Al zijn er obstructies te over: van klagen, claimen, klooiën, tot ruziën en terugvallen in machtsspelletjes, als ze over obstakels struikelen, laten de deelnemers elkaar niet vallen. Dat gaat over iets anders dan schools leren (met een alwetende die vertelt wat goed is en hoe dat moet). Het gaat over samen uit schuring glans maken, als bondgenoten. Zulk leren vereist naast moed en eigenzinnigheid ook intelligente harten. In de praktijken die dit jaarplan beschrijft wordt vanuit dat curriculum geleerd.

Martin Stam

Voorzitter bestuur Stichting Samenwonen-Samenleven

23 september 2023

Lokaal, Sociaal, Duurzaam

Voor u ligt het werkprogramma 2024 “Lokaal, Sociaal, Duurzaam” van stichting Samenwonen-Samenleven.

Als SWSL zijn we *lokaal* actief; we werken gebiedsgericht, samen met bewoners, bewonersinitiatieven en andere lokale partners. In het dagelijks leven van mensen komt alles bij elkaar: welzijn, gezondheid, werk, (betaalbaar en fijn) wonen, zorg om de ander, een schone en veilige woonomgeving, kunst en cultuur, vrije tijd en onderwijs. In ambtelijke taal: SWSL werkt integraal en overstijgt met haar manier van werken verschillende ambtelijke domeinen. Door lokaal actief te zijn, wil SWSL inzetten op het proces van “commoning” of met een ander woord “vergemeenschappelijken”. Op basis van gemeenschappelijke ambities en belangen stimuleren we samenwerking en via die samenwerkingen komen we tot een integrale aanpak om kansen in de wijk te verzilveren en kwesties te tackelen. Hierbij is “mede-eigenaarschap” van de kant van (georganiseerde) bewoners een speerpunt. Het gaat dan vooral ook om mede-eigenaarschap van de middelen waarmee alert en adequaat op urgenties en noden van die bewoners gereageerd kan worden. Collectieve belangenbehartiging van bewoners(groepen) is hierbij een belangrijk aandachtspunt voor SWSL.

“*Sociaal*” betekent voor SWSL in en voor alles inclusief. Iedereen wordt als deelnemer – participant – aangesproken. Er zijn in de programma’s van SWSL geen klanten en cliënten. “Sociaal” betekent ook “wederkerig”. De gemeenschap die we bouwen fungeert als springplank en vangnet voor die bewoners die – om welke reden dan ook – niet mee kunnen doen in de samenleving of op de arbeidsmarkt. Gemeenschappen bestaan bij gratie van de waarde van wederkerigheid. We delen onze expertise, netwerken, faciliteiten, kennis en ervaringen.

Duurzaamheid is een ander speerpunt van SWSL. We willen niet alleen investeren in duurzame energie-initiatieven maar zetten ook in op – wat zo mooi heet – het verkleinen van onze ecologische voetafdruk. Onze inzet op duurzaamheid, meer concreet de energie transitie, combineren we weer met de lokale benadering en commoning. Dat werken we bijvoorbeeld uit in de strijd tegen energie armoede en het vergroten van kansen op de arbeidsmarkt in de duurzaamheidsindustrie.

Leeswijzer

In Hoofdstuk 1 maakt u kennis met de organisatie. Haar werkwijze en de kernwaarden die centraal staan worden beschreven. Daarnaast leest u over hoe de organisatie aan gemeenschappen bouwt. In de laatste paragraaf van dit hoofdstuk besteden we aandacht aan haar ontstaan in stadsdeel West; daar waar SWSL als vrijwilligersinitiatief in 2004 een start heeft gekend.

In Hoofdstuk 2 presenteren we de nieuwe ontwikkelingen en ambities van SWSL voor Stadsdeel Nieuw-West. Hoofdstuk 3 presenteren wij u de programma's voor stadsdeel Nieuw-West. SWSL is met het Huis van de Wijk De Buurtzaak niet alleen actief in Slotervaart. Onderhand is er een samenhangend programma ontwikkeld voor het hele stadsdeel. Zo begeleidt SWSL het Netwerk Informele Zorg, organiseert het Commons Lab, is ondersteuner van Energie Coöperatie Westerlicht en van Coöperatie Samen aan de Slag. Het tweede deel van dit hoofdstuk beschrijft programma's die niet beschikt zijn en met inzet van SWSL toch gesteund en verder ontwikkeld worden.

In Hoofdstuk 4 presenteren we het jaarprogramma van het Huis van de Wijk De Buurtzaak. Dit hoofdstuk hebben we opgeknipt in drie delen. In het eerste deel wat inleidende teksten op het Huis van de Wijk over spelregels en openingstijden. Het tweede deel beschrijft het programma van het Huis van de Wijk De Buurtzaak. Het derde deel gaat in op het programma voor Slotervaart breed.

Hoofdstuk 5 is geheel gewijd aan Wildemanbuurt, Osdorp-Oost. In dit hoofdstuk presenteren wij de programma's rondom Station Wildeman en Perron 32. Als bijlage ontvangt u een relatie-model SWSL.

Hoofdstuk 1. Kennismaken met Stichting Samenwonen-Samenleven

1.1. SWSL als innovator en ondersteuner

Als een ding opvalt bij SWSL dan is het wel haar innovatieve rol in sociaal werk. In het dagelijkse uitvoerende werk is de organisatie voortdurend alert op mogelijkheden tot samenwerking en verbinding tussen bewonersinitiatieven, hun allianties en netwerken. Daarbij zet SWSL ook in op partnerschap tussen al deze initiatieven en netwerken onderling, én op partnerschap tussen die netwerken en de ambtelijk-bestuurlijke organisatie. Hiermee bouwen we voortdurend aan een solidariserende sociale infrastructuur in gemeenschappen en wijken.

In de verbindingen die hierbij tot stand komen ontwikkelen zich nieuwe werkvormen en praktijken, veelal op basis van gedeelde waarden, interesses, ambities en belangen. Die verbindingen zijn altijd domein-overstijgend. In de uitvoering van ons programma is daarom ruimte ingebouwd voor het traceren van *kansen op verbinding*: hoe en met wat we proactief kunnen anticiperen op urgente kwesties van bewoners en het stadsdeel. Steevast verricht SWSL boven op het overeengekomen activiteitenprogramma extra inspanningen. Het gaat dan om initiatieven die niet “beschikt” zijn en waarvoor veelal – in de ontwikkel- en startfase – geen budgetten beschikbaar zijn gesteld. Enkele voorbeelden van die ontwikkelroute:

- In 2020 is de “Vuilnisoproer” ontstaan: een stadsdeel breed netwerk van bewonersinitiatieven op ‘schoon, heel en veilig’. Uit eigen vermogen en niet zelden met “passie uren” van teamleden van SWSL werd dit initiatief ontwikkeld en uitgevoerd.
- Ook in 2020 is het initiatief “Samen leren in de wijk” geïnitieerd: een samenwerkingsverband tussen wijkpartners en drie basisscholen in Slotervaart.
- Al wat langer geleden zijn Energie Coöperatie Westerlicht (2019) en het Netwerk Informele Zorg (2017) ontwikkeld.
- Van heel recente datum is onze inzet – samen met collega community builders – om een dialoog met het Masterplan Nieuw-West team te organiseren over het thema “bewonersbetrokkenheid”. Deze inzet heeft geresulteerd in een breed gedragen voorstel aan het team van Samir Bashara over hoe bewonersbetrokkenheid op verschillende doorbraakthema’s handen en voeten kan krijgen. En passant hebben deze inspanningen een structuur van verbinding opgeleverd en een netwerk van community initiatieven – een netwerk waarin bewonersinitiatieven, netwerken en allianties afstemmen en samenwerkingen verkennen en realiseren onder de naam “Kracht van Nieuw West”.

De Vuilnisoproer, Westerlicht, Netwerk Informele Zorg en Samen leren in de wijk zijn – na bewezen resultaten, meerwaarde en impact – doorgesloopt tot structurele initiatieven met cofinanciering van de kant van het stadsdeel of andere partners. Andere innovatie initiatieven vinden in de ontwikkel- en opstartfase wel cofinanciering. Bijvoorbeeld het Informele Taalinitiatief Slotervaart of de Coöperatie Samen aan de Slag. Deze laatste is een samenwerking van zeven wijkorganisaties in Slotervaart die met

steun van WPI – Werk Participatie en Inkomen – in de vorm van een Dienstverleningsovereenkomst (DVO) tot stand is gekomen.

Innovatie vindt vooral plaats daar waar structuren en (uitvoering van) beleid sociale en economische uitsluiting veroorzaken. Of waarmee collectieve belangen van bewoners (groepen/initiatieven) worden geschaad en/of ondermijnd. Het gaat hierbij vooral om systemische effecten. Innovatie doe je niet achter je bureau. Innoveren in het sociale domein doe je als je met de poten in de modder staat. Door je te verbinden met bewoners en hun initiatieven. Door relaties aan te gaan waarin – van onze kant – consistentie en betrouwbaarheid wordt betracht. Maar bovenal door solidariteit te betrachten. In de praktijk betekent dit oprechte belangstelling voor de ander en het vermogen om van de ander te leren en jouw expertise, kennis, ervaring, faciliteiten en netwerken te delen. Niet zelden fungeert SWSL dan ook als meedenker en ondersteuner om een kwestie te helpen tackelen.

Innovatie doe je ook niet alleen met initiatieven in wijken en gemeenschappen (zie ook paragraaf 2.2. Alliantievorming). Partnerschap met de ambtelijk-bestuurlijke organisaties is vaak een voorwaarde om innovatieve initiatieven ook te kunnen borgen. Dat is waarom SWSL voortdurend alert is hoe in nieuwe initiatieven het partnerschap met het stadsdeel, de stad en haar programma's verder ontwikkeld kan worden. Daarin schroomt SWSL niet om te benoemen wat dat partnerschap in de weg staat en met concrete voorstellen te komen.

Vernieuwing in werkvormen, organisatie, initiatieven en programma bereiken we niet door op gebaande paden te blijven. Innovatie vergt moed en lef om out of the box te denken en te handelen. Het kan zijn dat we in dat out-of-the-box denken en handelen kritisch zijn over voorzieningen, onderdelen van het beleid en/of praktijken, organisaties, instellingen of bewonersinitiatieven. Dat is een prijs die bij een innoverende organisatie hoort. Het is even niet anders. Evenwel bemerken we dat de rol van SWSL als innovator breed wordt gedeeld, juist vanwege de coherentie en consistente aanpak in vernieuwende initiatieven.

Vernieuwing wordt door SWSL niet ingezet vanwege de vernieuwing of om – een additionele – subsidiemogelijkheid te benutten. Innovatie staat bij SWSL altijd in het teken van het (helpen) initiëren en (verder) ontwikkelen van wat “sociale infrastructuur” wordt genoemd. Bij SWSL is innovatie een deel van de dagelijkse praktijk van community building.

1.2. B.O.S werkwijze en W.I.S.-kernwaarden

De werkwijzen en werkvormen die SWSL hanteert garanderen dat activiteiten en programma's met inzichten, kennis en expertise vanuit de leefwereld van groepen bewoners worden georganiseerd en uitgevoerd. Voor SWSL zijn bewoners en hun initiatieven de ontwikkelaars en regisseurs van deze activiteiten en programma's. De werkwijze die SWSL hierbij hanteert wordt de B.O.S.-werkwijze genoemd. B.O.S. staat voor: van Binnenuit, van Onderop en Samen. Dit houdt onder andere in dat afzonderlijke initiatieven in wijken en individuele ambities onder bewoners – waar mogelijk – in collectieve verbanden worden samengebracht.

De B.O.S werkwijze is een waarden gestuurde werkwijze. SWSL hanteert hierbij drie kernwaarden, namelijk die van wederkerigheid, inclusiviteit en solidariteit.

De kernwaarde van *wederkerigheid* is een aanjager van emancipatie, het verbindt belangen, ambities, interesses en praktijken van verschillende stakeholders in de wijk of op een thema. Daarmee draagt het bij aan community building en stimuleert het bovendien synergie tussen verschillende praktijken op het gebied van welzijn, zorg, burgerparticipatie, huisvesting, groenvoorziening, kunst en cultuur, vrije tijd en werk, duurzaamheid en circulaire economie.

Op de locaties van SWSL en in de programmering worden bewoners en andere partners uitgenodigd – als zij gebruik maken van voorzieningen en faciliteiten – op hun beurt weer anderen in staat te stellen gebruik te maken van hun kennis, expertise, talenten, netwerken, m2 etc. Door te werken met de kernwaarde van wederkerigheid komen talenten en vaardigheden beschikbaar voor een collectief belang, waar mensen die afstand ervaren tot de samenleving of de arbeidsmarkt zich aan optrekken.

Wederkerigheid biedt de mogelijkheid om talenten, expertises, faciliteiten en voorzieningen meervoudig te gebruiken. SWSL spreekt in dit verband van de “omgekeerde Matroesjka”. Normaliter zit in het Russische Matroesjka poppetje een kleiner poppetje en daarin nog een kleinere. Bij de “omgekeerde Matroesjka” halen we een groter poppetje uit een kleinere. Door met een eenvoudige activiteit te starten worden talenten, expertises, ambities en interesses geprikkeld, gewaardeerd en benut, en ontwikkelen deze zich. Met hernieuwde energie en inzichten kunnen vervolgens samen nieuwe activiteiten worden ontwikkeld. Door verschillende activiteiten van verschillende partners bij elkaar te brengen, maken deze partners onderling kennis en voor je het weet is er een nieuw initiatief geboren: bijvoorbeeld een initiatief zoals “Coöperatie Samen aan de Slag”.

Meervoudig gebruik van talenten, expertises, faciliteiten en voorzieningen is in de leefwereld van groepen bewoners een vanzelfsprekendheid. Evenwel is het ‘sociale domein’ niet zo ingericht. In de systeemwereld is alles beschoot. Zo hebben we een aparte faciliteit en voorziening voor kunst en cultuur, onderwijs, welzijn, burgerparticipatie, zorg, groenvoorziening, veiligheid, jongeren, ouderen, etc. De activiteiten en programma’s in dit systeem zijn daarom strak ingekaderd en sterk gefragmenteerd. Daarmee worden helaas ook de talenten, expertises, belangen en interesses van mensen waarop een beroep wordt gedaan gefragmenteerd.

Inclusiviteit is de tweede waarde waarop de werkwijze van SWSL is gebaseerd. In alles bewaakt SWSL inclusiviteit. Het gaat hierbij om het zo inrichten van activiteiten en programma’s dat ook mensen die – om welke reden dan ook – niet of in geringe mate deelnemen aan de samenleving, zich welkom voelen en uitgenodigd weten deel te nemen. Niet als klant of cliënt, maar als gewaardeerde deelnemer. De hobbels die bewoners ervaren om deel uit te maken van een initiatief of deel te nemen aan een activiteit worden geslecht. Ook bewoners die om hulp vragen – bijvoorbeeld via de Hulp in de Buurt – worden als deelnemer en participant – aangesproken. Ook deze deelnemers worden uitgenodigd na te gaan wat zij in wederkerigheid een ander kunnen aanreiken.

Solidariteit is de derde waarde die SWSL hanteert. Vaak wordt gerept over zelfredzaamheid, maar niet bij SWSL. Vanuit de waarde van solidariteit spreekt SWSL van “samenredzaamheid”. Hoewel de individuele autonomie van eenieder een groot goed is, wordt ieder mens in een solidariserend collectief sterker, leuker, vrolijker, vindingrijker, enthousiaster en zelfredzamer.

Met de B.O.S werkwijze en de daaraan ten grondslag liggende waarden van wederkerigheid, inclusiviteit en solidariteit streeft SWSL naar de emancipatie van de burger in een gemeenschappelijk

verband. De burger wordt door het “systeem” en de wijze waarop faciliteiten en voorzieningen zijn ingericht en worden aangestuurd, niet zelden gedegradeerd tot klant. In plaats van klanten en cliënten ziet SWSL in de wijkbewoners, burgers en deelnemers. In plaats van beschotte voorzieningen ziet SWSL een sociale infrastructuur van wijk- en buurtgemeenschappen op basis van gedeelde waarden, belangen en interesses. De kernwaarden zijn aanjagers van actief burgerschap, bondgenootschap en partnerschap. Met deze waarden kunnen we omslagen maken van de bewoner als klant naar burger, de concurrent in het maatschappelijk middenveld naar bondgenoot en van een top-down werkende overheid naar een overheid die partner is en haar wantrouwen en controle zucht inruilt voor vertrouwen en samenwerking als partners.

1.3. A.B.C. Professionele houding

ABC staat voor het activisme, de betrouwbaarheid en de consistentie die SWSL nastreeft, in woord en daad. Soms is het urgent en noodzakelijk om een punt te maken en in actie te komen of zelfs een ultimatum te stellen om beweging op gang te brengen of iets los te krijgen. Zo kan het zijn dat SWSL samen met bewoners demonstratieve optochten organiseert om onderhandelingen, dialogen en samenspraken weer vlot te trekken, of om collectieve belangen van bewoners te verdedigen. Ons activisme heeft echter altijd een doel en is gericht op in gesprek en dialoog te blijven.

Betrouwbaarheid is belangrijk om uit te spreken maar moet vooral in praktijk gebracht worden. Dit doet SWSL door afspraken na te komen, de waarden die we voorstaan te praktiseren en transparant te zijn in de onvolkomenheden in de organisatie en de fouten die we maken. Betrouwbaarheid betekent niet dat het gelijk aan onze kant staat. Ook SWSL betaalt leergeld en heeft nog veel te leren. De kern hierbij is: doen wat je zegt, zeggen wat je doet.

Consistentie is een ander element van onze houding. Niet zwabberen, maar helderheid bieden op het hoe, met wie, met wat en waarom. Consistent zijn in ons werk is soms lastig omdat we ons richten op de leefwereld van bewoners, die is nogal onderhevig aan verandering. Maar juist daarom zo belangrijk. Onze focus op actief burgerschap, bondgenootschap in het maatschappelijk middenveld en partnerschap met de overheid staan hierbij centraal.

1.4. B.B.P: Burgerschap, Bondgenootschap, Partnerschap

SWSL zet in op een brede cultuurkanteling

Bewoners verleiden en stellen we in staat om het cynisme en argwaan te laten varen, en eigenaarschap en medezeggenschap over leven en leefomgeving (her)pakken. Om dit te kunnen bereiken, zijn bondgenoten nodig (in het maatschappelijk middenveld) en partners bij de lokale overheid. Het is daarom dat SWSL op drie borden tegelijkertijd aan het schakelen is: bewoners meekrijgen als actieve burger, initiatieven en organisaties in het maatschappelijk middenveld samenbrengen als bondgenoten en de overheid aansporen partnerschap te betrachten bij burgers en initiatieven/organisaties in het maatschappelijk middenveld.

Initiatieven en programma's van SWSL, zoals Samen leren in de wijk, WeShare Coalitie, Vuilnisoproer, Netwerk informele zorg, Netwerk Bewonersinitiatieven duurzaamheid en 'Kracht van Nieuw West' moeten in dat licht gezien worden. In deze initiatieven en programma's werken we – procesmatig – aan het stimuleren van actief burgerschap, bondgenootschap in de sociale basis en partnerschap met de overheid en haar programma's.

De succesfactoren zijn daarbij:

- Initiatieven en organisaties in het maatschappelijk middenveld die als bondgenoten samenwerken op basis van een gemeenschappelijk agenda (en elkaar vertrouwen) stimuleren bewoners in actief burgerschap. Maatschappelijke en andere initiatieven die elkaar als concurrent ervaren – want botsende belangen – stimuleren bewoners in klantgedrag.
- In de samenwerking als bondgenoten op basis van gemeenschappelijke agenda en wederzijdse vertrouwen, is het delen essentieel. Als bondgenoten deel je kennis, netwerken, frustraties, budgetten, voorzieningen en faciliteiten. Het zal iedereen duidelijk zijn dat samenwerken door te delen niet vanzelfsprekend is.
- Om bewoners te stimuleren actief burgerschap te (her)pakken en constructieve samenwerking in het maatschappelijk middenveld te bevorderen, is een lokale overheid nodig als partner van bewoners (initiatieven) en van initiatieven en organisaties in het maatschappelijk middenveld.

1.5. Community Building volgens SWSL

SWSL is niet altijd een even makkelijke partner voor ambtenaren, bestuurders of professionals en ook niet altijd even makkelijk voor bewoners en lokale bewonersinitiatieven. Bewoners die hun burgerschap herpakken nemen geen genoegen met een rol als klant. Uit de waarden beschreven in §1.1 nodigen we bewoners uit verantwoordelijkheid te pakken voor het behartigen van collectieve belangen en interesses. Het kan dus zijn dat SWSL ook aan bewoners "nee" verkoopt. Evenwel blijven we ook met bewoners aan wie SWSL "nee" verkoopt in dialoog en altijd in de modus ervaringen en kennis te delen.

Voor professionals van partnerinstellingen op het gebied van bijvoorbeeld zorg, onderwijs, maatschappelijk werk en ouderenzorg is SWSL ook niet altijd een even makkelijke partner. Immers, de organisatie is – zonder dogmatisch te zijn – fel in haar kritiek als het om een top down benadering gaat waarin partnerschap niet in praktijk wordt gebracht. Ook als bezoekers en gebruikers van voorzieningen worden aangesproken als klant of cliënt kan op kritiek van de kant van SWSL stuiten.

Voor ambtenaren en bestuurders zijn we zeker lastig, vooral op momenten waarop de relationele logica – van vertrouwen en bondgenootschap – van waaruit SWSL werkt botst met de systeemlogica van afrekenen, controle en doelmatigheid. De loyaliteit van SWSL gaat uit naar de altijd ontwikkelende agenda van de leefwerelden van groepen bewoners en wijkpartners. Daarin is SWSL consistent en koersvast.

Als community building organisatie staat SWSL midden in gemeenschappen en buurten. Collega's bezoeken de pronkkamers waar de kansen zijn uitgestald maar ook de kelders waar onvolkomenheden, risico's en misstanden van achterstelling zich opstapelen. Kortom, als organisatie komt SWSL in contact met al het mooie wat in gemeenschappen en wijken beschikbaar is, maar treft

ook het zorgwekkende en het schadelijke zoals eenzaamheid, armoede en uitsluitings- en achterstellingsmechanismes die achter de preciaire situatie waarin mensen proberen te overleven schuilgaan. Hierbij worden belangen van bewoners verwaarloosd. Werken in het sociale domein als community builder is daarmee ook werken aan rechtvaardigheid, de sociaal werker bij SWSL is dan niet alleen een community builder maar ook een activist.

Hoe kritisch en lastig SWSL ook is, de insteek van dit kritiek (en incidenteel van activisme) is altijd constructief. Naar bewoners, collega's in het maatschappelijk middenveld en de ambtelijk-bestuurlijke organisatie treden we op als bondgenoot en partner.

De constructief-kritische insteek van SWSL heeft alles te maken met hoe SWSL-teamleden in de werkelijkheid van alledag bouwen aan gemeenschappen en daarmee processen van ver-ge-meen-schappelijke faciliteren en inrichten. Bij community building onderscheidt SWSL-processen die soms achter elkaar maar meestal door elkaar heen lopen. In het kort onderscheidt SWSL zes processen in community building:

Op de eerste plaats gaat het om het **constant signaleren** van kwesties en kansen: dat wat verbindt en dat wat verdeeld, wat de noden zijn, de ambities op een thema of in een gemeenschap en/of buurt, wat insluit en wat uitsluit. Deze signalen worden gebundeld en in samenspraak met onze partners (bewoners, collega professionals, ambtenaren, migrantenorganisaties en initiatieven) reflecteren we hierop. Niet zelden hebben we structuren ingericht waar we deze signalen inbrengen: bijvoorbeeld bij de WeShare Coalitie in Osdorp, het Vuilnisoproer netwerk en het Netwerk Informele Zorg. Daarnaast worden deze signalen bij collega community builders en het gebiedsteam van het stadsdeel ingebracht.

Ten tweede zetten we in op **ageren**. Dat gaat onder andere over ervaren dat bewoners mede-eigenaar van een probleem kunnen zijn maar tegelijkertijd ook mede-eigenaar van de oplossing. Om tot die oplossingen te komen wordt SWSL constant geïnspireerd door de praktijken uit de wijken waarin we werken. We leren van de wijsheid, ervaringen en inzichten van de initiatieven die betrokken zijn maar ook van initiatieven buiten ons stadsdeel.

Daarnaast willen we ook anderen **inspireren**: in het proces van community building door een cultuur te promoten waarin het vanzelfsprekend is dat we (onze kennis, tijd, aandacht, faciliteiten, voorzieningen, praktijklessen, werkvormen, netwerken en toegang tot financiële bronnen) **delen**. Door een cultuur en praktijk van delen te stimuleren bouwen we aan onderlinge en wederzijdse inspiratie en houden daarmee gebundelde, verbindende en commoning initiatieven vitaal. **Faciliteren** is daarnaast een belangrijk onderdeel van community building voor SWSL. SWSL heeft relatief veel mogelijkheden aan vierkante meters en daarbij behorende voorzieningen. Deze worden in het proces van vergemeenschappelijke benut. Het faciliteren kan ook gaan om de expertise van voorzitterschap en de daarbij behorende backoffice en coördinatie van een initiatief (tijdelijk) ter beschikking te stellen. Of overdracht van expertise (werkprogramma ontwikkelen, subsidie aanvragen indienen, financiële organisatie inrichten). Niet zelden fungeert SWSL als sponsor van initiatieven, bijvoorbeeld door initiatieven te ondersteunen in de organisatie opbouw en financiën maar ook door huisvesting op onze locatie mogelijk te maken. In geval SWSL niet zelf de benodigde faciliteiten, voorzieningen en/of expertise, tijd en capaciteit beschikbaar heeft dan tracht SWSL deze in haar netwerken van externe partners te mobiliseren en te koppelen aan een bewust en specifiek initiatief.

Soms is er wat peper nodig en vergt community building consistente en betrouwbare actie. Vanuit SWSL spreken we van **'activeren'**. Vaak is daarvoor heel weinig nodig omdat bondgenoten elkaars inspiratie zijn en elkaar daarmee activeren.

Maar soms is vanuit SWSL een activerende inzet nodig, door bijvoorbeeld korte lange termijnperspectieven met elkaar te verbinden om uit de 'waan van de dag' te komen. Het verbinden van de huidige praktijk met een lang termijnperspectief blijkt vaak een aanjager te zijn. Een inzet om al die kennis en ervaring te **collectiveren** hoort daarmee ook bij community building. Door in een buurt, gemeenschap of op een thema ervaringen te bundelen, collectiveren we praktische expertise en groeit herkenning dat praktijken overlappen of de een baat heeft bij de praktijklessen van de ander. Door praktijken en de daarbij onderliggende ambities, belangen en doelstellingen te bundelen wordt een verkenningstocht ingezet op wat er gemeenschappelijk is.

Tenslotte meent SWSL dat het bevorderen van het bondgenootschappelijke een onderdeel is van community building. **'Solidariseren'** noemt de organisatie dat. Een kwestie van een partner tijdens het bouwen aan gemeenschappelijkheid ervaart SWSL als haar eigen kwestie. Die partner helpen de kwestie te tackelen – of juist een kans te verzilveren – is daarom integraal onderdeel van community building. Zonder bondgenootschap en solidariteit geen vitaal en inspirerend proces van community building. SWSL tracht daarin een betrouwbare bondgenoot te zijn, niet alleen in goede tijden waarin de subsidiegelden tegen de plinten op klotsen maar juist ook in tijden van schaarste. In onderstaand schema vatten we het nog een keer samen:

Ver-ge-meen-schappelijken	Hoe
1. Signaleren en bundelen	Leergierig, nieuwsgierig, bescheiden, delen van signalen, reflectie en verkenning hoe kansen verzilverd worden en kwesties getackeld in buurt, op thema en in gemeenschap.
2. Ageren	Kritisch, actiemiddelen verwerven om te interveniëren in praktijken en beleid.
3. Inspireren door te delen	Cultuur van delen bevorderen; delen van wijsheden en praktijken voor onderlinge en wederzijdse inspiratie; praktijken en expertise van elders invliegen/mobiliseren, structurele reflectie op praktijk (bijvoorbeeld Commons Lab).
4. Faciliteren	Met tijd, ruimte, kennis en netwerk, vertrouwen uitlenen, ervaringsdeskundigheid delen, door proces en projectbegeleiding.
5. Activeren	Empoweren, gelijkwaardigheid als vorm van wederkerigheid, communicatie, actievormen en actiemiddelen mobiliseren om in knellende praktijken en beleid effectief te kunnen interveniëren.
6. Collectiveren, vergemeenschappelijken	Met behoud van eigenheid tot een gemeenschappelijkheid komen (interesse, belang, doel, ambitie), praktijk en kennis delen, wederkerigheid, 1+1=3, bondgenootschap, gemeenschappelijk doel (actieplan).
7. Solidariseren	Eigenbelang in het gemeenschappelijk herkennen, bondgenootschappelijke verantwoordelijkheid, gezamenlijk taal, de kwesties van de ander helpen tackelen, de kansen van anderen in het collectief helpen verzilveren.

Hoofdstuk 2. Nieuwe ontwikkelingen en ambities 2024

2.1. Gebiedsgericht samenwerken in Nieuw-West

Met Eigenwijks en Combiwel zijn wij medium 2023 gestart met het verkennen van een alliantievorming. Resultaat is nu dat wij een gezamenlijke tekst hebben (zie hieronder) en we hebben afgesproken voor om alliantievorming uit te bereiden met de partners in de wijken.

Krachtige gemeenschappen, zorgzame buurten

“Eigenwijks, Combiwel en Samenwonen-Samenleven werken, reeds voordat het nieuwe subsidiekader sociale basis werd gepresenteerd, in gebieden en op opgaven samen. Op een aantal thema’s en in een aantal gebieden is deze samenwerking steeds structureler. Bijvoorbeeld op de thema’s ‘mantelzorg en dementie’ of ‘informele taal en digitaal’ en in de gebieden Osdorp en Slotervaart. Deze samenwerkingen leveren een mooie praktijk op. Een praktijk die onze gedeelde visie en missie illustreert.

Als community building organisaties in Nieuw-West delen we de visie op het buurtgerichte werken. Samen met bewoners en hun initiatieven dragen we bij aan het ontwikkelen van bewonersagenda’s en gemeenschapsvorming. Een door bewoners beheerde agenda in combinatie met door bewoners gedragen en levendig gehouden gemeenschappen, garandeert mede eigenaarschap. We stellen bewoners in staat om in gemeenschappelijkheid de opgaven in hun directe woon, leef en werkomgeving aan te pakken. Zo ontstaan zorgzame buurten waarin mensen omzien naar elkaar.

Als community building organisaties gaan we uit van de kracht van de wijk en de bewoners. We verkennen, signaleren, we verbinden, we netwerken. We zijn present in de buurt en in de leefwerelden van (verschillende) groepen bewoners. Onze grondhouding is lerend.

We geloven als community building organisaties dat echte verandering ontstaat wanneer de kracht van de gemeenschap leidend is. Deze bottom-up beweging is cruciaal om duurzame verandering in Nieuw-West tot stand te brengen. Het is onze taak om kennis, netwerken, voorzieningen en financiële middelen te mobiliseren zodat bewoners succesvol ontwerper en uitvoerder van gemeenschapsinitiatieven kunnen zijn.

Als community building organisaties verschillen we van elkaar. We hebben verschillende expertises en ontstaansgeschiedenissen. Daarnaast hebben we accentverschillen in onze werkwijze. De een werkt meer programmatisch, de ander legt de nadruk op opbouwwerk of heeft meer aandacht voor het vergroten van eigenaarschap van bewoners in sociale en economische structuren. In de gedeelde praktijk vult dit elkaar aan. We delen tijd, middelen, netwerken en toegang tot netwerken. Door te delen, leren we van elkaar. Dat levert mooie resultaten op.

Onze gezamenlijke ambitie is om de bestaande samenwerkingen verder uit te bouwen, zowel in gebieden als op specifieke uitdagingen. Onze samenwerking staat open voor verschillende netwerken van wijkpartners en (zelf)organisaties om deel te nemen en actief bij te dragen aan verdere en

intensievere samenwerking. Waarbij wij de onschatbare waarde inzien van de kleine organisaties en informelere initiatieven die een cruciale rol vervullen en bijdragen aan welzijn en gemeenschapsopbouw.

Het uitbouwen van samenwerkingen doen we niet overhaast maar stap voor stap. Zorgvuldig in een proces met de medewerkers van de drie organisaties, onze wijkpartners en bewoners van Nieuw-West. We ‘schalen’ zoals dat zo mooi heet onze samenwerkingen op. We zijn reeds begonnen met het verkennen van de samenwerkingskansen en hoe we die kansen kunnen verzilveren.”

2.2. Alliantievorming

Het vormen van allianties om samenwerkingen te starten en deze samenwerkingen te laten groeien, is voor SWSL een van de prioriteiten. Als organisatie hebben we aan de wieg gestaan van nogal wat allianties.

Alliantievorming zit in het DNA van SWSL. We noemen het alleen anders. SWSL spreekt over “vergemeenschappelijken”. Op basis van een gedeeld uitvoeringsprogramma delen we onderling inzet, capaciteit, expertise, voorzieningen en faciliteiten en zelfs budgetten. Dit om een gemeenschappelijke opgave aan te gaan. Het “vergemeenschappelijken” – alliantievorming- vergt wat voorwerk. Dat voorwerk bestaat uit het verkennen en woorden gegeven aan wat potentiële alliantie partners aanvullend op elkaar hebben aan expertises, faciliteiten, voorzieningen, netwerken en of toegang tot netwerken. Het vergt ook overeenstemming over gedeelde doelstellingen; doelstellingen die aansluiten bij de urgente opgaven die het stadsdeel Nieuw-West kent. Het vergt vooral werken aan onderling en wederzijds vertrouwen. In SWSL termen: werken aan bondgenootschappelijkheid. In het ‘vergemeenschappelijken’ – alliantie vorming – staat SWSL een nieuwe werkwijze voor. Immers, de werkvormen die we gewend zijn en die mede ingekleurd wordt door de wijze van financiering, is niet zelden een werkwijze die wel afgebakende opdrachten tot een goed resultaat brengt maar niet de samenwerking en de integrale aanpak van opgaven.

In een schema ziet die werkwijze er als volgt uit.

Rationeel, projectmatig werken	Relationeel, procesmatig werken
Controlerend, onderliggen assumptie van wantrouwen	Permanent lerend, gebaseerd op onderling en wederzijds vertrouwen
Denken in en handelen naar doel- en profijtgroepen met specifieke labels van tekorten (asociaal, gevaarlijk, crimineel, verslaafd, dakloos. Bewoners zijn klanten en of cliënten)	Denken in en handelen naar de aanname dat bewoners burgers zijn; sociale wezens en coproducten met de nodige complexiteit, veelzijdige en kwaliteiten
Focus op zorgbehoeften van klant, consument	Focus op burgerschap, rechten en potentie/kwaliteiten van burgers als co-ontwikkelaar, producent en uitvoerder
Klem in het zeker weten (risico mijddend, meten = weten)	Vrij een creatief in onzekerheid, werken en leren door te doen
Uitvoeren van opdrachten; anderen die potentieel ook de opdracht kunnen uitvoeren zijn concurrenten	Uitvoeren van opgaven, anderen zijn bondgenoten om opgave te helpen tackelen,

	werkend vanuit samenspel van “krachten” en hulpbronnen
Verantwoorden van wat meetbaar is, geen cijfers + niet geldig	Verantwoorden op procesgericht op opgaven
Top down, beperkt eigenaarschap in de leefwereld, van buiten naar binnen	Van binnenuit, van onderop en samen; gedeeld eigenaarschap
Gefragmenteerd, verzuild, specialistisch	Integraal, collectief; gemeenschappelijk
Waardenvrij	Waardegedreven
Onkwetsbaar	Kwetsbaar

Samenwerking, alliantie vorming (vergemeenschappelijken) vergt in onze visie het relationele model van procesmatig werken. We moeten iets afleren en iets nieuws aanleren. Dat gaat niet van de een op de ander dag. Het is een kwestie van vallen en opstaan.

Inzet 2023 en vervolg in 2024

In het jaar 2023 hebben we op de alliantievorming opgave, enkele acties ondernomen.

2.2.1. Verkenning op samenwerking tussen community building organisaties, Combiwel, Eigenwijks en SWSL, op basis van elkaar aanvullende expertises en praktijken

Met collega organisaties Combiwel en Eigenwijks zijn we in 2023 een proces ingegaan waarin we – naast de reeds bestaande samenwerkingen – de basis verkennen van alliantievorming voor heel Nieuw West (zie paragraaf 2.1.). Dit doen we door elkaar inzicht te geven in elkaars expertises en praktijken en daarop een dialoog te starten. Inzet hierbij is om op basis van ieders eigenheid (expertise) stadsdeel brede samenwerking te ontwikkelen. In 2023 leggen we hiervoor de basis om in 2024 daarop concreet te worden met wat en hoe we op opgaven in het stadsdeel samen op trekken.

Er is reeds sprake van samenwerking op een aantal thema’s en op verschillende locaties. Zo werken Combiwel en SWSL eendrachtig samen in de Wildemanbuurt, dit in het kader van de WeShare Coalitie (ook een vorm van alliantie). Dat geschiedt bijvoorbeeld in kader van de Buurtkamer, de Theetuin van Station Wildeman en meer recentelijk met het project “toegankelijk maken van voorzieningen en activiteiten” waarvoor een IMI aanvraag - in samenwerking met Vooruit – voor de WeShare Coalitie is ontwikkeld. Ook op het thema mantelzorg wordt eendrachtig samengewerkt met Combiwel. Eerder heeft Combiwel een brainstorm samenkomst over locatie afstemming ingericht voor eigen collega’s en directe partner waar ook SWSL aanwezig was en een bijdrage heeft geleverd. Met Eigenwijks is er een samenwerking in kader van “informele taal” activiteiten Nieuw-West breed. Met beide collega’s organisaties werken we samen op het thema eenzaamheid onder ouderen.

Hoewel iets langer geleden mag de samenwerking tussen Combiwel, Eigenwijks, WOON! en SWSL in kader van het Masterplan (nu het Nationaal Programma Samen nieuw West) niet vergeten worden. Op initiatief van SWSL zijn genoemde organisaties het gesprek aangegaan over “bewonersparticipatie” in het zogenaamde Nationaal Programma Samen Nieuw-West. Een gesprek dat uiteindelijk heeft geresulteerd in stevige verwoording “Samen Nieuw West, met, voor, door en van bewoners”. Dat bewoners en hun leefwerelden (de daarin spelende urgenties en aanwezige kansen/potenties) als “hefboom van verandering” is opgenomen in het Nationaal Programma convenant mag op het conto van deze samenwerking geschreven worden.

2.2.2. Alliantie vorming in gebieden

SWSL is actief in twee gebieden, Slotervaart Noord en Osdorp Oost.

In Osdorp-Oost bestaat de WeShare Coalitie. Binnen de WeShare Coalitie is het gesprek gestart over met wat en hoe we aansluiten bij de ambities die in het Nationaal Programma Samen Nieuw-West worden ontwikkeld. Een van die ambities is het inrichten van zogenaamde “micro allianties”, samenwerkingen van bewoners en bewonersinitiatieven met daaromheen, ondersteunend en faciliterend institutionele instellingen. Parallel daaraan wordt het gesprek over brede alliantie vorming gestimuleerd met concrete actie en planontwikkeling. Zo hebben we met partijen, actief in de WeShare Coalitie “Samen Leren in de Wijk Wildeman” gevormd, functionerend vanuit de voorzieningen van Perron 32. In Station Wildeman bouwen we aan een coalitie rondom de werkgelegenheid- en coöperatief ondernemerschap-hub. Dit onder andere met de ambitie van “Duurzame Banentuin” en de inzet van de Desire Ontwerp Groep “Buurteconomie” als aanjagers.

Bovenstaande samenwerkende en alliantie vormende initiatieven, de We Share Coalitie, Samen Leren in de Wijk Wildeman en coöperatief ondernemerschap, worden in 2024 verder ontwikkeld.

In Slotervaart kennen we reeds enkele coalities, zoals de Coöperatie Samen aan de Slag en Samen Leren in de Wijk Slotervaart. Ook is er afstemming en samenwerking op het thema “informele zorg” met Hulp in de Buurt als aanjager. Bijzonder is ook het donut bakkerij initiatief met de Kaskantine als aanjager. Deze samenwerking zetten we voort in 2023 en zeker in 2024. In 2023 zetten we in op bredere samenwerking door voorwerk te doen met het Rembrandtpark Festival (50jarige bestaan, september 2023) en het Slotervaart Festival. Beide festival initiatieven zijn mede ingericht voor nieuwe ontmoetingen, nieuwe dialogen en mede op basis daarvan verkenning van nieuwe afstemmende en samenwerkende initiatieven, projecten en of programma’s. Daarbij is de insteek dat we inzetten op domein overstijgend initiatieven.

2.2.3. Alliantie vorming op thema

Op enkele thema’s is SWSL ook betrokken bij alliantie vorming. Het gaat hierbij om “informele taal” in samenwerking met Eigenwijks en andere informele taal aanbieders in Nieuw West. Maar ook om “eenzaamheid onder ouderen”, een thema dat samen met Combiwel en Eigenwijks is opgepakt en om Mantelzorg, samen met Combwel en Eigenwijks. Voor het eerst “informele taal” is Eigenwijks de trekker, voor “eenzaamheid” Combiwel en Eigenwijks en voor het thema “mantelzorg” is dat SWSL.

Alliantievorming dat al vanaf 2017 in ontwikkeling is betreft die op het thema “informele zorg” in het Netwerk Informele Zorg. Het Netwerk Informele zorg Nieuw-West ontwikkelt zich in de richting van. Via Energie Coöperatie Westerlicht draagt SWSL bij aan alliantievorming op het gebied van de energie transitie. In de afgelopen periode is gewerkt aan het samenbrengen van bewonersinitiatieven die zich bezighouden – op buurt en wijkniveau – met de energie transitie. Het samenbrengen van deze initiatieven heeft tot doel om van elkaar te leren maar ook om te inventariseren wat overall nodig is aan expertise, backoffice en coördinatie.

Aparte vermelding maken we hier van de ambitie om coöperatieve bedrijfs-initiatieven en ambities bijeen te brengen en dan met name die initiatieven van bewoners (organisaties) zelf. Daarmee willen

we in 2023 starten. Deze ambitie sluit aan bij het Community Wealth Building programma van het Nationaal Programma “Samen Nieuw West”.

2.2.4. Alliantie vorming in kader van het Nationaal Programma Samen Nieuw-West

SWSL is actief in het programma “Samen Nieuw West”. Als ondertekenaar van het convenant en daarmee als samenwerkende partner van alle convenant ondertekenaars. Deze inzet betreft voor het opgaveteam “Eigenaarschap, Inclusie en Democratisering” en daarmee in het Community Wealth Building programma.

Centraal in het convenant van “Samen Nieuw West” is alliantievorming op wijkniveau en op thematische opgaven. Concreet ambieert het SNW-programma zogenaamde micro allianties van bewoners met daarom heen – faciliterend, ondersteunend, expertise en andere assets inbrengend de institutionele NSW-partners.

Het is zaak om deze door het Nationaal Programma ingezette ontwikkeling te koppelen aan de alliantie vorming die wordt verlangd in het nieuwe subsidiekader voor de sociale basis. Hoe we dat moeten doen en hoe we zorgen dat het koppelen van beide alliantie vormende perspectieven elkaar over en weer versterken, is nog een grote vraag. Immers, alliantievorming binnen het subsidiekader is meer subsidie gedreven terwijl het perspectief vanuit het Nationaal Programma opgave-gedreven is.

Gaandeweg zullen we moeten uitvinden hoe de verschillende perspectieven van waaruit alliantie vorming vorm krijgt en gerealiseerd wordt, elkaar versterken. Het gaat om het perspectief “van onderop” gebaseerd op gemeenschappelijk belang bewezen in de praktijk zoals SWSL dat doet, het perspectief vanuit de hernieuwde subsidie kaders en die van het NPSNW. Het antwoord blijven wij vooralsnog schuldig.

2.3. Urgentie extra beheer en life coaching

2.3.1. Beheer van Station Wildeman en Buurtzaak, Perron 32

SWSL komt te maken met een structureel tekort aan “beheer” van de Buurtzaak, Station Wildeman en Perron 32. Het gaat hierbij niet alleen om beheertaken maar ook om klein onderhoud. Dit SWSL te kort is geen incident maar structureel in Nieuw-West. Daarom twee acties. Andere partners kampen met hetzelfde dilemma.

2.3.2. Extra beheerders SWSL (Buurtzaak en Station Wildeman)

Te vaak moet SWSL voor wat grotere bijeenkomsten een ‘nee’ verkopen omdat niet aan de voorwaarden van fatsoenlijk beheer in de Buurtzaak voldaan kan worden. Dat heeft te maken met het feit dat professioneel beheer binnen SWSL onderbezet is. Groter bijeenkomsten tot 50 deelnemers vergen – minimaal - een BHV - beheerder. Bij nog grotere bijeenkomsten tussen de 50 en 100 deelnemers vergen minimaal 2 BHV beheerders en boven de 100 deelnemers 3. Soms is dat niet beschikbaar en moeten we ‘nee’ verkopen. Dit zijn voorschriften in verband met (brand) veiligheid van bezoekers en gebruikers.

Ook het realiseren van openingstijden, zeven dagen in de week, en door de weeks tot 21.30 uur is een heel karwei. Veel kunnen we opvangen met bijvoorbeeld gedetacheerde gastheren van het Startpunt (Station Wildeman) of met ‘zelfbeheer’ (Buurtkamer in Station Wildeman) en met vrijwilligers en stagiaires (Buurtzaak). Overigens, (zie life coach paragraaf 2.7) de gedetacheerde gastheren en stagiaires kosten ook veel aandacht en dus tijd. Er wordt niet zelden een beroep gedaan op het team om extra passie-uren in te zetten om de openingstijden te realiseren, vooral in de avonden en weekenden. Incidenteel is dat geen probleem, maar de additionele passie-uren inzet is nu structureel. En dus onwenselijk.

Een dilemma is ook dat – en dat geldt met name voor Station Wildeman – het beheerdersteam alle zeilen moet bijzetten om bezoekers, gebruikers en huurders tot fatsoenlijk gebruik van de voorzieningen te motiveren. Regelmatig is er wat loos en dan in de avonden en in de weekenden. Deuren die geforceerd worden, alarmbellen die afgaan, brandblussers die leeggespoten worden, ruiten die sneuvelen.

Kortom, we hebben te maken met zogenaamd ondergebruik van de voorzieningen en m2 in De Buurtzaak en Station Wildeman eenvoudigweg omdat we geen fatsoenlijk beheer kunnen garanderen. Al met al komen we 2 beheerders tekort, één voor De Buurtzaak en de ander voor Station Wildeman, 1,6 fte.

2.3.3. Pool van beheerders, nieuw coöperatief initiatief

Al een tijd bezint SWSL zich op het idee om een pool van beheerders samen te stellen en partijen die ook een structureel tekort kennen op beheer en klein onderhoud, uit de brand te helpen. In 2023 heeft SWSL verkennende workshops gehouden met verschillende stakeholders. Dit om samen te verkennen wat de aard en omvang van de urgentie is en na te gaan of een pool van te detacheren en of uit te lenen beheerders een haalbare (financieel) kaart is. Uitgangspunt is dat we het gebruik van maatschappelijk vastgoed in Nieuw West met extra en additioneel beheer optimaliseren en tegelijkertijd werkgelegenheid (inclusief leerwerk trajecten) realiseren.

Bij overeenstemming over urgentie, kansen en met voldoende draagkracht, gaat SWSL in 2024 het initiatief nemen voor coöperatie waar beheerders zelf de eigenaar van zijn (werknemerscoöperatie). Dit in afstemming met het NPSNW en het CWB-programma.

2.4. Life Coach

Extra ondersteuning voor buurtbaners, mensen in beschut werk en anderszins

Sinds een paar jaar heeft SWSL een aantal gewaardeerde collega's in het team die via een "buurtbanen-constructie" (3 collega's) en of beschutwerk constructie (1 collega) gehonoreerd worden. Anderen komen uit een WIA situatie en vechten zich terug op de arbeidsmarkt (1 collega). Ook heeft SWSL stage en leerwerkprojecten ingericht voor mensen die lange tijd langs de kant hebben gestaan, vanwege een langdurige detentie (2 collega's). Ook zijn er bewoners actief in een "werken met behoud van uitkering" constructie (3 collega's gedetacheerd door Startpunt). Bovendien hebben we als organisatie een groot aantal vrijwilligers die potentie en ambitie hebben hun kansen op sociale

mobiliteit te verzilveren. Het zij als vrijwilliger dan wel via het vrijwilligerswerk richting betaald werk (15 collega's).

SWSL pleit voor een additionele ondersteuning in deze. Een life coach. Dit om de belasting van personele zaken en directie te ontlasten, dat van het team en individuele collega's die met deze bewoners samen optrekken, maar vooral (bovenal) om meer ruimte en kansen te bieden voor mensen – die om welke redenen dan ook – buiten spel hebben gestaan.

Aansluitend op het laatste, extra kansen voor mensen die langdurig buiten het arbeidsproces hebben gestaan, het volgende:

SWSL blijkt een veilige plek te bieden voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt; zeker waar het gaat om mensen die zich terugvechten na een periode van psychische, psychiatrische en sociale overbelasting. Alsook voor bewoners die zich – aarzelend – voor het eerst op de arbeidsmarkt begeven. De veiligheid die deze collega's ervaren, heeft te maken met het feit dat de organisatie 'plat' is georganiseerd, de nadruk op persoonlijke groei en ontwikkeling en het – zoals een van de collega's die vanuit ene vrijwilligersovereenkomst een betaalde baan heeft gekregen, zegt – familiale in de organisatie. We werken aan dezelfde missie en ondanks alle verschillen en diversiteit met een soortgelijke passie. Aandacht voor elkaar en individuele collega's is het geheim van de organisatie SWSL. Dat geeft onderling en wederzijds vertrouwen en daarmee veiligheid voor de collega's die lang buiten het arbeidsproces hebben gestaan.

Graag zien we dat we de capaciteit in de organisatie om nog meer bewoners met langdurige afstand tot de arbeidsmarkt, uit te nodigen deel van ons team te maken. Als vrijwilliger, dan wel als buurtbaner, beschut werk dienstverband of anderszins. Capaciteit voor life coaching. Dat komt de individuele collega ten goede, de organisatie en de gemeenschap waar zij deel van uitmaken, (gezin, familie, wijk etc).

Het begeleiden van buurtbaners, beschutwerk -collega's, collega's in leerwerktrajecten en vrijwilligers met ambitie voor betaald werk (of andere op sociale mobiliteit gerichte werkzaamheden) is bitterhard nodig. In de praktijk blijkt namelijk dat veel van bovengenoemde collega's intensieve aandacht nodig hebben. Als organisatie hebben we te maken met psychische en psychiatrische problematiek. Niet zelden ook met de sociale en mentale impact van langdurig langs kant te hebben gestaan: armoede, schulden, negatief zelfbeeld, ontbreken van zelfvertrouwen en vertrouwen in anderen. Of we hebben te maken met zogenaamde detentieschade. En soms komt alles bijeen; in een collega.

In de organisatie doen we aan live coaching. Dat krijgt vorm in regelmatig een op een gesprekken over persoonlijke ontwikkelplannen. Tijdens deze een op een gesprekken komen we ook de hindernissen tegen die belemmerend zijn in het ontwikkelen van competenties en daarmee met kansen op de arbeidsmarkt, als directe collega of betaald werk elders. Deze functie van live coach is nu belegd bij de personele zaken en directie. Een aparte functie als live coach zal een wereld van verschil maken. We kunnen als organisatie dan nog meer impact maken.

Een live coach in de organisatie heeft een meerwaarde vanwege:

- In de organisatie hebben we met een live coach voortdurend de vinger aan de pols en kunnen zo terugslag en terugval helpen voorkomen en de potentie van de collega's meer waarderen ondersteunen en verzilveren;
- Invliegen van de (soms urgente) expertise van buiten de organisatie en deze beschikbaar maken voor vrijwilligers, leerwerk-collega's, buurtbaners en beschutwerk collega's en collega's die zich terugvechten uit het WIA-bestand, gaat eenvoudiger en helpt escalatie van een psychische of andersoortige crisis te voorkomen. In de organisatie hebben we wel de benodigde sensibiliteit om in te kunnen spelen op psychische en of psychiatrische kwesties, op armoede en dergelijk, maar we ontberen de expertise om te dealen met verslavingsgedrag of psychoses. Daar is externe expertise nodig, te mobiliseren door een live coach (uiteraard met instemming van de desbetreffende). En veilig herstelgerichte werkplek te bieden. Of voor mensen die diep in de schulden zitten op te vangen;
- Opleidingsmogelijkheden (en daarmee mogelijke financiering van opleidingen) en uitstroom naar betaald werk (en of betekenisvol vrijwilligerswerk) kunnen dan stelselmatig in kaart worden gebracht;
- Contact met potentiële partners voor het vullen van vacatures, stroomlijnen we met een live coach;
- Onze capaciteit om bewoners die langdurig langs de kant hebben gestaan, breiden we uit, we ontwikkelen verder onze live coaching in de organisatie en kunnen daarmee meer bewoners helpen kansen en potenties te verzilveren (in aantallen, in plaats van 20 bewoners, kunnen we 40 bewoners een veilige plek gunnen).

Het gaat om een fulltime functie van 32 uur op hbo plus niveau.

Hoofdstuk 3. Programma stadsdeel Nieuw-West

Een aantal stadsdeel brede innovatieve initiatieven die bijdragen aan het verstevigen van die sociale infrastructuur worden gesteund door partnerschap van de kant van het stadsdeel. Het Netwerk Informele Zorg, Samen Leren in de Wijk, Commons Lab, Mantelzorg en het Platform Armen nemen het Woord zijn hier mooie voorbeelden van. Voor 2024 doet SWSL voor deze initiatieven – zoals in de afgelopen jaren – een beroep op budgetten van de sociale basis. Hierna bespreken we de hierboven genoemde initiatieven.

3.1. Commons Lab

In het najaar van 2018 is SWSL op eigen initiatief een nieuw programma gestart, Commons Lab. Een initiatief waarin we het denken over en de praktijk met “commoning” bij elkaar brengen. Commons kan een krachtige reactie vormen tegen de destructieve uitsluitende vormen van uitsluiting (privatisering) en een alternatief perspectief bieden van een inclusieve (rechtvaardige), gemeenschappelijke (solidaire) samenleving en circulaire volheid van de wereld. Dat zichtbaar maken – en tegelijkertijd handelingsperspectief bieden - is een van de ambities van de Common Labs.

Ergens halverwege het jaar 2019, nadat gebleken was dat aan het “Lab” een behoefte was en een meerwaarde bracht, is een beroep gedaan op het stadsdeel voor cofinanciering. Dit beroep is indertijd

gehonoreerd, alsook het beroep op financiering in navolgende jaren. In de afgelopen jaren heeft het Commons Lab mede-eigenaarschap van bewoners gestimuleerd, is het een kraamkamer geweest van verscheidene vernieuwende initiatieven en heeft het bijgedragen aan de vitaliteit van de sociale infrastructuur in Nieuw-West.

In een Lab komen geïnteresseerden in, denkers over, ontwikkelaars en uitvoerders van commons praktijken en community building-initiatieven bijeen. Dit om samen te reflecteren op de praktijk maar ook om samen bij te dragen aan theorievorming rond het fenomeen “commons” en “commoning”. Door “commoning” versterk je het (mede-)eigenaarschap van hulpbronnen door bewoners. Er ontstaat een sociale infrastructuur waarin bewoners zich verbinden als mede-eigenaar, medeontwikkelaar, mededoener en dus ook medeverantwoordelijke. Hiermee democratiser je de lokale economie wat de sleutel is voor empowerment van de buurt.

De Commons Lab serie heeft al een rijke oogst opgeleverd

Het leidt tot innovatie en nieuwe samenwerkingen. Nieuwe ideeën worden ontwikkeld en verspreid. Verschillende initiatieven worden samengebracht, wat weer leidt tot nieuwe contacten en samenwerkingen, en de Labs hebben bewoners aangezet om zichzelf collectief rond hulpbronnen te organiseren. Het is belangrijk om individuele initiatieven af en toe eens uit hun eigen dagelijkse sleur te trekken om ze gemeenschappelijk te laten reflecteren op hun praktijk. Concepten die in de Labs zijn ontwikkeld, zijn bijvoorbeeld “meervoudig gebruik” van bronnen, expertise en voorzieningen en – een ander voorbeeld – het concept van de “omgekeerde matroesjka”. Zonder te overdrijven mogen we stellen dat de serie Commons Labs als kraamkamer heeft gediend van verscheidene vernieuwende initiatieven, zoals bijvoorbeeld Samen aan de Slag, EC Westerlicht, maar bijvoorbeeld ook de nieuwe coalitie Kracht van Nieuw-West, de We SHARE Coalitie.

Elk jaar maken we een werkplan voor het Commons Lab, met thema’s en al. In de praktijk kan het programma anders lopen. De verdieping die tijdens een Lab’s plaatsvindt leidt immers vaak tot nieuwe kansen en kwesties – en vervolgvragen die dwingen tot concrete vervolgstappen. Zo gebeurt het weleens dat een Lab over een bepaald thema bepalend is voor het Lab erna. Bovendien spelen we in op thema’s die op dat moment relevant zijn, of die ons en onze bondgenoten in commoning op dat moment bezighouden, waar een behoefte ligt voor verdieping, of praktijken die we dan juist bij elkaar willen brengen.

De afgelopen twee jaar hebben we met het Commons Lab gekeken hoe we een productieve bijdrage aan de innovatieve ontwikkelingen rond het nationaal programma kunnen bieden. Onder andere door bijvoorbeeld de netwerken, coalities en initiatieven van bewoners uit Nieuw-West bij elkaar te krijgen, welke nu verenigd zijn in het netwerk Kracht van Nieuw-West. Verder hebben we kleine commoning initiatieven bij elkaar gebracht rond het thema Community Wealth Building.

Community Wealth Building

“Commoning”, of te wel “vergemeenschappelijken”, blijft een constant proces dat we blijven versterken en faciliteren in Nieuw-West. Reguliere Labs voor reflectie op praktijk en inhoud blijven daarvoor productief. Als overkoepelend thema willen we ons voor 2024 weer richten op Community Wealth Building. Dit is al eerder aan bod gekomen in de Labs (vanaf 2018!!) en het staat in het verlengde van de commons. Community Wealth Building is een strategie voor economische ontwikkeling gebouwd op de lokale gemeenschap die werkt voor de lokale gemeenschap. Om de

waarde die lokaal gecreëerd is zoveel mogelijk te behouden voor de wijk. Het betekent dat je geldstromen zo probeert in te richten dat ze de wijk ten goede komen en dat ze niet wegvloeien via de Zuid-As en Silicon Valley. Community Wealth Building is gericht op het inrichten en versterken van een democratiserende en solidariserende economische infrastructuur.

Een centraal begrip in Community Wealth Building zijn ankerinstituten. Ankerinstituten zijn bijvoorbeeld gemeentes, woningcorporaties, zorginstellingen en onderwijsinstellingen. Deze organisaties zijn verankerd in de buurt en zullen niet zomaar verdwijnen. Daarom bestaan er structureel bepaalde geldstromen in de wijk waar je enige controle over kan uitoefenen. Deze geldstromen kunnen een positieve invloed hebben op de lokale economie doordat de ankerinstituten gaan samenwerken met bewonersinitiatieven, of ondernemers en organisaties met een sociale impact.

Grote organisaties zoals ziekenhuizen, woningcorporaties en scholen hebben een behoorlijk economisch potentieel die ze bewust kunnen aanwenden om de lokale economie te versterken. Door goederen en diensten lokaal in te kopen kunnen ze geld veel langer lokaal laten circuleren. Daarnaast kunnen ze de voorkeur geven aan ondernemingen met een sociale impact in plaats van enkel uit te besteden aan de hoogste bidder.

Community Wealth Building wordt genoemd in het Coalitie Akkoord 2022-2026 in verband met de Nationale Programma Samen Nieuw-West: “Community Wealth Building krijgt nadrukkelijk een plaats in alle masterplannen en we onderzoeken hoe we de lokale economische infrastructuur meer ten gunste van de buurten kunnen laten komen.” De theorie van Community Wealth Building is ook duidelijk en niet erg ingewikkeld. De uitdaging zit hem in de praktijk. Hoe komen we bijvoorbeeld tot burgercollectieven (coöperaties of andere structuren) waarin geïnvesteerd kan worden en die taken tot zich kunnen nemen die normaliter worden overgelaten aan het bedrijfsleven? Hier ligt een kans voor een ommekeer naar een rechtvaardigere economie. Maar dus ook een opdracht aan het maatschappelijk middenveld die we serieus dienen te nemen – het is niet iets wat vanzelf gaat gebeuren, het zal grotendeels bottom-up moeten ontstaan. Het is voor ons evident dat het Commons Lab daar een rol in moet spelen.

SWSL ziet een opdracht in deze om – met het Commons Lab initiatief – bij te dragen aan het mobiliseren van commoning-initiatieven voor CWB. Het gaat hierbij om initiatieven van onderop (vanuit de leefwereld) en vanuit het maatschappelijk middenveld (veelal community building initiatieven). Daarnaast ziet SWSL dat het Lab een bijdrage kan leveren in het realiseren van aansluiting van zogenaamde strategische partners (zogenaamde anker instituten).

Common Labs:

Voor de geplande bijeenkomsten voor 2024 is de gemene deler het versterken van de gemeenschapseconomie in Nieuw-West, waarin het eigendom en de governance gedemocratiseerd wordt, en waar het gaat om sociale waardecreatie in plaats van enkel financiële waardecreatie. Een groot deel van het Commons Lab zal net als afgelopen jaar weer in het teken staan van CWB.

Versterken coöperatieve structuren: Hierin werken we samen met het recent opgerichte MeentCoop, waar we als SWSL sinds 2023 ook lid van zijn. Centraal staat de vraag hoe we gemeenschappelijke coöperatieve ondernemingsvormen kunnen initiëren, stimuleren en faciliteren? Wat is hierin de

mogelijke de rol voor verschillende actoren; voor bijvoorbeeld actieve bewoners, bewonersnetwerken- en organisaties, buurtplatformen? En voor de community building organisaties van Nieuw-West. Hierop aansluitend ligt de vraag waar liggen de coöperatieve kansen? Op welke economische activiteiten passen regeneratieve en sociale bedrijfsmodellen? Wat zijn de economische activiteiten die uitgevoerd kunnen worden door toekomstige burgercollectieven? Wat is daarvoor nodig? En waar liggen de multipliers? Zijn er economische activiteiten onder te brengen in coöperatieve verbanden die ook exponentieel kunnen groeien? Waar liggen de integrale spin-offs waar verschillende thema's met elkaar worden verbonden?

Geldstromen in de wijk: aansluitend kijken we naar geldstromen in de wijk. Er vloeit onnodig geld weg uit wijken in Nieuw-West dat door hier verder te circuleren de lokale economie kan versterken. Zijn er aanbestedingen die naar coöperatieve burgercollectieven kunnen? Hier wordt door het Nationaal Programma Samen Nieuw-West op het moment onderzoek naar gedaan. We willen hiermee aan de slag en helpen met het mobiliseren van burgercollectieven hiervoor, zoals bijvoorbeeld we concreet al doen met het VuilnisOproer en Circulair Bedrijf Wildeman. Daarbovenop kan lokaal geld fungeren als vliegwiel voor CWB om geld in de wijk te laten stromen. Dit zou kunnen door geld tijdelijk om een speciale rekeningen te circuleren waarbij een voorkeursvoorwaarde is voor zaken doen met anderen in de wijk. Dit gaat verder dan bestaand lokaal geld zoals de Makkie, een buurtmunt in Oost, die veelal gebruikt wordt voor vrijwilligersdiensten. In Nieuw-West wordt er op dit moment onderzoek gedaan naar het opzetten van een lokaal betaalsysteem en met het Commons Lab willen we hieraan bijdragen.

Internationale inspiratie opdoen: terwijl veel van het bovenstaande innovatief en nieuw is, zijn we in Nieuw-West zeker niet de enige plek die zich met deze vraagstukken bezighouden. Elders is men ons voorgegaan en is men (natuurlijk in andere context) een heel stuk verder met CWB. Plan is om met commoning initiatieven uit Nieuw-West naar de Engelse gemeente Preston te gaan om te verkennen hoe ze het daar hebben aangepakt. Preston staat bekend als de meest verbeterde gemeente in het Verenigd Koninkrijk door middel van CWB. We hebben nauw contact met Ted Howard, pionier van de Community Wealth Building beweging, die het afgelopen jaar aanwezig is geweest bij enkele van onze bijeenkomsten en die veel internationale contacten onderhoudt, o.a. in Preston.

Afstemming tussen een gemeenschap en ambtelijke organisatie: hoe kunnen georganiseerde bewoners gefaciliteerd worden door een lokale overheid die als partner optreedt? Afstemming met ankerinstituten. Integraal naar de behoeften van bewoners in plaats van de kokervisie van ambtenaren.

De rol van professionals in democratisering: het afgelopen jaar zijn er enkele bijeenkomsten in het kader van toekomstige alliantievorming geweest waarin professionals van Eigenwijks, Combiwel en Samenwonen-Samenleven met elkaar kennis hebben gemaakt voor intensievere samenwerking. We verkennen op dit moment hoe we met deze groep in de nabije toekomst inhoudelijke bijeenkomsten gaan organiseren over de rol van sociaal werkers in democratisering; waartoe zijn we eigenlijk op aarde als opbouw/buurt/sociaal werkers en/of community builders? We willen hierover ervaringen uitwisselen en reflecteren. Over hoe we dit precies vorm gaan geven zijn we op dit moment in gesprek met o.a. Femke Kaulingfreks (hoogleraar Amsterdam) en Jeroen Gradener (hoofddocent en senior onderzoeker Sociaal Werk aan de HvA).

Ondersteunen van vergemeenschappelijken in Nieuw-West op verschillende thema's: hiernaast gaan we verder met het ondersteunen van commoning op verschillende thema's, om voort te bouwen op eerdere bijeenkomsten over de waarde van maatschappelijk vastgoed, duurzame energie en informele zorg. Sinds 2021 zijn we met het Commons Lab bezig geweest met voedselgemeenschappen, o.a. in samenwerking met Menno Houtstra (KasKantine) en Arnold van der Valk (emeritus-hoogleraar van Wageningen Universiteit), over de rol van voedsel, land en het bouwen van gemeenschappen daaromheen. Het afgelopen jaar hebben we dit thema verbonden met volksgezondheid met een Lab over de Volkskantine. In 2024 onderzoeken we hoe we coöperatief buurtcatering bedrijf kunnen oprichten en verbinden we het bovenstaande op een praktische manier.

Voor deze Labs brengen we initiatieven uit Nieuw-West samen, maar we willen ook mensen uit verschillende initiatieven van Nieuw-West die met Community Wealth Building aan de slag gaan betrekken bij het voorwerk. Om mee te werken aan de uitwerking van de vragen en werkvormen voor tijdens de Labs. Dit als aanvulling op de vaste werkgroep die de Labs voorbereidt bestaande uit Henk Wagenaar, Martin Stam, Jurgen van der Heyden en medewerkers van SWSL (Kees Visser en Hans Krikke). De productionele kant wordt door SWSL verzorgd. Verder organiseren we dit in afstemming met de relevante personen binnen het nationaal programma en werken we samen met partners buiten Nieuw-West voor input, ideeën en inspiratie: stadsbreed (Commons Network) maar ook landelijk (LSA Bewoners) en internationaal (The Democracy Collaborative).'

3.2. Netwerk Informele Zorg

In 2017 is op initiatief van SWSL in samenwerking met Blik op Talent en VCA het Netwerk Informele Zorg Nieuw-West ingericht. Doel van het Netwerk is om kennis, expertise, ervaringen, netwerken, faciliteiten en belangen te delen om:

- a) De continuïteit van informele zorgorganisaties in Nieuw-West te waarborgen;
- b) Een programmatische afstemming en samenwerking te stimuleren tussen informele initiatieven onderling en tussen informele en reguliere (zorg)organisaties (waaronder Buurtteams en stadsdeelorganisatie);
- c) De kwaliteit en continuïteit van initiatieven en organisaties aangesloten bij het Netwerk te ondersteunen en helpen ontwikkelen, vooral waar het gaat om beleidsmatige en financiële organisatie, promotie en aansturing.

Het Netwerk heeft vanaf 2017 een aantal fasen doorlopen. Eerst werd aandacht besteed aan de meerwaarde en onvolkomenheden van de samengebrachte informele zorginitiatieven en organisaties. Hierbij werd vooral het (ontbreken van) onderling vertrouwen en van een cultuur van samenwerking met bondgenoten besproken. De tweede fase was gericht op oefenen in samenwerken en delen. Tijdens netwerkbijeenkomsten en tussen de bijeenkomsten door wordt in het Netwerk vierkante meters, ervaringen, kennis, expertise en voorzieningen gedeeld. Daarna werd aandacht gegeven aan meer programmatische en structurele samenwerking met het stadsdeel. Deze fase is vooral ingekleurd

door de notitie “Samen dilemma’s tackelen” uit 2020. In deze notitie worden enkele structurele dilemma’s geanalyseerd in de relatie tussen informele initiatieven/organisaties en de Gebiedspool. In de periode erna kwamen de buurtteams in beeld en ging het over samenwerking tussen informele zorg initiatieven in een buurt met de nieuwe Buurtteams. Daarmee kreeg het Netwerk een vierde functie, namelijk:

- d) een signalerende en monitorende functie om op basis van complementariteit en wederkerigheid de samenwerking tussen informele zorg initiatieven en de Buurtteam te bewerkstelligen

In 2023 heeft het Netwerk gewerkt aan een hernieuwde visie en herkenbaarheid van het Netwerk. Er is een visiestuk geschreven en er komt een flyer. Zo kunnen nieuwe organisaties het Netwerk beter vinden en kan het Netwerk meer bekend maken waar het voor staat en wat het doet.

Voor 2024 werkt het Netwerk net als voorgaande jaren aan bovenstaande 4 doelstellingen. Het programma bestaat uit netwerkbijeenkomsten die eens in de zes weken plaatsvinden, bijeenkomsten op thema en één op één ondersteuning (capacity building). De netwerkbijeenkomsten zijn elke keer bij een andere organisatie en voorafgaand aan het overleg vindt een werkbezoek plaats waarin de gastorganisatie vertelt over de activiteiten, doelgroep en locatie en waar gelegenheid is tot vragen stellen. Deze werkbezoeken hebben een positieve uitwerking: ze zijn goed voor intiemere kennismaking, om over de praktijken van collega initiatieven te leren maar ook voor uitwisseling en verkenning tot afstemming en samenwerking. De netwerkbijeenkomsten zijn om-en-om enkel voor leden van het netwerk of voor netwerkleden inclusief Buurtteam- en Stadsdeelmedewerkers. Dit werkt goed, er is elke keer veel uit te wisselen en de korte lijntjes zorgen ervoor dat eventuele ruis snel wordt weggenomen en vragen goed worden opgepakt. Informatie wordt hierdoor snel verspreid.

Daarnaast zijn stadsdeel en het Netwerk in 2023 een mooie samenwerking aangegaan met betrekking tot de energie armoede vragen die veel bewoners hadden. Het stadsdeel legde de vraag over hoe informatie bij bewoners te krijgen bij het netwerk neer. Daar kwamen ideeën uit voort en we hebben in korte tijd met 10 informele organisaties (binnen en buiten ons netwerk) een speciaal spreekuur ingericht voor dit onderwerp. Het stadsdeel vergoedde vrijwilligers kosten en eten en drinken, het Buurtteam gaf een training aan de vrijwilligers over waar de juiste informatie te vinden was, en de organisaties voerden de spreekuren uit. Dit leidde tot mooie resultaten waarbij er minder vragen bij het Buurtteam terecht kwamen én meer bewoners sneller de juiste informatie kregen. We zijn nu aan het onderzoeken of we dit soort opdrachten vaker samen kunnen vormgeven en zullen hier in 2024 mee verder gaan.

Als laatste zullen we in 2024 een aantal wijkontdekkingen uitvoeren. Een wijkontdekking is een tour door de buurt waar buurtbewoners worden rondgeleid door andere buurtbewoners, langs 10 informele organisaties waar bewoners ondersteuning of activiteiten kunnen vinden. De wijkontdekking zal als eerste in Osdorp en Slotermeer plaatsvinden. We zijn ook aan het verkennen of Slotervaart en Geuzenveld ook mee kunnen doen.

Het netwerk blijft groeien en zicht ontwikkelen met de ontwikkelingen van de tijd en de uitdagingen van Nieuw-West. Bij een aantal bijeenkomsten is Samen Nieuw-West aangesloten om uitleg te geven

over wat er staat te gebeuren vanuit het Nationaal Programma. Natuurlijk komt ook het nieuwe Sociaal Kader in 2025, waarover nieuwe informatie, zorgen en kansen steeds gedeeld worden binnen het netwerk.

3.3. Mantelzorg

Sinds 2017 biedt SWSL een mantelzorgprogramma voor mantelzorgers in Slotervaart. In het eerste jaar heeft SWSL (met een financiële bijdrage van het VSB-fonds) een programma ontwikkeld dat bestond uit lotgenotenbijeenkomsten, voorlichtingsbijeenkomsten en uitjes in Amsterdam. Van tijd tot tijd werden de voorlichtingsbijeenkomsten begeleid door studenten Ergotherapie van de HvA. Het jaar erop heeft SWSL i.s.m. Combiwel en Eigenwijks een gezamenlijk programma mantelzorg ontwikkeld en uitgevoerd, gefaciliteerd door het stadsdeel. In 2019 was de samenwerking enkel met Combiwel. Sinds 2020 bieden de Huizen van de Wijk afzonderlijk een mantelzorgprogramma. Rondom de Dag van de Mantelzorg wordt er nog steeds met Combiwel afgestemd met als doel om diverse programma's te kunnen aanbieden in verschillende wijken, op verschillende tijden, zodat de mantelzorgers keuze hebben uit een divers aanbod. Naar aanleiding van de info-karavaan over dementie (ondersteund en gefaciliteerd door SWSL, Combiwel, Stichting Dementie en Mantelzorg en stadsdeel) is er in 2023 een netwerkoverleg ingesteld bestaande uit informeel – formeel rondom de thema's dementie en dagbesteding. Naast het netwerk zijn er werkgroepen ingesteld die thematisch aan het werk gaan, zoals op de thema's voorlichting, lotgenotengroepen, Dag van de Mantelzorg en Alzheimerdag. Het ziet ernaar uit dat er heel veel op de community builders afkomt, omdat vanuit het rijk en lokale overheid ingezet wordt op samenwerking zorg en welzijn. De overleggen van deze netwerk en werkgroepen vinden plaats in de Ru Paré.

Doelstellingen

Met het programma Mantelzorg beoogt SWSL een herkenbare ontmoetingsplek voor mantelzorgers in Slotervaart in te richten waarbij lotgenoten elkaar ontmoeten, ervaringen met elkaar uitwisselen, kennis en informatie verspreid en gedeeld kan worden maar waar vooral een focus ligt op ontspanning. Voor ontspanning worden bijvoorbeeld gedurende het hele jaar yogalessen en ontmoeting georganiseerd. Deze activiteiten worden door vrijwilligers georganiseerd en uitgevoerd, onder begeleiding van team De Buurtzaak. Daarnaast geven mantelzorgers en vrijwilligers zelf input over thema's die hen aanspreken zodat voorlichtingsbijeenkomsten kunnen worden georganiseerd, en geven ze input over de organisatie van de Dag van de Mantelzorg.

Activiteiten 2024

In 2024 zal SWSL-ontmoetingsbijeenkomsten met lotgenoten en andere activiteiten organiseren. Hieronder een korte toelichting over de geplande activiteiten:

- **Begeleiding en ondersteuning vrijwilligers**

De activiteiten worden door de vrijwilligers geïnitieerd en georganiseerd. Voor SWSL is het belangrijk dat vrijwilligers (vaak ook ervaringsdeskundigen) de ruimte krijgen om activiteiten te organiseren voor kwetsbare bewoners. Vaak zijn de vrijwilligers belangrijke sleutelpersonen en begrijpen zij de leefwereld van de kwetsbare bewoners beter. Belangrijk is wel dat vrijwilligers begeleid en ondersteund worden door het team De Buurtzaak. Een goede begeleiding geeft vertrouwen en

motiveert de vrijwilligers. Ook voelen de vrijwilligers zich gewaardeerd als zij een aanspreekpunt hebben bij De Buurtzaak en als er overleggen plaatsvinden over wat er speelt.

In 2024 worden twee maandelijks werkoverleggen gehouden met vrijwilligers. Bovendien zijn er ook één op één overleggen met de vrijwilligers. Zij komen vaak vragen en problemen tegen die ze willen bespreken met team De Buurtzaak.

- **Voorlichting en ontmoeting lotgenoten**

Voorlichting

Behoeftte aan voorlichting is groot, omdat de mantelzorgers te maken hebben met allerlei (lichamelijke) klachten, vragen over voorzieningen en/of administratieve problemen enz. Daarnaast ervaren mantelzorgers de voorlichtingsbijeenkomsten als leerzaam en een nuttige vrijetijdsbesteding. De vrijwilligers hebben dit jaar tijdens de werkoverleggen aangegeven dat er veel behoefte is aan voorlichting over gezonde leefstijl en gezonde voeding. Ook preventie van bepaalde ziektes vinden de deelnemers belangrijk. Hier zal in 2024 op worden ingezet. In 2024 zullen er daarnaast net als in 2023 voorlichtingsbijeenkomsten, verzorgd worden door o.a. St. Markant. Vanuit de lotgenotengroep is aangegeven dat er interesse is in o.a. de training 'Samen zorgen, een zorg minder'. De voorlichtingsbijeenkomsten worden tijdens de ontmoetingsbijeenkomsten gegeven. Voor 4 voorlichtingsbijeenkomsten gaan wij subsidie aanvragen.

Ontmoeting

Gedurende het hele jaar organiseren we daarnaast ontmoetingsbijeenkomsten voor lotgenoten. Deze wekelijkse ontmoetingsbijeenkomsten zijn belangrijk, zodat mantelzorgers bij elkaar kunnen komen om te ontspannen. De mantelzorgers ontbijten samen, bespreken thema's die ze bezighouden en organiseren activiteiten. Voor 10 van de 42 weken vragen wij subsidie aan.

- **Dag van de Mantelzorg**

Dit event wordt jaarlijks georganiseerd. Mantelzorgers en vrijwilligers geven zelf input voor invulling van de dag. Tijdens de Lockdown in 2020 heeft SWSL een alternatieve Dag van de Mantelzorg georganiseerd, waarbij de mantelzorgers een warme maaltijd konden ophalen en van Markant kregen zij een cadeautas mee. Ook was een medewerker van Markant aanwezig om de mantelzorgers te informeren over voorzieningen die er zijn voor hen. In 2021 was er gelukkig weer gelegenheid om een verwendag te organiseren in de Ru Paré. Op deze dag waren diverse verwentafels, zoals een stoelmassage, schoonheidsspecialist, nagel styling e.d. Naast de verwentafels was er livemuziek, een warme maaltijd en gelegenheid tot fijne gesprekken aan tafels. Zowel in 2020 alsmede in 2021 bestond bijna de helft van de deelnemers uit nieuwe mantelzorgers. De dag van de Mantelzorg 2022 had dezelfde strekking en die van 2023 gaan we anders insteken. We gaan een luxe 3 gangen diner in de Ru Paré organiseren voor mantelzorgers uit Slotervaart. We zorgen ervoor dat de Mantelzorgers die bij verschillende organisaties (zoals Mantelzorg en Dementie, ATKB, Road of Hope, Stichting Ade, MOS, Lotgenotengroep De Buurtzaak enz.) bekend zijn zich aan kunnen melden. Uiteraard wordt er wederzijds verwijzing gedaan tussen Combiwel en SWSL. Daarnaast doen we altijd ons best om nieuwe mantelzorgers te bereiken en gehoor te geven aan de wensen van de doelgroep. Voor het muziekprogramma tijdens het diner zullen we input vragen aan de lotgenotengroep en we bespreken dit voorstel in het netwerkoeverleg zodat we af kunnen stemmen met elkaar en ideeën uit kunnen

wisselen. Samen met Combiwel en Stichting Mantelzorg en Dementie zullen er ideeën uitgewisseld worden rondom Dag van de Mantelzorg in 2024. Het plan is de activiteiten te gaan spreiden over het gehele jaar en daarnaast op de Dag van de Mantelzorg uiteraard ook iets te organiseren. Er zal samen met buurtpartners een gezamenlijke poster gemaakt worden waarop de verschillende activiteiten te zien zijn, zoals we dit ook gedaan hebben met Alzheimerdag.

- **PR en bereik nieuwe mantelzorgers**

Er worden allerlei acties ondernomen om meer en nieuwe mantelzorgers te bereiken. Door middel van diverse activiteiten in de Ru Pare Community en in de omgeving van Ru Pare bereiken wij nieuwe mantelzorgers. Bijvoorbeeld door de informatie-karavaan rondom dementie is zichtbaar geworden dat veel mantelzorgers van migranten afkomst niet bekend zijn met activiteiten in de buurt/wijk. Nieuwe mantelzorgers worden ook bereikt door *JeKuntmeer.nl* en tijdens Dag van de Mantelzorg. Ook bij het spreekuur van Hulp in de Buurt wordt bekendheid gegeven aan de lotgenotengroep.

Om meer mantelzorgers te bereiken, worden per activiteit flyers gemaakt en verspreid in de buurt of op sociale media. Ook worden bestaande netwerken opgezocht en ingezet om het mantelzorg programma bekend te maken. Tijdens een wederkerigheidsbijeenkomst in Ru Paré Community is de wens uitgesproken om samen met Stichting Mantelzorg en Dementie samen iets te organiseren op een of meerdere koffieochtenden. Een concreet plan m.b.t. 2024 wordt nog besproken in de loop van 2023. In 2023 zijn een aantal mantelzorgers en licht demente bezoekers van de dagbesteding aanwezig geweest bij de voorlichting over dementie door Stichting Markant. Het was een mooie bijeenkomst waarbij ervaringsdeskundigen gedeeld hebben hoe zij dementie ervaren, er ontstond een onvergetelijke verbinding in de groep waarbij de deelnemers zich gesteund en begrepen voelden en de mantelzorgers en trainers van Markant onder de indruk en even sprakeloos waren.

Daarnaast worden via Hulp in de Buurt, een laagdrempelig spreekuur van SWSL, signalen opgevangen van mantelzorgers die te maken hebben met structurele financiële en administratieve problemen. Deze hulpbehoeftigen krijgen bij het spreekuur ondersteuning bij kleine administratieve vragen. Als de hulpvraag complexer is, worden hulpvragers toegeleid naar het Buurtteam

- **Verwendag mantelzorgers met stoelmassage**

Naar aanleiding van de verwenactiviteiten op de Dag van de Mantelzorg en een try out in 2022, is de wens geuit om de stoelmassage twee maandelijks terug te laten keren. Voor deze activiteit worden mantelzorgers met zware zorgtaken uitgenodigd. Deze activiteit wordt i.s.m. de sleutelpersonen van Stichting Mantelzorg en Dementie (gevestigd in Ru Pare) georganiseerd. Hierdoor worden nieuwe mantelzorgers bereikt.

Hieronder een overzicht van de activiteiten die we in 2024 willen uitvoeren. In de kolommen rechts geven we aan of wij voor deze activiteit subsidie aanvragen of niet.

Activiteit	Frequentie	I.s.m./ o.l.v.	Financiële bijdrage
Op basis van subsidie sociale basis			
Ontmoeting lotgenoten	42 weken	O.b.v. vrijwilligers en indirect team De Buurtzaak:	Ja

Begeleiding vrijwilligers en vergaderingen klankbordgroep	6 x per jaar vergaderen	Team De Buurtzaak	Ja
Eén op één begeleiding en maandelijkse werkoverleg met de vrijwilligers.	Maandelijks/wekelijks	Team De Buurtzaak	Ja
Voorlichting: o.a.: gezonde leefstijl, gezonde voeding (schijf van vijf) en voorzieningen mantelzorgers.	4 x	i.s.m. Markant, diëtisten; O.l.v. Team De Buurtzaak	Ja
Dag van de Mantelzorg	1x (of verspreid over hele jaar)	I.s.m. Markant, Combiwel en olv team De Buurtzaak	Ja
PR: acties wering nieuwe mantelzorgers	3x	I.s.m. Markant, vrijwilligers, Klankbordgroep	Ja
Twee maandelijkse verwendag met stoelmassage voor mantelzorgers met een zware zorgtaak	6 x	O.b.v. vrijwilligers en i.s.m. St. Mantelzorg en Dementie	Ja
Activiteiten waarvoor geen subsidie wordt gevraagd			
Yoga	42 weken	O.b.v. vrijwilligers en een professionele leraar	Nee

3.4. Platform Armen nemen het woord

Het platform streeft naar een nieuw beleid waarbij naar bewoners wordt geluisterd, vooral degenen die in armoede verkeren en zich terughoudend opstellen. Het richt zich op het vergroten van bewustzijn over armoede en wil aantonen dat het geen persoonlijke schuld is. Er wordt gewerkt aan het betrekken van arme bewoners bij beleidsbeslissingen, het verbeteren van de zeggenschap van deze bewoners en het integreren van hun ervaringen in lokaal beleid. Maar we gaan ook stilstaan bij hoe we bestaanszekerheid gaan realiseren voor iedereen? Hoe gaan we bewoners betrekken bij de aankomende verkiezingen? Dit zijn vragen waar wij ons ook op richten met het platform. Voor SWSL is het platform altijd al belangrijk geweest maar nu wellicht nog wel meer.

Hoeveel mensen leven in armoede?

Naar schatting zijn dat in 2023 830.000 mensen, waarvan 220.000 kinderen; in 2024 zullen dit er bijna een miljoen zijn. 'De helft van de mensen in armoede komt per maand meer dan 167 euro tekort voor essentiële zaken zoals wonen, verwarming, kleding en voeding', aldus Kassa. 1 mei 2023

Achtergrond:

Het platform armoedeprogramma is gebaseerd op eerdere ervaringen en geïnspireerd door de Vlaamse beweging "Armen nemen het woord" en op de ervaringen van Hulp in de Buurt in 2015 en 2016. SWSL organiseerde in 2016 en 2017 verschillende debatten over armoede in samenwerking met Erop Af en Vooruit. Doel was om de bewoners van Slotervaart een podium te geven om samen met gastsprekers (professionals, bestuurders en politici) te discussiëren over armoede en sociale uitsluiting. De debatten waren druk bezocht met opkomsten tussen de 70 en 120 bewoners. De kern van deze armoede debatten was en is dat arme bewoners het podium pakken. Met het "Platform Armen nemen het woord" zal SWSL op dit thema voortbouwen in 2024. Ook bij de ambities die met het Platform "Platform Armen nemen het woord" gestalte krijgen, wordt de werkwijze van Binnenuit, van Onderop en Samen (BOS) gehanteerd: met de mensen in armoede zelf aan het woord, vanuit hun eigen ervaringen en gefocust op hun eigen doelen. Dat begint niet bij beleidstermen en eindigt daar ook niet persé mee. De leefwereld kent een andere realiteit dan de systeemwereld.

'Armoede is niet je eigen schuld!'

Er heerst schaamte rond armoede, wat leidt tot ontkenning en het vermijden van hulp. Het platform wil deze stigma's doorbreken en benadrukken dat armoede een maatschappelijk probleem is. Bestaande structuren dragen bij aan armoede.

Voor wie is armoede een complex probleem?

Op de "markt" en in het beleid van de overheid is er sprake van uitsluitende mechanismen. Denk bijvoorbeeld aan de sterk doorgeslagen flexibilisering van de arbeidsmarkt waardoor we in een paar jaar tijd te maken hebben gekregen met het fenomeen van "werkende armen". Maar denk ook aan het feit dat overheidsinstanties de grootse schuldeisers zijn van burgers.

Vanuit de ambtelijk-bestuurlijke organisatie wordt naarstig gezocht naar initiatieven, werkvormen, beleidsmaatregelen die helpen bij het bereiken en ondersteunen van groepen arme burgers van de stad. Dat zoeken gaat dan vaak gepaard met de verzuchting dat het om een complex probleem gaat. Natuurlijk is armoede niet snel te bestrijden en te tackelen. Maar armoede is vooral voor arme mensen een complex probleem. Zij ervaren armoede als een veelkoppig monster. Voor professionals, ambtenaren en niet zelden voor bestuurders ligt de moeilijkheid in het ontbreken van (ervarings)kennis over wat langdurige (generatie-) armoede betekent. Moeilijk is ook de erkenning dat "markt" en "overheid" sociale ongelijkheid, uitsluiting en daarmee armoede (re)produceren.

Het zoeken naar wegen om van de stad Amsterdam daadwerkelijk een inclusieve stad te maken, vergt de stem en (ervarings-)kennis van armen zelf. Zonder die stem en zonder die kennis van arme burgers en hun solidariserende burgerinitiatieven worden markt en overheid niet verleid en in staat gesteld bij te dragen aan een structurele aanpak van sociale uitsluiting die resulteert in armoede. Het is dus van cruciaal belang om de stem en kennis van arme bewoners te betrekken bij het aanpakken van sociale uitsluiting.

Doelstellingen

- Het platform wil de zeggenschap van arme bewoners vergroten, ervaringsdeskundigheid integreren in beleid en in uitvoering, empowerment en democratisering bevorderen, en armoede aanpakken samenwerken met andere organisaties.
- Verkenning netwerk voor initiatieven op het gebied van armoede stadsdeel-breed, zoals Hulp in de Buurt, Buurtteam en andere spreekuurhouders om met elkaar te delen en eventueel samen een vuist te maken.

Werkwijze

Vanuit het netwerk van SWSL worden ervaringsdeskundigen armoede uitgenodigd deel te nemen aan het Platform. Het is van groot belang dat zij de gelegenheid krijgen om invloed uit te oefenen op het overheidsbeleid als het gaat om armoedebestrijding. Bij het vormen van dit platform wordt bovendien rekening gehouden met diversiteit. Het Platform bestaat uit mensen die op verschillende manieren te maken hebben met armoede. Werkende armen, intergenerationele armen, gedupeerde kunstenaars, ouders van kinderen met een beperking, jongeren, ouderen, eenoudergezinnen, alleenstaande moeders etc. In wezen komen in het Platform zowel de kennis en expertise als het commitment en het activisme van arme bewoners samen. Daarnaast functioneert het Platform als aanjager van zeggenschap en democratisering van bewoners die leven in armoede.

Activiteiten voor 2024:

De koopkracht van de meest kwetsbare mensen was al niet zo vrolijk makend, maar daalt door de inflatie nog meer. De prijzen zijn gestegen met ruim 10% en het aantal mensen dat nu al nauwelijks rond kan komen neemt fors toe. Ook de werkende armen worden hard getroffen door de inflatie. Daarmee zijn barsten die al in het systeem zaten scheuren geworden. De zorgwekkende armoede en sociale uitsluiting zijn door de zogenoemde crisis niet alleen zichtbaarder geworden, maar de verschillen en tegenstellingen zijn ook gegroeid. Mensen die al moeite hadden om het hoofd boven water te houden, worden het eerst en het hardst geraakt. Door deze crisis zijn er ook nieuwe groepen (o.a. zzp'ers) met armoede in aanraking gekomen. Mede geïnspireerd door deze ontwikkelingen heeft SWSL voor 2024 de volgende activiteiten, acties, en debatten gepland:

Activiteit	Frequentie/ingezette capaciteit	Toelichting
Bijeenkomsten platform met arme bewoners	6 bijeenkomsten platform 'Armen nemen het woord'	Maximaal 8 deelnemers uit Nieuw-West
Debatten en acties	5 x	Georganiseerd met de input van platform en gesteund door Klankbordgroep
17 oktober, Dag van Verzet tegen Armoede	1 bijeenkomst (minimaal 6 dagdelen voorbereiding)	De inhoud van deze dag is afhankelijk van de input van de platformleden.

Brainstormbijeenkomsten (heette eerder klankbordgroep)	6x	Met partners en organisaties uit de Sociale Basis en informele zorg om signalen vroegtijdig op te pakken en er waar mogelijk actie op te ondernemen.
Netwerkgesprekken	2 uur per week	Om meer verbinding te realiseren tussen maatschappelijke organisaties.

Toelichting bij (enkele) activiteiten:

- Koffieochtenden Johan Huizingaschool georganiseerd door onze buurtbaner. Deze groep is in ontwikkeling en kan gaan dienen als (formele) klankbord voor de buurt en het Armoede platform. De bijeenkomsten vinden x keer per maand plaats, er komen gemiddeld 12 vrouwen op af.
- Verkenning netwerk voor initiatieven op het gebied van armoede stadsdeel-breed, zoals Hulp in de Buurt, Buurtteam en andere spreekuurhouders om met elkaar te delen en eventueel samen een vuist te maken. We hebben in 2023 een samenwerking opgezet met NoordAs. Dit is een groep bestaande uit professionals en buurtbewoners die zich inzet voor de belangen van bewoners. De NoordAs heeft een mooie basis staan van bijeenkomsten met bewoners en de wethouder. En ze voeren actie. We leren hiervan, delen ervaringen en zullen in 2024 intensiever gaan samenwerken.
- Vier keer per jaar organiseren we vanuit Hulp in de Buurt een weggeeftafel. We verzamelen met andere organisaties uit de Ru Paré en uit ons netwerk kleding en speelgoed. Er is tijdens de markt gratis koffie/thee en worden hapjes gemaakt door een buurtbewoner. Buurtbewoners worden ook gewezen op het spreekuur Hulp in de Buurt. Tijdens het spreekuur worden signalen rondom armoede opgepakt en deze dienen tevens als input voor platformbijeenkomsten om waar nodig gezamenlijk actie op te kunnen ondernemen. Een van de vrijwilligers van het spreekuur is deelneemster van het Platform en tevens is onze buurtbaner die de koffie ochtend in de Johan Huizingaschool organiseert deelneemster van het platform. Tijdens het spreekuur van Hulp in de Buurt worden bewoners die het financieel moeilijk hebben gewezen op regelingen waar ze gebruik van kunnen maken en verwijzen we indien nodig door naar Buurtteams voor schuldhulpverlening.
- In 2024 gaan we met Stichting Home Empowerment (SHE) een samenwerking opzetten voor uitgifte van voedselpakketten, we zullen dit samen met SHE, Hulp in de Buurt en Armoede Platform vorm gaan geven.

3.5. Innovatie budget

In de afgelopen jaren heeft SWSL de beschikking gekregen over een innovatie budget. Een vrij te besteden budget om in de sociale basis en daarbuiten, samen met het stadsdeel en partners in buurten en gemeenschappen, out of the box en niet zelden tegen de stroom in, innovatieve initiatieven te verkennen, uit te proberen, daarvan te leren en zo mogelijk te bestendigen.

In 2019 was hiervoor nog een budget beschikbaar van €20.000. Sinds 2020 is het innovatie budget teruggebracht tot €10.000 euro. Met dit budget van 10k kunnen – op basis van een uurtarief van €65–153 uren gedraaid worden. SWSL pleit ervoor het innovatie budget te verdubbelen naar €20.000. Het

beroep, soms uitgesproken en soms niet, dat op SWSL op haar innovatieve competenties wordt gedaan, is onverminderd groot sinds 2019.

Een voorbeeld betreft de dialoog met stadsdeel en team Masterplan m.b.t. bewonersbetrokkenheid in 2021 en 2022. Hoewel niemand gevraagd heeft om de trekkersrol van SWSL in deze dialoog ligt er wel een verwachting en een waardering voor de inzet van SWSL. In 2022 is een kleine 110 uur geïnvesteerd. De inzet resulteert in verbeterde relaties tussen initiatieven uit de leefwereld onderling en een (verbeterde) relatie met het team van het Nationaal Programma samen Nieuw-West. Deze ureninzet komt boven op de inzet die SWSL betracht in het inrichten van een samenwerkend netwerk van bewonersinitiatieven op de energie transitie, de Coöperatie Samen aan de Slag en andere innovatieve initiatieven. En ook deelname als voorzitter van het Opgaveteam ‘Democratisering’ van NPSNW en als lid van het Alliantiebestuur (onbezoldigd) sinds april 2023 heeft ons twee dagen in de week gekost.

Voor 2024 wil SWSL graag de beschikking hebben over 300 vrij te besteden uren. Het innovatie budget wordt besteed aan:

- a. Handen en voeten geven aan partnerschap tussen initiatieven, organisaties in de sociale basis, Kracht van Nieuw West en het stadsdeel/de stad,
- b. Community Wealth initiatieven (zie ook College Akkoord),
- c. Vrije ruimte op basis van signalen waarop geanticipeerd moet/kan worden om kansen te verzilveren en of kwesties te tackelen.

3.6. Passie-uren voor samenwerking en bondgenootschap

In deze paragraaf komen enkele initiatieven aan bod waarbij SWSL betrokken is, als initiatiefnemer en/of als ondersteuner. Het gaat hierbij om een inzet die (vooralsnog) buiten de beschikking valt maar waarvan SWSL van mening is dat deze initiatieven maatschappelijke meerwaarde hebben. Deze initiatieven zijn uit eerdere inzet van SWSL voortgekomen, onder andere met inzet van het innovatiebudget.

3.6.1. Vuilnisoproer

VuilnisOproer is een van de voorbeelden van de innovatieve kracht van SWSL. Samen met partners de krachten bundelen maar vooral ook zorgdragen dat bewoners (en hun initiatieven) mede eigenaarschap kunnen betrachten op het thema “schoon, heel en veilig”. Zo heeft SWSL samen met Buurtwerkplaats Noorderhof de handen ineengeslagen voor het samenbrengen van individuele bewonersinitiatieven op het thema “schoon, heel en veilig”. Het initiatief is tijdens een drukbezochte bijeenkomst in Ru Paré benoemd tot een nieuw samenwerkingsverband “De Vuilnisoproer”.

Vanuit SWSL zijn er vooral in de ontwikkel- en starfase veel passie-uren geleverd. Na geleverde passie-uren en bewezen resultaten, meerwaarde en impact die VuilnisOproer heeft geleverd, is dit initiatief doorgroeid in een duurzaam, stevig en autonoom initiatief met cofinanciering van de kant van het stadsdeel en andere partners. In het eerste halve jaar heeft SWSL de kar als backoffice, coördinator en voorzitter getrokken. Onderhand rouleert het voorzitterschap van de Vuilnisoproer en is er met succes een pleit gedaan voor een financiering van backoffice en coördinatie. Tevens is met succes een beroep gedaan op de IMI subsidie regeling.

Het eerste half jaar is veel aandacht besteed aan het werkprogramma “10 actiepunten programma”. Stap voor stap wordt dat programma uitgewerkt. Ook zijn er enkele werkgroepen ingericht en is De Natuurkamer, een van de leden van de Oproer, penvoerder en budgetbeheerder geworden. En nog belangrijker: de VuilnisOproer is nu een vereniging en heeft daarmee een juridische entiteit.

De rol van SWSL is teruggebracht tot ondersteuner, meedenker, facilitator (van bijvoorbeeld ruimte) en vliegende keep. Ondersteuning bestaat uit hulp bij het inrichten van de werkorganisatie, de dynamiek van het Netwerk, coaching van de coördinator en helpen inrichten van de financiële organisatie. Ook geldt dat vanuit SWSL steun wordt gemobiliseerd voor de wisselende voorzitters. Maar de Vuilnisoproer heeft zich in een relatief kort tijdbestek tot een autonome, door bewoners(initiatieven) en wijkpartners ingerichte en beheerde coalitie ontwikkeld.

Intermezzo

“Kracht van de nabijheid”.

Bewoners hebben een belang bij een schone, hele en veilige en solidaire woon- leef- en werkomgeving. Als belanghebbenden hebben bewoners vaak inzichten, kennis en expertises op thema's die het leven, wonen, spelen en werken in de buurt inkleuren. Vele bewoners zetten deze inzichten graag in omdat het individuele belang van een prettige buurt die schoon, heel en veilig is een collectief belang is. Daar waar deze inzet en de inzichten, kennis en expertise van bewoners wordt gezien en gewaardeerd groeien de initiatieven waarin mede eigenaarschap handen en voeten krijgt. *Vertrouwen* is hierbij het sleutelwoord. Vertrouwen kleurt namelijk de aard van de relaties onderling en met vertegenwoordigers van lokale overheid en instellingen. In vertrouwde relaties zijn bewoners des te gemotiveerder, des te volhardender in hun inzet en met des te meer uithoudingsvermogen bereid om kennis, expertise en netwerken te delen.

3.6.2. Coöperatie Samen aan de Slag

Voorgeschiedenis

De oprichting van de coöperatie is gebaseerd op een aantal programma's van SWSL daterend uit 2017 en 2018. Op basis van deze programma's, waaronder het programma “Bondgenoot” is een notitie geschreven onder de titel: “Samenbouwen aan een inclusieve, solidaire wijk economie en lokale democratie”. Deze notitie is aangeboden aan wethouder Rutger Groot Wassink die veel van het coalitieakkoord “Nieuwe Lente Nieuw Geluid” herkende. Met zijn inhoudelijke ondersteuning is in 2018 een werkgroep gestart met als doel om bewonersinitiatieven die bezig zijn met empowering, jobcoaching, toeleiding naar de arbeidsmarkt en jobcreation in staat te stellen enkele taken van de overheid (WPI) over te nemen. Vooral de taken die de overheid niet kan oppakken. Dat geldt ook voor toeleiden van kwetsbare mensen naar een betaalde baan. In die werkgroep zat vertegenwoordiging van WPI, de HvA, de gebiedspool Nieuw-West en het gebiedsteam Slotervaart. Een prachtig samengestelde werkgroep waarvan je zou verwachten dat je vaart kunt maken, ware het niet dat met name in de aarzeling en vertwijfeling – voortkomend uit verwarring en niet goed weten hoe met dergelijke initiatieven te dealen – van de kant van WPI de boel werd opgehouden en vertraagd. Voor SWSL was dit aanleiding om de gebrekkige voortgang voor te leggen aan de eerdergenoemde wethouder met de boodschap “Doe er mee wat je wijs acht”.

Oprichting coöperatie in 2020

In 2020 hebben zeven in Slotervaart gevestigde en actieve organisaties een coöperatief initiatief genomen en de Coöperatie “Samen aan de Slag” ingericht. De coöperatie bundelt expertise, netwerken, kennis en capaciteit ten gunste van bewoners die afstand tot de arbeidsmarkt ervaren en ondersteuning nodig hebben om iets van sociale mobiliteit te realiseren. Het ontstaan van dit initiatief is een goed voorbeeld van hoe vasthoudend en geduldig grassroots informele zorginitiatieven moeten zijn om “zaken” te kunnen doen met de overheid (WPI) en om partnerschap/bondgenootschap in te richten. Ondanks wat tegenwind van de kant van de ambtelijke organisatie in de ontwikkel en starfase is de Coöperatie Samen aan de Slag opgericht en bestaat officieel sinds 2020.

De leden van de coöperatie zijn: Road of Hope, Stichting Home Empowerment, Huis van de Wijk De Buurtzaak/SWSL, Ambulante Zorg op Maat Amsterdam (St. AZOMA), MAS Zone 3, St. Soma (Somalische organisatie) en Singel Supermom.

Activiteiten en doelstelling

Gezien de sociaaleconomische situatie van veel bewoners in Slotervaart (en in andere wijken van Nieuw-West), is een dergelijk coöperatief initiatief noodzakelijk. Relatief veel bewoners hebben geen betaalde baan en zijn vaak langdurig werkeloos. Deze mensen zijn afhankelijk van een uitkering of hebben slecht betaalde flex-banen. Deze laatste groep behoort tot de groep “werkende armen”. De Coöperatie streeft ernaar om bewoners uit Nieuw-West zo goed mogelijk te ondersteunen en te begeleiden en dit zullen we ook in 2024 blijven doen. De afgelopen periode heeft de Coöperatie 50 bewoners ‘in traject’ waarvan een groot deel reeds is uitgestroomd naar betaald werk. Belangrijk is de aandacht die de Coöperatie besteedt aan de werkvormen: de wijze waarop deelnemers worden verleid en in staat gesteld (met ondersteuning van een of meerdere lid organisaties van de Coöperatie) ‘in traject’ te komen. Hierbij wordt gelet op verdere ontwikkeling van de wijze waarop mensen gemotiveerd en ondersteund worden maar ook met het oog op expertise overdracht naar WPI en de afzonderlijke klantbegeleiders.

In samenwerking met EC Westerlicht, Oranje Energie en Het Startpunt is er een banenmarkt opgericht welke volledig gericht is op banen in de duurzame energiebranche. De banenmarkt vindt vier keer in het jaar plaats. De Coöperatie hoopt dit project volgend jaar voort te zetten en haar netwerk uit te breiden. De verwachtingen voor volgend jaar zijn dan ook om de banenmarkt naar een stedelijk niveau te tillen.

Deze en andere activiteiten, zoals trainingen, workshops en inlooppreekuren maken deel uit van een groter geheel en het doel van de Coöperatie. Het langere termijn-doel dat de Coöperatie voor ogen heeft is het ontwerpen en ontwikkelen van een online-offline platform voor werkzoekenden en werkgevers binnen Amsterdam Nieuw-West.

In 2022 is de Coöperatie betrokken geraakt bij het ontwikkelen van een “Duurzame banentuin” initiatief dat hopelijk in de toekomst in Station Wildeman gerealiseerd wordt. De Coöperatie Samen aan de slag kan hierin, samen met andere partners, de life coaching-trajecten voor haar rekening nemen. Het projectplan “Duurzame banentuin” wordt ontwikkeld in het kader van Kansen Voor West 3. SWSL zal hiervoor de penvoerder en budgetbeheerder zijn.

Relatie WPI – Coöperatie

De relatie tussen de Coöperatie en WPI is vooralsnog geen relatie van gelijkwaardigheid en evenmin een relatie van partnerschap op basis van wederkerigheid. Maar we zijn sinds september 2023 in gesprek met WPI en de intentie is om voor de komende drie jaar goede afspraken te maken voor samenwerking.

Tijdens deze gesprekken en hopelijk op basis van een nieuwe Dienstverleningsovereenkomst gaan is het de bedoeling om betere afspraken te maken; dat de in onze werkvorm niet meer sprake is van een eenrichtingsverkeer. De overeenkomst die eerder is gesloten omvat ook 'samen leren, met en van elkaar'. Dat 'samen' moeten we nog waarmaken. Ondanks deze hobbels, is de Coöperatie vol vertrouwen dat er vanaf 2024 een dienstverleningsovereenkomst met WPI mogelijk is op basis van goede samenwerking. Maar onderhand duurt het gesprek met WPI een jaar en we zijn er nog niet.

SWSL biedt (wederom zonder beroep te doen op de subsidie sociale basis subsidie) ondersteuning bij het inrichten van relaties met WPI en andere stakeholders. Daarnaast ondersteunt SWSL op het gebied van lobbyen met de stedelijke portefeuillehouder en sponsort SWSL de coöperatie financieel, totdat er een duurzame oplossing komt.

3.6.3. Energie Coöperatie Westerlicht

Er zijn vele mooie initiatieven op duurzaamheid, circulariteit en energietransitie gaande in het stadsdeel Nieuw-West. EC Westerlicht zag het afgelopen jaar een behoefte in het vergroten van kennis rondom duurzame initiatieven en het betrekken van bewoners. Deze behoefte is zo groot dat EC Westerlicht is omgebouwd tot een platform. Dit door stadsdeelbreed bewonersinitiatieven op duurzaamheid samen te brengen; om van elkaar te leren en ervaringen, kennis, netwerken en expertise te delen. Westerlicht zal deze koers aanhouden in 2023.

In 2022 zijn tien interviews afgenomen bij de koplopers van duurzame initiatieven in Nieuw-West. De tien initiatieven zijn samengebracht in een netwerk. In 2023 zal Westerlicht op verkenning uitgaan om nog eens tien initiatieven aan het netwerk toe te voegen zodat kennis en kunde nog beter met elkaar gedeeld worden. De focus ligt op elkaar informeren, inspireren en wijsheid en ervaringen met elkaar delen. Als Energie Coöperatie van bewoners wil Westerlicht medebewoners graag laten zien welke mogelijkheden men heeft om hun eigen huis, buurt en gedrag te verduurzamen. Om bewoners te bereiken zullen we in 2023 nog vaker aansluiten bij bestaande initiatieven zoals (duurzame)markten en netwerkbijeenkomsten.

Het thema duurzaamheid stond voorheen nog niet bij iedereen hoog op de prioriteiten lijst; het jaar 2022 heeft dit doen kantelen. Voor veel bewoners is het omlaag krijgen van hun energierekening een noodzaak. Westerlicht heeft eraan bijgedragen dat de FIXbrigade naar Nieuw-West kwam, die sinds juli 2022 gevestigd is in Station Wildeman. Bewoners weten inmiddels de weg te vinden naar de FIXbrigade als zij hun huis willen laten isoleren. In het jaar 2023 moet er een extra team bij komen om de grote vraag aan te kunnen. Nieuwe leermeesters en leerlingen zullen moeten worden gevonden (onder andere via het netwerk van Westerlicht) en worden opgeleid. Er ligt een opdracht bij de FIXbrigade om eind 2023 haar bedrijfsmatige aanpak zo in te richten dat het zonder de huidige Europese subsidiegelden gecontinueerd kan worden. Deze subsidie – via De Jungle uit Amsterdam Oost – loopt eind 2023 af. Een van de medewerkers van SWSL functioneert nu als ondersteuner planning bij de FIX brigade.

In september 2022 is de ontwikkelgroep “Duurzame Banen Tuin” gestart (zie §4.5) en EC Westerlicht maakt daar deel van uit. Dit initiatief beoogt een omvangrijk programma te ontwikkelen en realiseren om werkgelegenheid in de energietransitie industrie te bevorderen. De ambitie is om eind 2022 een programmaplan en cofinanciering klaar te hebben zodat uitvoering in 2023 kan beginnen. De beoogde vestigingsplaats van de Duurzame Banen Tuin is Station Wildeman. Voor 2023 moeten we in de eerste plaats de zorg wegnemen van coördinerende ondersteuning van EC Westerlicht en haar werkgroepen. Dat betekent zoeken naar mogelijkheden tot financiering van een coördinator.

De Energie Coöperatie Westerlicht functioneert autonoom met een bestuur, algemene ledenvergadering en verschillende werkgroepen. Samen Ondernemen, de zusterorganisatie van SWSL sponsort de Energie Coöperatie en de werkgroep Duurzaam Oostoever door hen huisvesting voor een kantoor (25 m2) te gunnen. Daarnaast is de directeur van SWSL onbezoldigd bestuurslid van EC Westerlicht. Als organisatie blijft SWSL een uitvoerende en adviserende ondersteuning bieden aan EC Westerlicht op ontwikkeling van bewonersinitiatieven en onderlinge afstemming en samenwerking.

Ook hier wordt geen additioneel beroep gedaan op de sociale basis subsidieregeling. Voor dit programma geldt dat de ondersteuning bestaat uit adviseren en ondersteunen bij inrichten van de werkorganisatie, dynamiek van het Netwerk, coaching van de coördinator en helpen inrichten van de financiële organisatie.

Coöperatie Samen aan de Slag is ook een ondertekenaar van het convenant nationaal Programma Samen Nieuw-West en neemt deel aan Opgaveteam werk en bestaanszekerheid. Met de WPI en Mark Schol (projectleider SPUk gelden), is de Coöperatie in gesprek om ook partner te worden in de projecten waarmee bewoners worden toegeleid naar betaalde banen. Mark Schol is verbonden aan het zogenaamde Opgaveteam Werk en Bestaanszekerheid. Het hierboven bedoelde gesprek zal gaan over een meer duurzame vorm van samenwerking tussen Samen aan de Slag en WPI.

Hoofdstuk 4. De Buurtzaak en programmering

4.1. De Buurtzaak, Huis van de Wijk Slotervaart Noord

4.1.1. Introductie

Van begin af aan wordt De Buurtzaak, Huis van de Wijk Slotervaart Noord geprogrammeerd door stichting Samenwonen-Samenleven. SWSL doet de programmering volgens eigen methodiek, waarbij vanzelfsprekend de B.O.S.-werkwijze wordt gehanteerd (zie §1.2). In de programmering en facilitering zet SWSL in op (a) een integrale aanpak, (b) het benutten van de meerwaarde van bewonersinitiatieven en ‘informele zorg’, (c) gemeenschapsvorming, (d) emancipatie, (e) samenredzaamheid, (f) duurzaamheid, (g) coöperatieve wijkeconomie en (h) buurtconferenties; altijd in samenhang en afstemming met de Gebiedsplannen en Gebiedsagenda van de gemeente.

Deel van Ru Paré Community

We realiseren ons dat veel uitgangspunten en waarden geconcretiseerd kunnen worden omdat De Buurtzaak een onderdeel is van de Ru Paré Community. Hoewel de Buurtzaak al over relatief veel vierkante meters en faciliteiten beschikt, zijn er nog meer vierkante meters en faciliteiten in de Ru Paré

Community beschikbaar. We hebben daarmee meer ruimte en armsglag. Dat De Buurtzaak deel uitmaakt van de Ru Paré Community is onderdeel van het uitwerken van een duidelijke visie. In wijken als Slotervaart Noord is vooral een integrale aanpak nodig. Dat betekent korte lijntjes tussen verschillende diensten, expertises en netwerken. Korte lijntjes om eenvoudig en snel te kunnen op- en afschalen en om voor de kwetsbare bewoners vangnetten en springplanken in te richten. De Buurtzaak biedt als een belangrijke partner van de Ru Paré Community ruimte en faciliteiten aan bewoners en organisaties om activiteiten voor de wijk te organiseren, maar is tegelijkertijd een plek waar ondersteuning op verschillende gebieden kan worden gevonden. Voor bewoners die in een kwetsbare positie verkeren fungeert De Buurtzaak als toeleider naar verschillende voorzieningen, activiteiten en netwerken. De bewoners komen via De Buurtzaak binnen; binnen De Buurtzaak hebben zij de ruimte, middelen en ondersteuning om eigen activiteiten te ontwikkelen en te organiseren. Ook heeft De Buurtzaak zelf programma's waar kwetsbare buurtbewoners een beroep op kunnen doen en waarbinnen zij de ruimte krijgen om hun stem te laten horen.

Wederkerigheid binnen de Ru Paré Community

Het bouwen van gemeenschappen is een belangrijk onderdeel van De Buurtzaak en de Ru Paré Community. Met de (actieve) bewoners in de buurt en allerlei netwerken in Slotervaart en Nieuw-West, maar vooral natuurlijk ook de gebruikers van het gebouw en mensen die deelnemen aan Buurtzaak activiteiten. Het bouwen en stimuleren van wederkerigheid is een doorgaand proces en onderdeel van onze dagelijkse praktijk. Wel hebben we het afgelopen jaar extra aandacht besteedt aan het stimuleren van een cultuur van wederkerigheid met huurders in het gebouw: onderling, binnen De Buurtzaak en Nieuw-West breder. Dit hebben we gedaan door een aantal bijeenkomsten te organiseren met de huurders, om hiermee wederkerigheid eens wat collectiever te bespreken en om daarmee meer duidelijkheid en invulling te geven eraan. De eerste bijeenkomst was deels een introductie over wat er allemaal gebeurt aan wederkerigheid, en om gezamenlijk te brainstormen naar wat er allemaal nog beter kan. Verdere input is geïnventariseerd door een rondje van 30 minuten gesprekken langs alle huurders. In een tweede bijeenkomst werden de organisaties ingedeeld op thema (informele zorg, taal, cultuur) om na te denken over mogelijke onderlinge samenwerkingen. Later dit jaar komt er nog een derde bijeenkomst waarin we Er zijn mooie voorbeelden en verhalen naar boven gekomen van wederkerigheid. Een mooi voorbeeld is bijvoorbeeld deelnemers van ASKV-activiteiten (ongedocumenteerden) die nu gratis meedoen aan taallessen van taalschool Thuis in Amsterdam. Organisaties hebben elkaar beter leren kennen en er nieuwe energie voor samenwerkingen en om De Buurtzaak/Ru Paré Community nog mooier en leuker te maken.

Solidariteit door community building

In het Huis van de Wijk De Buurtzaak wordt gewerkt aan het tot stand brengen van solidariteit en binding tussen bewoners en organisaties. Zo ontstaan er nieuwe groepen, netwerken en gemeenschappen in Slotervaart Noord. De Buurtzaak speelt hiermee een belangrijke rol in community building. Voor De Buurtzaak is community building een middel om solidariteit tussen mensen te bevorderen en om van individuele problemen, ruimtes en belangen een gemeenschappelijke zaak te maken. Hierdoor kunnen de problemen collectief worden aangepakt. Wij geloven ook dat community building op deze manier – het bij elkaar brengen van verschillende (bewoners)groepen – maatschappelijke participatie eenvoudiger maakt. Aan de andere kant verbetert dit alles de binding tussen professionele en informele zorg.

Kortom, we doen een beroep op onderlinge solidariteit en bondgenootschap, omdat we menen dat onderlinge solidariteit en bondgenootschap ons verder brengt in het opruimen van gemeenschappelijke problemen.

Ruimte voor vernieuwing, kunst- en cultuurprogramma

In De Buurtzaak is er altijd ruimte voor vernieuwing. Letterlijk en figuurlijk. Daarmee hebben wij in 2012 al een begin gemaakt. Zo is er naast een groot aantal reguliere activiteiten in De Buurtzaak ook volop ruimte voor eigen initiatief, zoals activiteiten op het gebied van vrije tijd, ontspanning, kunst en cultuur, maar ook op het gebied van groen en duurzaam en belangenbehartiging. Kunst en cultuuractiviteiten zijn activiteiten waarmee enerzijds kunst- en cultuurbeleving wordt bevorderd in Slotervaart én Nieuw-West en anderzijds de kansrijke bewoners te verbinden met de kwetsbare bewoners. Het gaat dan vooral om mensen die wat betreft opleiding, inkomen en sociaal-maatschappelijke status in een relatief ongunstige positie verkeren.

Bekendmaking activiteiten/PR en Promotie

Activiteiten worden via verschillende kanalen bekend gemaakt. Bij het bekend maken van de aangeboden activiteiten wordt veel gebruik gemaakt van sociale media. De belangrijkste kanalen hierbij zijn Facebookpagina's van De Buurtzaak, SWSL, de Ru Paré en de groep Leuke Dingen in Slotervaart. Daarnaast heeft de Buurtzaak een twitteraccount en de Ru Paré een Instagram account. Ook worden de activiteiten via JeKuntmeer.nl aangekondigd. Echter, uit ervaring weten we dat de beste manier om buurtbewoners te bereiken is door sleutelpersonen en vertrouwenspersonen in te zetten. Een aantal van deze sleutelfiguren in de wijk zijn bekend bij de Buurtzaak en als vrijwilliger actief. Daarnaast is sinds september 2022 een Buurtbaner via de Gemeente Amsterdam bij SWSL actief. Zij heeft een groot netwerk in de wijk en heeft als taak om outreachend de wijk te verbinden. Deze Buurtbaner leidt ook mensen naar de verschillende activiteiten van het Huis van de Wijk.

PR & Communicatie

De afgelopen jaren hebben we het één en ander verbeterd aan onze promotie en communicatie. We zetten ze even op een rijtje:

- Er is een nieuwe website: www.rupare.nl – We hebben besloten om per locatie een website te hebben (dus ook Station Wildeman, zie www.stationwildeman.nl). Dit is vanuit bewoners gedacht de meest logische weg. Zij weten immers niet hoe het organisatorisch allemaal in elkaar steekt, wat het verschil is tussen de organisaties, of wie er allemaal gevestigd is, maar ze kennen het gebouw wel. Deze website is overkoepelend, de informatie over De Buurtzaak kan er gevonden worden maar er wordt ook doorverwezen naar de verschillende organisaties die in het gebouw kantoor houden.
- De website van SWSL (www.sw-sl.nl) houden we aan voor de wat meer formele kant, Analyses, methodieken, theorieën, producties (jaarverslagen, documenten). De huidige website is verouderd en wordt dit najaar ge-update opnieuw gelanceerd.
- In het verleden maakten vrijwilligers van De Buurtzaak al een maandelijkse nieuwsbrief die als pdf in elkaar werd geknutseld en die ook in papier bij de receptie te verkrijgen was. We hebben besloten dit wat te professionaliseren en aantrekkelijker te maken voor bewoners en

sympathisanten door gebruik te maken van Mailchimp. Maandelijks wordt er nu een nieuwsbrief verstuurd naar zo'n 850+ mensen met het culturele, maar ook met informatie over allerlei activiteiten die in de Ru Paré Community plaatsvinden.

- Sociale media. Er is al lange tijd een Ru Paré facebook-pagina, maar daarnaast maken we nu ook gebruik van bijvoorbeeld Instagram met een groeiend aantal volgers. Daarnaast zijn er de facebook-groepen 'Leuke dingen in Slotervaart' en 'Ru Paré Community' waar evenementen, activiteiten en nieuwtjes worden gedeeld.
- Natuurlijk willen we niet alleen online zijn. Niet iedereen is online en op die manier bereikt je alleen je al bestaande achterban. We maken nu werk van een maandelijks poster en flyer met de culturele programmering.
- Onze vrienden van Indaad, waar jongeren onder begeleiding ervaring op doen, hebben een welkom- en mededelingenbord gemaakt aan de de straatkant in de tuin. Hier delen wij onze culturele agenda met de buurt, maar burens en buurtorganisaties kunnen er natuurlijk ook gebruik van maken. Natuurlijk is er ook ruimte voor flyers en posters binnen in het gebouw.
- Wanneer het relevant is worden evenementen, activiteiten of nieuwsberichten gedeeld met lokale kranten als Westerpost, Westkrant of de Echo.

Ook partnerorganisaties en buurtbewoners worden aangespoord om gebruik te maken van de bovenstaande communicatiemiddelen.

4.1.2. Spelregels en openingstijden

Er zijn binnen De Buurtzaak spelregels opgesteld over gebruik vierkante meters, faciliteiten, samenwerking en gedrag welke in een document zijn vastgelegd. Een van de afspraken is dat we in De Buurtzaak samen de ruimte, de waarden en de voorzieningen delen. Een ander belangrijke afspraak is dat in De Buurtzaak – met al haar diversiteit in leeftijden, seksuele geaardheid, levensbeschouwingen, migratieachtergronden, sociaal maatschappelijke posities – scherp wordt gelet op ongepast gedrag. Samenvattend vinden wij dat in De Buurtzaak geen ruimte is voor discriminerend, racistisch, seksistisch en (seksueel) intimiderend gedrag. Hieronder aantal belangrijke regels:

- Omgangsregels: Iedereen doet en telt mee in De Buurtzaak. Ongeacht achtergrond, levensovertuiging, sekse, opleiding, sociale status en seksuele geaardheid. We respecteren elkaar en laten elkaar in waarde. Discriminatie, racisme en seksisme horen niet thuis in De Buurtzaak.
- Delen van vierkante meters en faciliteiten: het delen van ruimtes en faciliteiten moet zo efficiënt mogelijk gebeuren. De activiteitenruimtes kunnen niet door één groep bewoners, één initiatief of door één individuele bewoner geclaimd worden. Het secretariaat stelt een rooster op voor de activiteitenruimtes, zodat diverse bewoners en bewonersgroepen op gezette tijden gebruik kunnen maken van de ruimtes.
- Hygiëne: Alle gebruikers van de Buurtzaak ruimtes moeten bijdragen aan het schoonhouden van de ruimtes. Als ruimtes zijn gebruikt, dan worden deze schoon (!) achtergelaten. Gebruikers die hierbij structureel (5 keer) tekortschieten wordt het gebruik van de ruimtes en faciliteiten voor 1 maand ontzegd.
- Vertrouwenspersoon: Er is in De Buurtzaak een vertrouwenspersoon, die op basis van vertrouwen, privacy en geheimhouding ongemakkelijke onderwerpen kan melden of bespreekbaar maken.
- Maatregelen door corona: in de coronatijd heeft SWSL de vaste huurders en de gebruikers van De Buurtzaak regelmatig geïnformeerd over de hygiëne-maatregelen en andere voorschriften. Inmiddels zijn

we terug naar onze reguliere openingstijden van 09:00 tot 21:00 doordeweeks, maar treffen daarvoor nog steeds de nodige voorzorgsmaatregelen in verband met coronabesmetting.

- De reguliere openingstijden zijn doordeweeks van 08.00 uur tot 21.00 uur. In het weekend lopen deze van 10.00 uur tot 17.00 uur. Buiten deze uren wordt er voor beheer betaald, of zelf geregeld, onder de voorwaarde dat de beheerder over een BHV diploma beschikt. Op jaarbasis betekent dit een openstelling van 4436 uur (berekening: 331 werkdagen X 13 uur per dag = 4303. Weekenden: 19 dagen X 7 uur p.d.= 133). Tijdens de zomervakantie is het Huis van de Wijk 'De Buurtzaak' geopend.

4.1.3. Beheer en leermeester

'De Buurtzaak' heeft een beheerder in dienst. Daarnaast zijn er vrijwilligers bij beheer en hosting werkzaam, die hetzij een participatieplek vervullen dan wel een leerwerktraject volgen. De hoofdbeheerder is de leermeester die in staat is om de vrijwilligers net dat zetje naar onderwijs te geven of bij te dragen aan doorstroming naar de reguliere arbeidsmarkt.

4.2. Programmering Huis van de Wijk De Buurtzaak

4.2.1. Activering en participatie

Er zijn in Slotervaart tientallen initiatieven van bewoners en bewonersgroepen en Informele Zorg organisaties ten behoeve van bewoners. Deze initiatieven variëren van activiteiten op het gebied van vrije tijd, sport en bewegen, educatieve activiteiten, buurtfeesten, voorlichtingsbijeenkomsten tot kinderactiviteiten. Er zijn ook activiteiten gericht op het toegankelijk maken of vormen van een sociaal netwerk en het stimuleren van bewoners deel te nemen aan de samenleving door hun kansen te helpen vergroten en talentenontwikkeling te stimuleren.

Vaak vinden de activiteiten plaats in De Buurtzaak, maar soms worden de activiteiten ook georganiseerd op locaties in de wijk, bij verschillende organisaties of op pleinen. Deze activiteiten worden grotendeels onder begeleiding van de coördinatoren van De Buurtzaak ontwikkeld en uitgevoerd en de bewoners die ze uitvoeren worden gesteund en gefaciliteerd door het team van De Buurtzaak. Hieronder een schema waarin de activiteiten die in 2023 zijn gepland in De Buurtzaak:

Wat	Frequentie	Aantal deelnemers	O.l.v. en i.s.m.
Yogalessen	Wekelijks	15 á 20	Mala Sardjoe
Computerles	Wekelijks	5	St Vooruit
Spelletjes en Taal activiteit	Wekelijks	8	Thuis in Amsterdam i.s.m. De Buurtzaak
Kookgroep 1	Wekelijks	15	O.l.v. N4N
Kookgroep 2	Wekelijks	20	O.l.v. N4N
Kookgroep 3	Wekelijks	15	O.l.v. N4N
Kookgroep 4	Wekelijks	20	O.l.v. Naziha Aouled

Hindilessen	Wekelijks, zondag	26	O.l.v. Siewdath Sardjoe
St. Droomwevers: workshops voor kinderen	Wekelijks, woensdag	9	Buurtzaak/Henry Mildrow
Doorlopende inloop	Alle werkdagen	10-50	BZ
Lotgenoten, armoede/mantelzorg	Wekelijks, donderdag	15 – 20	Mala en Joan
Armoede debatten	Per kwartaal	50-100	De Buurtzaak en buurtbewoners (ervaringsdeskundigen in armoede)
Buurtpanel Wij Zijn de Wijk	4 x per jaar	10-20	Buurtbewoners i.s.m. gebiedsteam, politie e.d. o.l.v. team BZ
Vergadering regiegroep	Maandelijks	8	7 buurtbewoners en medewerker BZ
Community diners	4x per jaar	50	Telkens door een ander organisatie of bewonersgroep georganiseerd
Spelletjesmiddag	Wekelijks	8	Olv Joan, vrijwilliger BZ
Wandelclub	Wekelijks, donderdag	6	Team Sportservice – BZ
Linkse Liefde, politiek café	Maandelijks	20	O.l.v. bewoners en
Concert voor Nieuwkomers (taal leren via kleinkunst)	4x per jaar	15	O.l.v. team De Buurtzaak i.s.m. Kleinkunst
Gouden Mannen	Wekelijks, maandag	8	O.l.v. Daadkracht
Ud-school	Wekelijks	6	O.l.v Mehmet Polat
De Bundel, Wooncoöperatie Slotervaart	Maandelijks	10	O.l.v. jongeren uit Slotervaart
Repair café	Wekelijks in de Kaskantine		I.s.m. BZ
EC Westerlicht werkgroep	Maandelijks	20	
Spreekuur Westerlicht, energie	Maandelijks, dinsdag	10	I.s.m. Westerlicht
Buurtrestaurant Nour	Wekelijks, donderdag	30 per week	Naziha en team De Buurtzaak

Spreekuren samen aan de slag: Sollicitatie, rollenspelen, uitwisseling kandidaten in traject	Coöperatie	Twee wekelijks	10 deelnemers	Door vertrek van de coördinator houden de leden afzonderlijk spreekuur voor eigen doelgroep.
Huiswerkbegeleiding		Wekelijks	15	Olv VoorUit
Vrijheidskoor, Turkse/Koerdische vrouwen uit Slotervaart		Wekelijks	12	Olv Haskar (buurtbewoner)
Activiteiten voor de Oekraïense vrouwen		Wekelijks	10	Road of Hope

4.2.2. Kunst- en cultuur

Sinds 2015 initieert SWSL op onregelmatige basis culturele events. Tijdens deze events benutten we kunst en cultuur voor ontmoeting en verbinding. Gemeenschapsvorming is – volgens onze bescheiden mening – gebaat bij laagdrempelige culturele en kunstzinnige activiteiten waar bewoners in staat worden gesteld kunstzinnige en culturele beleving en productie te ervaren. Voor deze activiteiten maken we vanuit De Buurtzaak gebruik van de theaterzaal van de Ru Paré en – voor kleinere events – van de Aula van de Buurtzaak op de begane grond. Ook maakt De Buurtzaak voor pr en promotie gebruik van het groeiende netwerk van Ru Paré Community en haar sociale media faciliteiten (flyers, website, fb, Instagram mailingen etc) Sinds 2012 ambieert SWSL met De Buurtzaak om naast een welzijnsprogramma ook een cultureel programma te realiseren. Kunst en cultuur is volgens SWSL geen apart domein maar vormt een onmisbare versterkende en verbindende draad in het weefsel van onze sociale wijkecologie die thema's als zorg, energie, groen, ondernemen, veiligheid, reiniging, eten en gezondheid via bewonersinitiatieven en maatschappelijke organisaties met elkaar verbindt.

Community programmering

Met beperkte middelen roeien we voor culturele programmering al jaren met de riemen die we hebben. Van hoogwaardige producties tot samenwerkingsverbanden met partnerorganisaties, buurtbewoners of sympathisanten die ons geen direct geld kosten. Soms met ad hoc financiering, soms op eigen kosten, soms in een samenwerking met gesloten beurzen. Het programma is noodgedwongen wisselend en hierdoor nog (te) veel incidenteel. Nu heeft De Buurtzaak een bij uitstek goede gelegenheid de potentie van de Ru Paré Community als cultureel huis (in de breedste zin van het woord) ten volle te benutten. Alle faciliteiten met pr en communicatie, zijn beschikbaar.

De afgelopen jaren hebben we als SWSL/De Buurtzaak 'community programmering' als begrip geïntroduceerd – het betrekken van partners, buurtbewoners en sympathisanten in het samenstellen van onze programmering. Dit is iets wat we in het klein al doen, maar ook iets om over te reflecteren, te verkennen en om nieuwe stappen in te zetten. Met de community programmering geven we mensen de mogelijkheid om evenementen en activiteiten te organiseren (als onderdeel van de culturele programmering van De Buurtzaak). Het promoten van deze mogelijkheid en het betrekken van mensen is een constant proces. In 2023 willen we beginnen met maandelijks community programmering bijeenkomst, die deels functioneert als inloopsprekuren voor vragen en ideeën en als

vergadering om de agenda van de volgende maand vast te stellen. Samenwerkingen opzoeken en het faciliteren van initiatieven van bewoners en partnerorganisaties doen we tussen alles door, maar er ligt altijd meer potentie en het blijft een constante uitdaging hoe dit efficiënt en structureel aan te pakken. We willen niet enkel hoogwaardige cultuur organiseren en faciliteren die geconsumeerd wordt. We willen ook mensen betrekken in het samenstellen van de maandelijkse culturele programmering, door buurtbewoners te enthousiasmeren en door initiatief te faciliteren, als iemand bijvoorbeeld een filmavond wil organiseren, een discussiebijeenkomst, een spoken wordt optreden of een muziekavond.

Dit kost tijd en energie. Het betekent samenwerkingen aangaan met individuen of groepen die geen of weinig budget hebben, en die vaak weinig ervaring hebben met het organiseren van evenementen. SWSL helpt ze op gang met uitleg over de mogelijkheden, hulp bij productie, meedenken en brainstormen over inhoud en promotie. We wijzen mensen op de fondsen die ze kunnen aanvragen of stimuleren om een bewonersinitiatief in te dienen. Op die manier krijgen mensen de kans om hun talenten te benutten en te ontwikkelen, zelfs wanneer ze niet wisten dat ze die hadden. Het moet laagdrempelig zijn mét ruimte voor mislukking zonder dat daar allerlei consequenties aan vast zitten. We houden wel enige controle over wat voor evenementen we faciliteren. Het moet bij ons passen. Onze voorkeur gaat uit naar publiekelijk toegankelijke activiteiten en evenementen, die geen commercieel oogmerk hebben, emancipatoir zijn en bijdragen aan het realiseren van een inclusieve en sociaal rechtvaardige stad.

De community programmering sluit aan op de in hoofdstuk 1 genoemde B.O.S.-werkwijze en drie kernwaarden. Het ver-ge-meen-schap-pe-lijk-en van de programmering en het solidair faciliteren van culturele initiatieven van bewoners versterkt de community building in heel Slotervaart Noord en kan weer leiden tot allerlei onverwachte spin-offs in het sociale domein. Belangrijk onderdeel van het succesvol maken van deze community programmering is het samen ontwikkelen van een cultuur van wederkerigheid. Door bezoekers van culturele evenementen altijd aan te spreken als burger of partner in plaats van consument. Maar ook door het gevoel van eigenaarschap van De Buurtzaak en de Ru Paré Community te stimuleren. Eigenaarschap over wat er allemaal plaatsvindt op het podium én in het omliggende veld.

AGENDA
juni 2023

Ru Paré Community

vr 2 **A La Muntagna**
How artists come together inspired by resistance and international solidarity. An event of music, theatre and togetherness. With songs from Italy to Kurdistan and poetry inspired by Mahmoud Darwish.
20:00 - gratis entree - heerlijke hapjes donaties welkom

zo 4 **Bulgaarse Folkmuziek Avond + jam**
Borislav Galabov (gadulka) en Veli Chaushev (tamboer en gitaar). Ontroerend, dansbaar, wees erbij. Vooraf speelt Roman Dro (Balkanmuziek). Na afloop kan ieder meedoen, met de jam!
19:00 - €10 - hapjes en mezze voor €5 - zie website

di 6 **Filmvertoning: MEER**
Gratis filmvertoning voor de buurt over de strijd om de akkers van de Lutkeerpolder. Met introductie door Voedselpark Amsterdam.
Aanvang 20:00 - graag aanmelden op website

vr 9 **Stay Live - meetup met BLM video activist**
Ontmoeting met de free running video activist Maxwell Mitchell die de Black Lives Matter opstand in Louisville voor meer dan 1000 dagen volgde. Met interview, q&a en fragmenten.
19:30 - 21:00 - gratis toegankelijk - Engelstalig

do 15 **Duygu Alkan Trio (concert)**
Turkse en Griekse klassieke en traditionele muziek optreden met ook Alexandros Papadimitrakis (ud), Fatih Ince (Kanun).
19:00 diner - 20:00 aanvang concert - €10 - tickets online

zo 18 **Politiek Café Linkse Liefde over Tata Steel**
Is er een tegenstelling tussen klimaatstrijd en klassenstrijd? We brengen de vakbeweging samen met klimaatbeweging. Met oa Roel Berghuis, Christine Oiten. Gespreksleider Chris Keulemans.
16:00 - gratis toegankelijk - meer informatie linkseliefde.nl

di 20 **Weggeeftafel**
Kledingruil voor mensen uit Slotervaart georganiseerd door Hulp in de Buurt. Wees welkom gratis kleding en speelgoed uit te zoeken.
09:00 - 12:00 - gratis met lekkere koffie en cake

zo 25 **Antilliaanse Percussie Workshop**
Arts of Resistance workshop over Antilliaanse Percussie met Vernon Chatlein. Voor meer informatie zie Arts of Resistance.
13:00 - 16:00 - registratie verplicht: artsofresistance.com

wo 28 **Filmvertoning: Wan Pipel (Keti Koti)**
Baanbrekende Surinaamse-Nederlandse uit 1976 van Pim de la Parra. Deze vertoning is in het kader van Keti Koti waarvan de viering in Nieuw-West plaatsvindt op 1 juli in de Meervaart.
19:00 - gratis toegankelijk - film start 19:30 - hapjes vooraf

Chris Lebeaustaart 4, Amsterdam
WWW.RUPARE.NL
aanlijn je in voor de nieuwsbrief

Toekomst

Nadat de corona lockdowns echt verleden tijd werden heeft de 'community programming' steeds meer resultaat geboekt. Niet alleen buurtbewoners maar ook allerlei sympathieke initiatieven, theatergroepen en muzikanten weten ons steeds meer te vinden. Waarschijnlijk heeft dit er onder andere voor gezorgd dat onze kunst & cultuur programming dit jaar is genomineerd voor de New Wester cultuurprijs. We hebben genoeg ambitie en zien vooral steun om vast te houden aan de huidige koers.

Wel is het altijd zoeken naar financiële middelen hiervoor. We willen nog steeds twee reguliere programmajnen uitbouwen, namelijk **Zondag Matinee Ru Paré** en **Revue de Paré**. Beiden hebben we nog niet kunnen organiseren met de regelmaat die we willen door gebrek aan middelen. We blijven hier voor 2024 op in zetten.

Daarnaast zijn er voor 2024 ook weer de **terugkerende evenementen** op voor ons belangrijke data. Op 8 maart (internationale vrouwendag), op 4/5 mei, op 17 oktober (de dag tegen armoede) en op 10 december (de internationale dag van rechten van de mens) programmeren we altijd een cultureel programma met gesprek en discussie. Zoals we gewend zijn als SWSL organiseren we op deze dagen altijd met onze partners. Op 8 maart met vrouwenorganisaties. Op 4/5 mei met partners en buurtbewoners. Op 17 oktober met bewonersinitiatieven rond noodhulp en armoede en op 10 december met migranten en vluchtelingenorganisaties.

En dan is er ook **Keti Koti**. In 2022 organiseerden wij een voor het eerst een Keti Koti viering voor Nieuw-West in de Ru Paré met verscheidene sprekers, Tula's monoloog, een massagestoel, Surinaamse muziek, poëzie en Oekraïense dans. Dit was een groot succes met zo'n 120 bezoekers, niet alleen uit Surinaamse hoek, maar juist een bijzondere mix van culturele achtergronden. Het afgelopen jaar is dit gegroeid tot een groter samenwerkingsverband van bewoners in samenwerking met Eigenwijks en hebben we een grote viering georganiseerd in de Meevaart. Wat een bijzondere en emotionele bijeenkomst werd. Volgend jaar gaan we verder met deze Keti Koti Nieuw-West coalitie. In de aanloop tot 1 juli werken we daarnaast samen met Afrogrooves/Arts of Resistance die een reeks workshops gaan organiseren over muziek uit het slavernijverleden.

Verder komt er in 2024 weer een **Ru Paré Lezing**. Onze naamgever Ru Paré was een voorbeeld van vanzelfsprekend engagement en actief burgerschap. Een voorbeeld dat wij graag levend houden in onze dagelijkse praktijk: niet verzaken waar het gaat om solidariteit en omzien naar de meest kwetsbaren in de samenleving. Om die reden zijn we begonnen met het organiseren van de Ru Paré Lezing, geïnspireerd op het leven en werk van Ru Maria Paré (1896-1972). Een programma met naast de lezing ook muziek, eten en steeds een onthulling van een schilderij gemaakt door Ru Maria Paré. In het werkplan van 2023 hebben we een beroep gedaan op financiering om dit jaar tweemaal een Ru Paré Lezing te organiseren. Helaas is dit niet gehonoreerd, maar wel organiseren we dit najaar nog een derde Ru Paré Lezing uit eigen middelen. In 2024 zal dan alweer de vierde Ru Paré Lezing plaatsvinden.

Tenslotte werken we steeds vaker samen in culturele evenementen en activiteiten met andere locaties in de buurt. Met bijvoorbeeld Bureau Postjesweg, maar ook met een Slotervaart programma op Bevrijdingsdag met Lola Luid en Stadskas van Toorop. Daarnaast is intensievere samenwerking op het gebied van kunst & cultuur ook de inzet voor het Slotervaart Buurt Fest (eerder het Samen Slotervaart festival) waar we mee verder gaan in het volgende hoofdstuk.

4.2.3. Slotervaart Buurt Fest en Rembrandtpark festival

In maar 2023 heeft het stadsdeel SWSL een mooie opdracht gegeven om het feest ter ere van 50-jarig bestaan van Rembrandtpark te organiseren samen met de bewonersinitiatieven, instellingen en ondernemers uit Slotervaart Noord. Dat is op 9 september geweest met overweldigend succes. Aanloop naar het feest was erg inclusief; veel gesprekken met de bewoners, ambtenaren en ondernemers rondom het Rembrandtpark, waardoor het feest ook erg inclusief, divers en kleurrijk was. De ambtenaren die betrokken waren bij het geheel waren diep onder de indruk van de arbeidsethos en de kordaatheid waarmee het SWSL-team een en het ander heeft ingericht en georganiseerd. Ook de bezoekers waren vol vrolijkheid en gaven een duidelijk signaal af: dit feest jaarlijks terug laten komen. De kans is groot dat we wederom de opdracht krijgen een festival te organiseren.

Slotervaart Maken we Samen

Slotervaart is een wijk met veel actieve bewoners, sterke samenwerkingsverbanden en netwerken vanuit verschillende thema's. Er ligt veel kracht in de wijk en die kracht moeten we benutten. Het is belangrijk dat al die initiatiefnemers en impactmakers in de wijk elkaar kennen en elkaar weten te vinden, om zo nog meer samenwerking en complementariteit op te kunnen zoeken en elkaar te versterken. Daarom organiseert SWSL eind 2023 de eerste editie van het Slotervaart Buurdfest. Het idee is om dit een jaarlijks terugkerend evenement te laten worden waar bewoners, buurtorganisaties, maatschappelijke- en culturele locaties elkaar ontmoeten, uitwisselen en samenwerken.

Ook in 2024 zullen we dus een buurdfestival organiseren. Omdat Slotervaart een groot gebied betreft en we juist de kracht van de nabijheid willen belichten richten we ons bij het festival op Slotervaart Noord, waaronder de Jacob Geelbuurt en Overtoomse Veld. Het festival heeft de volgende doelen:

- Bewonersbetrokkenheid en mede eigenaarschap stimuleren: we verkennen en maken zichtbaar waarin en hoe we complementair zijn aan elkaar;
- Dat begint met elkaar leren kennen: we maken zichtbaar wat er gebeurt in de wijk rond verschillende thema's;
- Hiermee laten we de kracht van Slotervaart zien en vieren dat met elkaar!

We zetten hierbij in op de volgende thema's: kunst&cultuur, natuur, duurzaamheid, onderwijs, jongeren, informele zorg en taal. Dit is geen volledige lijst maar een begin van een overzicht dat zal groeien en waar nodig aangepast worden, zodat die thema's die bewoners van Slotervaart belangrijk vinden terugkomen op het festival. SWSL zal het programmateam begeleiden en penvoerder/budgetbeheerder van het festival zijn.

De eerste editie moet nog plaatsvinden. De geleerde lessen en inzichten zullen we inzetten voor het buurdfest van volgend jaar en de jaren erna. Het gaat ons om de beweging die we in gang zetten, de gesprekken die we tussendoor voeren met de organisaties en bewoners over welke mensen en plekken ertoe doen in de wijk en wat zij op het festival terug willen zien zijn heel waardevol voor de bewoners en de wijk.

Voor het organiseren en uitvoeren van het Festival Samen Slotervaart zullen we geen periodieke subsidie aanvragen bij de sociale basis. We schrijven hiervoor incidentele subsidies en fondsen aan.

4.2.4. Wij Zijn de Wijk, buurtpanel Slotervaart Noord

Wij zijn de Wijk is een buurtpanel dat sinds 2017 door De Buurtzaak wordt begeleid en gefaciliteerd. In de buurtpanel-overleggen zitten vertegenwoordigers van verschillende buurten verspreid over het gebied Sloterparkwijk: Jacob Geel, Johan Huizingalaan, Oostoever, Robert Fruinlaan en Hemsterhuisbuurt. Bewoners worden gemotiveerd en verleid tot bewonersparticipatie op de thema's "schoon, heel en veilig". In 2019 is daarnaast op verzoek van enkele sleutelpersonen en De Buurtzaak het thema "sociaal" toegevoegd. Naast bewoners zijn ook vertegenwoordigers van het wijkteam en de politie aanwezig bij het overleg.

De thema's zijn ook speerpunten uit de gebiedsagenda en vergen permanente aandacht. De buurtpanelleden doen dat ook. Ze zijn kritisch en scherp daar waar het gaat om zaken die niet zo goed gaan en als de signalen van de buurtbewoners niet serieus worden genomen gaan zij graag in discussie met de portefeuillehouder. Ook worden er buurtschouwen georganiseerd met aanwezigheid van de portefeuillehouder en een gebiedsteammedewerker. Afhankelijk van het thema worden soms ook professionals uitgenodigd om gezamenlijk te zoeken naar oplossingen voor problemen uit de wijk. Deze fysieke overleggen worden sinds 2023 niet meer gerealiseerd; wel is de groep via whatsapp groep acties en worden er vragen gesteld naar aanleiding van ontwikkelingen in de wijk. In de groepsapp is de gebiedsmakelaar gesprekspartner samen met de coördinator De Buurtzaak. Georganiseerd onder begeleiding van de Coördinator De Buurtzaak.

4.2.5. Bewonersinitiatieven

De Buurtzaak is een plek voor de buurtbewoners van Slotervaart, een leerschool waar bewoners hun ideeën en talenten kunnen ontwikkelen en uitvoeren. Het is ook een vangnet én een springplank op het gebied van sociaaleconomisch en sociaal cultureel welzijn van bewoners. Iedereen is samen verantwoordelijk voor alles wat er wel en niet moet gebeuren in de wijk. Een gemeenschappelijk doel is dat bewoners mogelijkheden en kansen grijpen om zich te ontwikkelen en om solidair met elkaar te zijn. Naast de vele voorzieningen en netwerken binnen de Ru Paré zijn ook bewonersinitiatieven-budgetten belangrijke middelen waarmee bewoners hun ideeën kunnen ontwikkelen en uitvoeren. Het aantal bewoners en groepen die een beroep doen op de middelen die beschikbaar zijn neemt steeds toe. De aanvragen variëren van taallessen tot lunches voor eenzame ouderen, vergroenen van de tuinen en publieke ruimtes, yoga voor senioren en workshops voor kinderen.

Bewonersinitiatieven leiden tot sociale binding met de buurt

De activiteiten die door bewoners en/of organisaties worden ontwikkeld en uitgevoerd zijn belangrijk als het gaat om inclusie, zorgen voor elkaar en invulling van een goede vrijetijdsbesteding. Zelfs in de richtlijnen van de subsidie is opgenomen dat de activiteiten door en voor buurtbewoners moeten zijn geïnitieerd en dat het geen commercieel doel heeft. Maar het moet vooral leiden tot het uitnodigen van nieuwe groepen bewoners die sociaal geïsoleerd zijn en voor binding zorgen tussen actieve en minder actieve bewoners.

Regiegroep De Buurtaak, Huis van de Wijk Slotervaart Noord

De bewonersinitiatieven worden beoordeeld door de zogenoemde regiegroep Slotervaart Noord. De regiegroep bestaat uit bewoners uit de wijk. Zowel de regiegroep als de bewoners die een initiatief aanvragen en deze ten uitvoering brengen, krijgen ondersteuning van en worden gefaciliteerd door medewerkers van De Buurtaak. De regiegroep van De Buurtaak is divers en bestaat uit bewoners die veel kennis en inzicht hebben in de ontwikkelingen in Slotervaart Noord.

Hieronder een overzicht van de activiteiten m.b.t. buurtinitiatieven:

Wat	Frequentie	Aantal	O.l.v. en i.s.m.
Vergaderingen regiegroep BZ	12x	8	Coördinator De buurtzaak
Spreekuur voor bewoners/organisaties	Wekelijks inloopspreekuur (woensdagochtend) en op andere dagen op afspraak	2	Team De Buurtaak
Bewonersinitiatieven	Onvoorspelbaar	100/120	Individuele en georganiseerde bewoners; regiegroep; o.b.v. team De Buurtaak

4.3. Slotervaart programma

4.3.1. Introductie

Slotervaart is een stadsdeel met een diverse bevolkingssamenstelling en waar diverse georganiseerde bewonersgroepen actief zijn. In Slotervaart komt de laatste jaren steeds meer nieuwbouw bij en daarmee neemt het aantal bewoners ook steeds toe. Slotervaart kent ook buurten waar veel kwetsbare bewoners wonen en leven. Vooral in de buurten zoals, zoals Jacob Geelbuurt, Overtoomse Veld (Johan Jongkindbuurt) en Delflandpleinbuurt hebben veel bewoners te kampen met ernstige armoede en sociale uitsluiting. Deze armoede en sociale uitsluiting gaat vaak gepaard met geestelijke en lichamelijke gezondheidsklachten, eenzaamheid en laaggeletterdheid. Deze ongunstige situatie heeft een groot effect op de kinderen uit deze wijk, die zich niet optimaal kunnen ontwikkelen op school en daardoor minder gunstige toekomstperspectieven hebben. Hieronder volgt een uiteenzetting van de programma's die ontwikkeld en uitgevoerd worden voor Slotervaart om bovengenoemde kwesties aan te pakken; uiteraard met de B.O.S.-werkwijze als uitgangspunt. De programma's onder deze paragraaf behelzen programma's voor Slotervaart breed.

4.3.2. Hulp in de Buurt (HiB)

Het spreekuur

Het spreekuur Hulp in de Buurt (HiB) is een informeel zorgprogramma dat omziet naar de (kwetsbare) ander. Een keer per week houden we spreekuur in het Jacomenius op dinsdag en woensdag tot en met vrijdag is er spreekuur in de Ru Pare.

Bij het spreekuur krijgen we een diversiteit aan hulpvragen binnen van bewoners die bijvoorbeeld een ontvangen brief van instanties niet helemaal begrijpen of niet weten hoe ze DigiD kunnen installeren. Daarnaast weten ook bewoners die zich in een zwaarder pakket bevinden de weg naar ons te vinden; dakloosheid of mishandeling is ook een reden om bij ons binnen te lopen. De spreekuurhouders weten bewoners gerust te stellen, eventueel door te verwijzen naar instanties en in oog te houden dat bewoners het meest geholpen zijn wanneer bewoners ook zelf met deze kwesties aan de slag gaan. We gaan op zoek naar oplossingen samen met de bewoners. De vrijwilligers die deze informele zorg bieden functioneren als vertrouwenspersonen, vroegsignaleerders en toeleiders naar reguliere vormen van welzijn en zorg en werken daarbij vaak – vanwege de inzet op samenredzaamheid – preventief. Dit programma is complementair aan de reguliere hulpverlening in zorg en welzijn.

Voornemens 2024

Ontwikkeling vrijwilligers en trainingen

We hebben in 2023 een nieuwe vrijwilliger aangenomen die veel kennis heeft over de stadspas, zij sluit eens per maand aan bij het spreekuur. In 2024 willen we hier meer bekendheid aan gaan geven. Ook hebben we dit jaar nog een andere vrijwilliger aangenomen die jurist van beroep is en ons bijstaat bij juridische vragen, deze samenwerking zal in 2024 ook voortgezet worden. In 2023 heeft een studente Maatschappelijke zorg haar 3de jaars stage bij ons kunnen lopen en af kunnen ronden. Voor 2024 willen wij nogmaals een student de kans bieden om een stage te voltooien.

Om het spreekuur ‘up to date’ te houden investeren we in onze vrijwilligers middels trainingen. Dit verbetert de manier van hulp geven en draagt bij aan de groei van expertise en ervaring van de vrijwilligers. Ieder jaar biedt weer nieuwe kansen op dit gebied. Als voorbeeld hebben wij afgelopen jaar via Kringwijs de cursus “Iemand erbij” gevolgd over het herkennen van verward gedrag en in 2023 starten we met het deelnemen aan een training digitaal helpen van bewoners en staat er een cursus in het najaar op de planning omtrent de samenwerking met het *Fonds voor Bijzondere Noden Amsterdam*. Met zicht op nieuwe vrijwilligers in 2024 bieden we ook weer de training vertrouwenspersonen aan en kunnen er trainingen via de Vrijwilligers Academie gevolgd worden.

We doen het Samen, ons Netwerk in Nieuw-West en outreachend werk

Wanneer wij trainingen op de agenda hebben staan, blijven we ervoor zorgen dat wij die niet alleen volgen; dit doen wij samen met collega’s van andere informele hulpprogramma’s in Nieuw-West. Hierdoor kunnen wij onderling kennis maken, kennis uitwisselen en gezamenlijk optrekken in de wens de bewoners van Nieuw-West zo goed mogelijk bij te staan.

In 2023 hebben wij zelf een training deskundigheidsbevordering georganiseerd voor wat te doen bij juridische vragen. Een succesvolle bijeenkomst waarbij het Juridisch loket, het buurtteam en een advocaat aanwezig waren om toelichting te geven wat de beste route is wanneer je bewoners bijstaat en je denkt dat ze juridische hulp nodig te hebben. Wij hebben hierbij ook collega spreekuurhouders en andere informele hulporganisaties uitgenodigd. Er was veel ruimte voor vragen en interactie en er zijn nieuwe samenwerkingen en kortere lijnen met Buurtteams, Juridisch Loket en advocaat ontstaan. We zijn van plan in 2024 nog een twee bijeenkomsten te organiseren. Daarnaast sluiten we vanuit Hulp in de Buurt ook aan bij de Wijktafels en leveren we input voor onderwerpen en helpen met organiseren van de Wijktafel in Slotervaart Noord.

De zeer recente samenwerking met FBNA geeft de mogelijkheid om bewoners van Nieuw-West die in geldnood zitten direct te kunnen helpen. Een mooie kans, want we kunnen direct verlichting bieden wanneer bewoners snel cash nodig hebben wanneer ze zich in een penibele situatie bevinden. Dit geeft ook werk want als officiële partner van het FBNA-fonds geven wij dit niet zomaar; we gaan in gesprek, op huisbezoek en zoeken mee naar structurele oplossingen voor het probleem. Dit vergt tijd en aandacht. En daarnaast gaan wij ook een HiB noodfonds inrichten. Hierover zijn wij nog in beraad.

We hebben gemerkt dat het bereiken van nieuwe buurtbewoners goed verloopt wanneer de woning coöperatie, of huismeesters/wijkmedewerkers daarvan, ons aanbevelen. Dit contact willen we graag intensiveren. Dit doen wij middels informatiebijeenkomsten en wij zoeken de medewerkers actief op. Eind 2023 zullen de bewoners hun woningen in de nieuwbouw aan de Jacob Geelstraat betrekken. We zullen in 2024 een welkomst bijeenkomst organiseren in de JaComenius.

In 2024 gaan we met Stichting Home Empowerment (SHE) een samenwerking opzetten voor uitgifte van voedselpakketten, we zullen dit samen met SHE, Hulp in de Buurt en Armoede Platform vorm gaan geven.

In 2023 zijn we begonnen met eens in het kwartaal vanuit Hulp in de Buurt een Weggeeftafel te organiseren. We zamelen samen met andere organisaties uit de Ru Paré en uit ons netwerk kleding en speelgoed in en organiseren hiermee een gezellig markt in Ru Paré. Tijdens de markt geven we bekendheid aan Hulp in de Buurt, delen flyers uit en vertellen wat we doen. Er is tijdens de markt gratis koffie/thee en er worden hapjes gemaakt door een buurtbewoner. Veel bewoners blijven praten en komen zo in contact met andere buurtbewoners en op deze manier maken ze kennis met Ru Paré Community en met de activiteiten die in de Buurtzaak georganiseerd worden.

In 2023 is een van onze buurtbaners in de Johan Huizingaschool begonnen met een koffie ochtend te organiseren. De groep is in ontwikkeling en kan gaan dienen als (formele) klankbord voor de buurt en het Armoede platform. De bijeenkomsten vinden wekelijks plaats, er komen gemiddeld 12 vrouwen op af. Uit deze bijeenkomsten zullen ook doorverwijzingen naar het Hulp in de Buurt spreekuur in JaComenius voortkomen, kunnen signalen teruggekoppeld worden en kunnen activiteiten van de Buurtzaak onder de aandacht gebracht worden (kruisbestuiving).

Samenvatting activiteiten

Trainingen + intervisie	<ul style="list-style-type: none"> Voor alle nieuwe spreekuurhouders verplicht: de training 'Vertrouwenspersoon'. Vervolgtraining 'Aspirant ervaringsdeskundige' voor selecte groep Deskundigheidstrainingen nog in te vullen afhankelijk van hulpvragen en belangrijke thema's (2x).
Aantal vrijwilligers	+/- 6 spreekuurhouders
Spreekuren per week	4 dagdelen per week open inloop en overige dagen op afspraak.
Aantal contactmomenten met participanten	25 – 30 per week.
Toeleden van buurtbewoners naar organisaties/plekken	SEZO, OKT, juridisch loket, Spuistraat 10 advocaten, Buurtteam, verschillende buurtinitiatieven.

Lokale partners, borging HiB	<ul style="list-style-type: none"> • JaComenius, Jacob Geel wijktafel o.l.v. gebiedsmakelaar, • Buurtteam • Scholen in de wijk
Organisatie en personele inzet	Coördinator: 0,66 fte – 24 u op basis van cao 8.9 Ass. Coördinator: 2 u op basis van 8.7
Trainingspartner vrijwilligers	Vrijwilligers Academie
Informele spreekuurhouders	Stimuleren afstemming en samenwerking tussen de verschillende informele inloopsprekuren van de wijkpartners.
Weggeeftafels	4x per jaar
Welkomstbijeenkomst voor nieuwbouw Jacob Geelbuurt	1x
Koffieochtend Johan Huizingaschool	Wekelijks
Stadspas spreekuur	Maandelijks

4.3.3. Informeel Taalaanbod: 'Taal de Sociale Basis'

Sinds 2019 organiseert SWSL samenkomsten met de Informele Zorg initiatieven die ervaring hebben met het organiseren van informele taallessen ten behoeve van eigen achterban. Het doel van deze activiteit, genaamd Taal de Sociale Basis, is om te verkennen hoe informele taalaanbieders in Slotervaart elkaar vanuit wederzijdse behoeften en erkenning kunnen versterken, maar ook hoe formeel en informeel met elkaar kunnen samenwerken (complementair, $1 + 1 = 3$). Tevens komt aan bod hoe informeel-formeel beter samen kunnen werken vanuit principes van gelijkwaardigheid en wederzijdse erkenning in co-creatie. Gedurende deze samenkomsten stelden wij vast dat de wil tot intensievere samenwerking, zoals in september 2019 tot uitdrukking gebracht, nog steeds geldt. De deelnemende partijen waren: Nisa for Nisa, Stichting Ade Eritrea, Road of Hope, Stichting Home Empowerment, Tituskapel, De Buurtschool, Cultura Nederland, Stadsdeel, Startpunt (sinds 2020), Leer en Leef (OBA), Combiwel Slotervaart Zuid (Anker), Huizingaschool (brugfunctionaris), Leendert Pot (filmmaker) en Huis van de Wijk De Buurtzaak. In 2020 is een werkgroep ingesteld, bestaande uit Tituskapel, de Buurtschool en SWSL die een plan van aanpak heeft opgesteld waarin de wensen, signalen en ambities van de informele taalaanbieders zijn opgenomen. Een belangrijk uitgangspunt is hoe wij, in stappen, de verbinding tussen formeel en informeel willen realiseren, met korte en lange termijn doelen. De korte termijn doelen betreffen: de wens om als informele taalvoorziening in Slotervaart met elkaar verbonden te zijn, het vaststellen van een gemeenschappelijke agenda en de ambitie, als informele taalaanbieders in Slotervaart te zoeken naar meer manieren om elkaar te versterken met de kennis, de informatie en materialen die we hetzij al in huis hebben of samen naar op zoek gaan. Onze lange termijn doelen betreffen o.a. elkaar te helpen versterken en bevorderen van de samenwerking tussen informele als formele voorzieningen (Toptaal). Tot op heden zijn wij bezig om die korte en lange termijn doelen te realiseren.

Ketenoverleg Taal en Digitaal

SWSL zit in een Ketenoverleg dat georganiseerd wordt door Ihsane El M'rabet (Teammanager Sociale Basis) samen met de deelnemende organisaties (zie hieronder). Dit overleg is in leven geroepen n.a.v. misverstanden over taken en samenwerking formeel en informele taalaanbod. De deelnemers van dit ketenoverleg zijn: Leven en leer, SEZO, St. Samenwonen-Sameleven, Eigenwijks, VCA, Startpunt, Sociale Basis, WPI en Top Taal. Op 8 juni 2023 is een netwerkbijeenkomst georganiseerd vanuit dit ketenoverleg, ten behoeve van de informele taalaanbieders in Nieuw-West met als doel om elkaar te ontmoeten (met elkaar verbindingen aangaan) en kennis en expertise met elkaar te delen. Deze drukbezochte bijeenkomst vond plaats in de theaterzaal van de Ru Pare.

Doel van het ketenoverleg

- Bij houden stedelijke ontwikkelingen zoals: Z-route. Het kost heel veel tijd om zelf al die informatie bij elkaar te zoeken. Hier kan het stadsdeel een rol in vervullen.
- Bedenken van een strategie voor het bereik;
- Elkaar versterken – er ligt een grote opgave op het gebied van taal/digitaal;
- Ontwikkelingen bespreken;
- Voorbereiden netwerkevents;
- Stedelijke ontwikkelingen volgen en bespreken;
- Wat speelt er in NW, welke ontwikkelingen zijn er en wat is kansrijk?
- Regiebehoefte: vertaal beleid naar uitvoering en breng dat mee naar deze tafel;
- Afspraken maken over netwerkbijeenkomsten: hoe komen die eruit te zien;
- Opmerkingen: er komt nu te veel onverwachts of opeens partijen op ons af. Tijdig op de hoogte zijn en door vertalen naar de praktijk in Nieuw-West.

Voornemens 2024

In 2024 gaat SWSL door met het ondersteunen, versterken en faciliteren van de informele taalaanbieders in Slotervaart. De focus ligt hierbij op kennis-, ervarings- en informatie-uitwisseling tussen de taalcoaches en op de invulling, afstemming en samenwerking tussen formele en informele taalaanbieders. Toptaal, gevestigd in Ru Paré, verwijst bijvoorbeeld deelnemers naar informele taalaanbieders en andersom. In 2023 blijft het team De Buurtzaak de vrijwilligersorganisaties die informele taallessen organiseren ondersteunen.

SWSL gaat in 2024 netwerkbijeenkomsten met informele taalaanbieders in Slotervaart Noord organiseren. Vanuit een bijeenkomst over Wederkerigheid in Ru Pare is de wens hiervoor uitgesproken. De organisaties willen van elkaar leren, informatie, middelen en materialen met elkaar uitwisselen.

Hieronder samenvattend de geplande activiteiten Informeel Taalaanbod voor 2024:

Wat	Frequentie	Aantal	O.l.v. en i.s.m.
Ondersteunen en faciliteren van coaches en informele taalaanbieders (helpen met zoeken naar vrijwillige docent en vergoeding van de docenten enz).	10	5	Team De Buurtzaak
Ketenoverleg	4x	10	Taalpunt, Leef en Leer!, VCA, Eigenwijks, SWSL, Cybersoek.

Werkgroep uitvoering Plan van aanpak	6	4	SWSL
Netwerkbijeenkomst informele taalaanbieders Slotervaart	4	6	SWSL/BZ en de ketenpartners
Netwerkbijeenkomst i.s.m. ketenpartners en stadsdeel	4	50	Ketenpartners

4.3.4. Samen Leren in de Wijk

Samen Leren in de Wijk Slotervaart

Samen Leren in de Wijk Slotervaart is een intensieve samenwerking tussen drie educatieve wijkpartners (basisscholen van Stichting Westelijke Tuinsteden) en zes maatschappelijk/creatieve wijkpartners (SWSL, Kaskantine, Olympia Circus, Buurtwerkplaats Noorderhof, ZID-theater en Bakkerij de Eenvoud). Het initiatief is ontstaan naar aanleiding van de onderwijsstaking die in december 2019 plaatsvond waarbij “de Week van Onderwijskwaliteit (WOK)” werd georganiseerd. Het doel van de WOK week was na te denken over de uitdagingen van het basisonderwijs. Een van de uitkomsten was het plan om een structuur in te richten waarin wijkprofessionals – onder didactische en pedagogische verantwoordelijkheid van de basisscholen – betrokken worden bij het onderwijsprogramma tijdens en na schooltijd, op school en in de wijk. Hierna is de pilot Samen Leren in Slotervaart opgezet. In 2024 gaan we ons vijfde jaar in waarbij we de volgende ambitie en doelstellingen nastreven:

Ambitie

We willen alle kinderen een vertrouwde en samenhangende leef- en leeromgeving bieden:

- Waarin alle kinderen erbij horen, ze hun nieuwsgierigheid maximaal kunnen benutten en zich maximaal kunnen ontwikkelen;
- Die uitnodigt om te leren en te investeren in eigen ontwikkeling én omgeving;
- Waarbij een intensieve en duurzame onderlinge samenwerking tussen school, ouders en maatschappelijke partners in de wijk nodig is.

Doelstellingen

Om de ambities te bereiken:

- Maken we de kinderen wegwijs in hun wijk en begeleiden we ze in hun leren;
- Stimuleren we eigenaarschap, leiderschap en nieuwsgierigheid;
- Organiseren we samen leerervaringen en ontwikkelen zo werkende weg een wijkcurriculum.

We vormen daarmee met ouders, wijkpartners en scholen in Slotervaart een duurzame leergemeenschap.

De Pijlers

Ondanks de coronacrisis heeft de samenwerking tussen de basisscholen, wijkpartners en SWSL geresulteerd in drie deelprogramma’s die in 2020 van start zijn gegaan. Eind 2021 is daar een vierde bijgekomen en in 2022 zijn we met een vijfde programma begonnen. Deze deelprogramma’s zijn de pijlers van het samenwerkingsverband.

1. De eerste pijler betreft “Onderzoekend Leren” welke tijdens schooltijd plaatsvindt. In blokken van 6 weken gaan bovenbouwklassen van de drie basisscholen (per school 1 klas) naar de wijkpartners om daar een programma te volgen. Dit programma wordt ontwikkeld door de wijkpartners zelf, waar nodig ondersteund door leerkrachten van de scholen. In 2024 zullen er weer drie blokken uitgevoerd worden.
2. De tweede pijler betreft het mentoraat. Doordat na de coronacrisis alle huiswerkbegeleiding en naschoolse activiteiten weer zijn opgestart bleek er minder behoefte aan het mentoraat vanuit Samen Leren. Deze vorm van ondersteuning is wel waardevol gebleken: mentoren hebben dingen gesignaleerd bij hun mentorkind of familie en dat via de projectleiding teruggekoppeld aan school. Hierdoor kon actie ondernomen worden die anders niet bekend was geweest. Het mentoraat blijft in 2024 beschikbaar voor kinderen die gebaat zijn bij ondersteuning uit de buurt.
3. De derde pijler betreft de Talentenfabriek. Dit is een vakantie programma (voorheen onderdeel van Midzomer Mokum) waar kinderen uit heel Slotervaart en Nieuw-West aan verschillende activiteiten kunnen meedoen die worden uitgevoerd door bewoners en professionals uit de wijk. Afgelopen vier edities waren een groot succes waarin elke keer een andere focus was en het programma en het bereik in kinderen steeds groeide. In 2024 zal er weer een nieuwe editie volgen.
4. De vierde pijler van Samen Leren in Slotervaart draait om ouderbetrokkenheid. Het is een volgende stap in het samenbrengen van de wijk waar kinderen, scholen, professionals én ouders een belangrijk deel van uitmaken. In september 2021 is een start gemaakt met het verkennen en opzetten van deze pijler. Een medewerker van Nisa4Nisa, een belangrijke partner in de wijk, is aangesloten bij Samen Leren om deze pijler te trekken. We betrekken ouders bij het leren van hun kinderen, bij het aanbod van activiteiten in de wijk en bij het organiseren van activiteiten.
5. De laatste en nieuwste pijler van het samenwerkingsverband is het naschoolse activiteitenprogramma. Deze pijler krijgt in 2024 meer aandacht en wordt een belangrijker onderdeel van het programma. We richten ons hierbij op kinderen die nog geen naschoolse activiteiten doen en proberen bestaande programma’s en nieuwe initiatieven te verbinden, zodat zoveel mogelijk kinderen mee kunnen doen aan een waardevol naschools programma op verschillende locaties in de wijk.

Het doel van alle pijlers is niet dat de kinderen of ouders een ‘eindproduct’ creëren maar dat ze bewust bezig zijn met de weg naar dat eindproduct of die eindopdracht toe. De aangesloten partijen zijn nu bezig te onderzoeken of we een vervolgstap kunnen zetten in de samenwerking en een coöperatie kunnen vormen, zodat we niet meer tegen de belemmeringen van de verkokering van het systeem aanlopen en op andere manieren financiële middelen kunnen aanvragen. Er is inmiddels een bestuur aangetreden die het proces begeleidt. We hopen tegen het einde van 2023 de coöperatie opgericht te hebben zodat we in 2024 de eerste stappen als juridische entiteit kunnen zetten.

In de afgelopen twee jaar is gebleken dat Samen Leren in Slotervaart een belangrijke bijdrage levert aan de leefwereld van de kinderen die hebben deelgenomen aan (een van) de projecten, én van volwassenen die een bijdrage leveren aan de projecten. Kinderen hebben andere kinderen, volwassenen en organisaties in hun wijk leren kennen wat bijdraagt aan een veilige en fijne leefomgeving. Daarnaast hebben ze nieuwe vaardigheden ontdekt en ontwikkeld bij de verschillende projecten. Soms hebben ze zich na een activiteit aangesloten bij een organisatie omdat ze de vaardigheden verder wilden ontwikkelen. Samen Leren in Slotervaart heeft haar ambitie nog niet

bereikt en heeft plannen om de verschillende projecten in 2023 verder te ontwikkelen en verbeteren. Daarom wil SWSL in 2023 bijdragen aan Samen Leren in Slotervaart middels de volgende inzet:

→ Als onderdeel van de projectleiding welke bestaat uit iemand van SWSL/De Buurtzaak en iemand uit het onderwijs. De projectleiding draagt zorg voor een aantal zaken:

- Coördinatie van de uitvoering van de pijlers. De inbreng van de kant van SWSL is het ontsluiten van de “wijk”. Voor het lesprogramma houdt dit in het mobiliseren van wijkprofessionals, organiseren en faciliteren van organisatie en evaluatie van het project.
- Bijdragen aan ontwikkeling en vernieuwing van de pijlers
- Studiedagen voorzitten, begeleiden en faciliteren.
- Agendabepaling en organiseren van bestuursvergaderingen. Ondersteunen bij inrichten juridische entiteit.

Voor het organiseren van bovenstaande bijeenkomsten vragen we een klein bedrag aan.

4.3.5. Werkgroepen dementie en dagbesteding & informatiekaravaan

Binnen Amsterdam Nieuw-West hebben we een keten opgezet rondom het belangrijke thema dementie en dagbesteding. Het hoofddoel van deze keten is tweeledig:

- Ten eerste, het versterken van samenwerking en afstemming tussen de sociale basis, buurtteams en formele zorginstanties, en het creëren van een naadloze verbinding tussen informele en formele zorg.
- Ten tweede, het verstrekken van voorlichting over dementie en het bevorderen van een gezonde leefstijl, vooral gericht op migrantengroepen, in Amsterdam Nieuw-West.

Om deze doelen te bereiken, zijn twee concrete acties gepland:

1. Informatiekaravaan

Het stadsdeel werkt samen met SWSL en Combiwel om een informatiekaravaan over dementie en gezonde leefstijl te faciliteren in Nieuw-West. Dit initiatief is nauw verweven met informele zorgorganisaties, met speciale aandacht voor migrantenorganisaties. De bijeenkomsten worden georganiseerd door informele zorgorganisaties, met ondersteuning van SWSL en Combiwel. Onderzoeken, zoals vermeld in de Factsheet-cijfers van Alzheimer Nederland, tonen aan dat het aantal mensen met dementie toeneemt, voornamelijk als gevolg van de vergrijzing van de bevolking. We verwachten dat het aantal mensen met dementie zal stijgen van 260.000 in 2016 naar 520.000 in 2040, wat ook betekent dat er een grotere groep dementerenden met een migranten achtergrond zal zijn. Het is cruciaal om tijdig actie te ondernemen met betrekking tot informatievoorziening en preventie, vooral gezien de verwachte demografische veranderingen in stadsdeel Nieuw-West. Marokkaanse, Turkse en andere niet-westerse achtergronden zullen in 2030 prominent aanwezig zijn.

De evaluatie van deze actie heeft aangetoond dat er een grote behoefte is aan informatie over dementie en gezonde leefstijl, omdat er nog steeds veel onbekendheid heerst over deze ziekte. Bovendien tasten migrantengezinnen vaak in het duister over welke zorginstellingen ze moeten benaderen wanneer ze te maken krijgen met dementie. Een derde conclusie betreft de zware belasting

van mantelzorgers die voor hun dementerende familielid zorgen. Zij aarzelen vaak om hun dierbaren in een zorginstelling op te laten nemen vanwege de sterke sociale druk om zélf als familie voor ouderen te zorgen. Voor dit project fungeert SWSL als de penvoerder. Er is een nieuwe incidentele aanvraag ingediend voor voorlichtingsbijeenkomsten in de tweede helft van 2023.

2. Versterking van ketens rondom dementie, gezonde leefstijl en verbinding tussen zorg en welzijn

We streven er dus naar dat bewoners in Nieuw-West de juiste ondersteuning krijgen en goed geïnformeerd worden over dementie, preventie en een gezonde leefstijl. Om dit te bereiken, is een nauwe samenwerking en het delen van kennis en ervaringskennis essentieel.

In 2023 zijn er daarom twee werkgroepen opgericht: de werkgroep dementie en de werkgroep dagbesteding. Beide werkgroepen komen maandelijks bijeen én werken momenteel aan het formuleren van een gezamenlijke visie.

De werktitel is: 'Samen voor een toekomstbestendige en passende zorg en ondersteuning voor alle mensen met dementie en hun naasten in Nieuw-West'.

Het opzetten en begeleiden van deze thematische samenwerking vergt uiteraard extra inzet van het personeel bij penvoerder SWSL. Dit is een belangrijke stap om de zorg en ondersteuning voor mensen met dementie te verbeteren en de bewoners van Nieuw-West de hulp te bieden die ze verdienen.

Hoofdstuk 5. Wildemanbuurt, Osdorp-Oost

5.1. Inleiding

Hieronder worden de programma's beschreven voor Oost-Osdorp, in het bijzonder Wildemanbuurt, als onderdeel van het werkplan 2024. Samenwonen-Samenleven opereert invanuit twee vaste – door de organisatie beheert – locaties, namelijk Station Wildeman (Nieuwe Laan) en Perron 32 (Notweg).

5.2. Aan de slag in een bijzonder context met social design en community wealth building

De bewoners van Oost-Osdorp en in het bijzonder de Wildemanbuurt hebben te maken met een opeenstapeling van structurele problemen. Van armoede en relatief hoge werkeloosheid. Slechte huisvesting, overlast en vooral een negatief beeld. Het staat bekend als 'probleemwijk', zoals eerder in 2023 in het Financieel Dagblad gedeut. Werkgevers zijn niet happig om mensen uit de Wildemanbuurt in dienst te nemen. Immers, de Wildeman staat ook bekend als "criminele hub". Veel bewoners werken met flex contracten en in zogenaamde dead end jobs.

Ondanks al die narigheid zijn de bewoners ook trots op hun buurt. Die trots komt onder andere tot uiting in onderlinge hulpvaardigheid en de vele bewonersinitiatieven. Er zijn ambachtelijke maakateliers waar vrouwen met elkaar oefenen in sociaal ondernemerschap. Een groep bewoners wil de afvalverwerking in de buurt over nemen en start een Circulair Bewoners Bedrijf Wildeman. Er is een heuse "Actiegroep Sloop-Nieuwbouw" die de woningbouwcoöperatie en de stad met succes onder

druk zet om eindelijk die belofte (van 2008) waar te maken. Er wordt gewandeld met elkaar, geprikt om zwerfafval tegen te gaan, samen gegeten en feestgevierd.

Oost Osdorp/Wildemanbuurt wordt door de institutionele instellingen en de gemeente als “ontwikkelwijk” beschouwd. Iets van ongelijk investeren voor gelijke kansen. Er is een erkenning dat het wantrouwen van bewoners in dit deel van Nieuw-West enige grond heeft. Immers, decennialang zijn beloften niet waargemaakt; bewoners zijn, en voelen zich, in de steek gelaten. Een “ontwikkelwijk” dus. Dat betekent dat er op allerlei vlak interventies plaats vinden. Er is een groot stedenbouwkundig plan in voorbereiding, de wijk wordt aangesloten op het warmte net. Ook zijn er programma’s om jongeren een ander alternatief te bieden dan “snel geld maken”. Het is een komen en gaan van professionals met allemaal hun specifieke opdracht.

Ook het Nationaal Programma “Samen Nieuw-West” heeft een focus op de Wildemanbuurt. “Samen Nieuw-West” beoogt de vele verschillende interventies op elkaar af te stemmen en een integrale aanpak te realiseren. Een aanpak waarbij bewoners als mede-eigenaar van het ontwerp, uitvoering en besluitvorming wordt meegenomen. In deze context werkt Samenwonen-Samenleven. Vanuit Station Wildeman (Nieuwe Laan) en Perron 32, (Nortweg) worden initiatieven en samenwerkingen geïnitieerd en (door)ontwikkeld rondom civil design (burger ontwerp) en Community Wealth Building. De We Share Coalitie speelt hierbij een onontbeerlijke rol.

5.3. We Share Coalitie

Eind 2021 is de We Share Coalitie opgezet met bewoners, bewonersinitiatieven en community building organisaties. Ook institutionele vertegenwoordigers haken vaak aan. Essentie van de samenkomsten is acties, plannen en ambities op elkaar afstemmen en waar mogelijk en/of urgent de zaken samen oppakken. SWSL doet de backoffice en coördineert van de Coalitie.

In twee jaar tijd heeft de WeShare Coalitie aardig wat op de rails kunnen zetten. Enkele voorbeelden wat uit de kraamkamer van de Coalitie komt:

- **DESIRE, Civic designprogramma**

De Wildemanbuurt is aangehaakt bij het Desire programma, een internationaal programma van de EU (Bauhaus). Samen – met bewoners – experimenteren en oefenen met stadsmaken op basis van design principes zoals duurzaamheid, circulariteit en bewoners-engagement. The Beach en SWSL zijn contractpartners van de lokale ‘site’ en wisselen ervaringen en inspiratie uit met de andere betrokken steden en internationaal betrokken partners. Bijna de helft van het beschikbare budget komt ten goede aan bewoners. Als ‘ontwerp en doegroepen’ werken ze aan door hen zelf gesignaleerde opgaven in de buurt. Bottom up stadsmaken met bewoners in de lead in ontwerp en uitvoering (civic design).

- **Gezonde wandelingen**

Een ander initiatief is dat van Combiwel en Vooruit, de gezonde wandelingen. In deze activiteit wordt veel aandacht besteedt aan onderlinge binding en gezondheidsvaardigheden. Via de We Share haken bewoners en andere partijen aan bij dit programma.

- **NOA – Nieuwe Ontmoetingen en Activiteiten App**

Al in 2022 heeft een Vooruit bewoonster, op verzoek van de Coalitie een ontwerp gemaakt van een activiteiten app. Een handige digitale tool, waar lokale organisaties en bewoners initiatieven hun activiteiten kunnen delen en bewoners alle informatie handig op een plek kunnen vinden. In 2023 is het ontwerp van de app verder uitgewerkt. Vooruit, Combiwel en SWSL zijn de trekkers van dit initiatief, geboren in de schoot van de Coalitie.

- **Samen leren in de wijk Wildeman**

Partners in de We Share Coalitie hebben zich verenigd in het initiatief “Samen leren in de Wijk Wildeman” aanhakend op het familieschool concept van IKC Het Talent. Studiezalen, Weekend Academie, Sezo (Spelinloop), Vrouw en Vaart, Staatsboerderij Osdorp, The Beach en SWSL zijn voorsnog de trekkers van dit initiatief. Samen programmeren zij Perron 32 voor kinderen en hun ouders. Zie paragraaf 4.3.4.

- **Duurzame Banentuin**

Met enkele partners in de Coalitie is in 2022 een contouren-ontwerp gemaakt van een hub voor coöperatief ondernemerschap (lokale economie) en bevorderen van werkgelegenheid voor locals. Aan dit ontwerp hebben meegewerkt het Startpunt, Amsterdam Werkt, Studiezalen, Kandidatenmarkt, Fix brigade, Ec Westerlicht, Coöperatie Samen aan de Slag en SWSL. In 2023 is gewerkt aan een businessplan. Bij afdoende draagvlak en cofinanciering wordt de “hub” in 2024 ingericht in Station Wildeman. Zie paragraaf 5.6.

- **Buurtkamer in Station Wildeman.**

In 2023 is het initiatief van de Buurtkamer in Station Wildeman gerealiseerd. Dat ondanks de verbouwing die in volle gang is. De Buurtkamer omvat anderhalf klaslokaal. Met ingang van 2024 worden dat er twee. De programmering – het gebruik van de Buurtkamer voor activiteiten – geschiedt nu nog met ondersteuning van een van de community builders van SWSL. In 2024, als de verbouwing achter de rug is gaan we inzetten op het zelfbeheer. Nu – met de verbouwing – is zelfbeheer te riskant want Station Wildeman kent de veiligheidsrisico’s van een bouwplaats.

- **Theetuin Station Wildeman**

Alweer van een tijdje terug; de theetuin – die gerund wordt door bewoners die ook bij de We Share Coalitie betrokken zijn. Elke vrijdag, maar vaak ook doordeweeks, wordt er door een grote groep bewoners gebruik gemaakt van de tuin en de daar gerealiseerde faciliteiten. In het tuinhuisje dat in 2023 gered is gekomen, kan naar hartenlust gekookt en gebakken worden. Iets waar bewoners dan ook veel gebruik van maken.

Anders dan de Buurtkamer is de Theetuin wel in zelfbeheer. Onderhoud, programmering, sleutelbeleid etc wordt door bewoners zelf verzorgd. De volgende stap is dat bewoners ook voor het activiteitenbudget zelf verantwoordelijkheid dragen. Nu wordt er nog gebruik gemaakt van het activiteitenbudget van SWSL.

De We Share Coalitie loopt voorop in de ambitie die ook in het Nationaal Programma “Samen Nieuw West” is opgenomen; namelijk op wijk/buurt niveau integraal aanpakken. Samen en in afstemming

met verschillende disciplines (expertises), bewonersorganisaties en institutionele partner. Niet om een opdrachtje waar toevallig (tijdelijk) budget voor is uit te voeren, maar door structureel te werken aan opgaven waar breed overeenstemming over is. Met name de informele partners en maatschappelijke partners in de Coalitie maken het delen van expertises, netwerken, toegang tot netwerken, faciliteiten, voorzieningen en budgetten reeds waar. Schoorvoetend haken de meer institutionele partners en stakeholders aan. Met de ambities van het Nationaal Programma zal dit weleens in een stroomversnelling kunnen komen. Om de WESHARE Coalitie te ondersteunen is capaciteit en een activiteitenbudget onontbeerlijk. Het is daarom dat SWSL voor het jaar 2024 een financiële bijdrage vraagt voor een community builder.

5.4. Community Wealth building

Om het integrale werken in Oost-Osdorp, Wildemanbuurt, vanuit Station Wildeman en vanaf Perron 32, te bevorderen, tracht SWSL een betrouwbare partner te zijn en consistent te werken aan een sociaaleconomische infrastructuur waarin:

- Actief burgerschap wordt ontwikkeld en gestimuleerd;
- Partners het als vanzelfsprekend ervaren om voorzieningen, faciliteiten, netwerken, kennis, (toegang tot) budgetten te delen (ver-ge-meenschappelijken) en van elkaar te leren;
- Partners en stakeholders voortdurend zoeken naar met wat en waarin zij complementair aan elkaar zijn (1+1=3);
- De waarden van inclusiviteit, wederkerigheid en solidariteit leidend zijn en ook daadwerkelijk worden geïmplementeerd.

De uitwerking van de opdracht die SWSL in 2020 gegund voor de verbouwing, het beheer en programmering van Station Wildeman en in 2022 voor het beheer en programmering van Perron 32, is past in de traditie van “Community Wealth Building” zoals het genoemd staat in het coalitieakkoord 2022-2026.

In deze traditie gaat het om een sociaaleconomische infrastructuur die voorziet in wat “brede welvaart” wordt genoemd (alle bewoners worden in hun essentiële behoeften voorzien) en die gekenmerkt wordt door een democratische structuur. In “Community Wealth” termen wordt de democratisch economische structuur gekenmerkt door:

- Rechtvaardigheid in plaats van rechtmatigheid;
- Circulariteit van middelen in plaats van extractie;
- Inclusie in plaats van uitsluiting;
- Ongelijkheid tackelen en voor komen in plaats van vergroten en achteraf repareren,
- Collectieve (coöperatieve) vorm van eigenaarschap in plaats van individueel (privaat) eigenaarschap;
- Samenwerking (delen) in plaats van concurrentie/competitie (toe-eigenen);
- Directe zeggenschap en eigenaarschap van burgers in ontwerp en uitvoering van beleid, maatregelen en interventies in plaats van onteigening en degradatie van de burger tot klant en consument;

- Leidend motief: gemeenschappelijke belangen in plaats van privébelangen.

In de volgende paragrafen beschrijven we met welke initiatieven SWSL vanuit Station Wildeman bijdraagt aan een solidariserende en democratiserende economische infrastructuur en de daarbij horende cultuur van integrale samenwerking.

5.5. Samen “stad maken”, social design

In het jaar 2022 werden de voorbereidingen getroffen voor het social designprogramma DESIRE. Inmiddels vol aan de gang en lopende tot oktober 24. Dit programma is onderdeel van het Europese Bauhausprogramma.

In 2022 is een architectuur ontwikkeld voor zogenaamde ontwerp en doegroepen (ODG's) waarin bewoners samen op eigen geformuleerde opgaven initiatieven ontwikkelen. Dat doen ze al lerende en in samenkomst met vertegenwoordigers uit maatschappelijke organisaties en vertegenwoordigers van organisaties en programma's uit het 'systeem'. De aftrap van het design en doe programma zijn workshops waarin bewoners de opgaven voor de buurt hebben geformuleerd. Sinds dien is iedere ODG is aan de slag met een thema/uitdaging en functioneert semi-autonoom. Vanuit The Beach en SWSL wordt een budget ter beschikking gesteld, vrij te besteden op basis van een plan, maar ook ondersteuning.

In 2023 zijn vijf ODG's ingericht die ook in 2024 actief zullen blijven. Op de volgende opgaven zijn de ODG aan de slag. The Beach en SWSL hebben een verdeling gemaakt wie welke ODG begeleid en ondersteund.

- **Vreedzame wijk**

In samenwerking met YOU – Young Osdorp United – wordt een Lab ingericht waarin jongeren op regelmatige basis worden uitgenodigd aan de slag te gaan met een ontwerp op een deelthema, gerelateerd aan de opgave “vreedzame wijk”. Het gaat hierbij dan vooral op creatieve events en activiteiten, zoals het maken van filmpjes die het andere verhaal van de Wildeman laten zien. SWSL begeleidt dit ODG Lab. En passant is er een inbreng om YOU! Verder te professionaliseren, een juridische entiteit te realiseren, een werkorganisatie in te richten en structurele werk te maken van het verwerven van opdrachten ter financiering van de activiteiten.

- **Buurt economie**

In de ODG Buurteconomie is een samenwerking ontstaan tussen bewoners onderling aan de ene kant en met medewerkers van het Startpunt aan de andere kant. De ODG werkt nu aan drie concrete bewoners bedrijf initiatieven, namelijk het Circulaire Bedrijf Wildeman, Wilde Trots (Koffiebranderij) en een Conceptstore annex ambtelijke ateliers. Daarnaast tracht de ODG het thema van lokale solidariserende economie te agenderen. In de wijk zelf, bij bewoners maar ook bij de verschillende stakeholders. De ondersteuning is van SWSL.

- **Gezonde verbindingen**

Met ondersteuning van The Beach zijn bewoners aan de gang met het ontwerpen en uitvoeren van activiteiten die in het teken staan van gezondheid en ontmoeting. Door ontmoetingen te organiseren,

delen bewoners niet alleen tijd met elkaar maar ook hun verhalen, hun onderlinge en wederzijds ondersteuning. Achterliggend idee is dat een gemeenschap een positieve impact heeft op de gezondheid van leden van de gemeenschap.

- **Groen en Vrolijk**

Ook met ondersteuning van The Beach zijn bewoners in de weer om de Wildeman “Groen en Vrolijk” te maken en te houden. In deze ODG wordt dankbaar gebruik gemaakt van de expertise en daadkracht van Stadsboerderij Osdorp. “Groen en Vrolijk” voert een soort guerrilla tactiek. Kleine acties met een zichtbaar en tastbaar resultaat. Zo heeft deze ODG de Theetuin ontworpen en bereidt zich voor op het ontwerp van het erf van Perron 32.

- **Buurtvoorzieningen**

Het is er nog niet van gekomen om op deze opgave een ODG in te richten. Wel is er sprake van een diffuse vorm van “ontwerp” met bewoners en maatschappelijke organisaties. Het is nogal een ding om je bezig te houden met “voorzieningen”. Dan gaat het om vastgoed, contacten en netwerken binnen de ambtelijk-bestuurlijke organisaties. Dat kost heel veel tijd en een lange adem. In plaats van een ODG, wordt er op ad hoc basis samenwerkingen gezocht en gevonden om buurtvoorzieningen te helpen realiseren en beschikbare maatschappelijke vierkante meters te programmeren. Voorbeeld hiervan is De Buurtkamer en Perron 32. Maar ook het samenspel tussen Studiezalen en SWSL om te zoeken naar en locatie voor jongeren in combinatie met life coaching, armoedebestrijding (Hoogheemraadweg 5 bijvoorbeeld).

Alle ODG’s functioneren met partners van de WeShare Coalitie en met een tijdelijke financiering die via The Beach en SWSL tot oktober 2024 is gegarandeerd. Evenwel is de insteek dat de resultaten van de ODG’s een duurzaam karakter hebben. Van meet af aan wordt ingezet op continuïteit. Dat is waarom YOU ook ondersteuning ontvangt van de kant van SWSL om te professionaliseren zodat de potentie – opdrachten verwerven ter financiering – ook daadwerkelijk verzilverd kan worden. Het daarom ook dat de ODG “Buurteconomie”, met haar ontwerpen van bewonersbedrijven (Circulaire Bedrijf Wildeman en Wilde Trots en de Concept Store, verbonden wordt met andere stakeholders om draagvlak en co-financiering mogelijk te maken. De toekomstige, in Station Wildeman te realiseren Duurzame Banen Tuin, is een opportunity voor de bewonersbedrijven initiatieven.

Maar ook in het samenwerken zelf wordt veel geleerd. The Beach en SW-SL leren over en weer elkaars werkwijzen kennen, bevragen deze actief en onderzoeken zo het complementaire karakter van de creatieve industrie en het sociaal maatschappelijke domein. Ook de leringen op basis van de ODG methodiek-in-ontwikkeling zijn kansrijk; zowel voor het uitbreiden (nieuwe ODG’s), als ook een eventuele spreiding naar andere wijken. Kansen voor doorontwikkeling worden goed in de gaten gehouden.

5.6. Station Wildeman: Duurzame Banen Tuin, hub voor coöperatieve en bewonersbedrijven

In de opdracht voor de transformatie van Station Wildeman, is ook een deelopdracht opgenomen, namelijk het realiseren van een ondernemers-hub. Een hub waar startende ondernemers onder

gunstige condities gebruik kunnen maken van voorzieningen en ondersteunende programmering. SWSL heeft gekozen voor het ontwikkelen van een hub ten gunste van coöperatieve bewonersbedrijven en samenwerkingen met bestaande voorzieningen ter bevordering van toeleiding naar betaald werk voor locals. Deze samenwerking is gebaseerd op complementariteit met bestaande voorzieningen van Amsterdam Werkt en andere voorzieningen. De “Tuin” wordt daarmee geen alternatief voor wat er al is, maar is aanvullend op dat wat reeds bestaat en waar niet altijd optimaal gebruik van gebruik wordt.

In 2023 wordt het businessplan van de Duurzame Banentuin afgerond. Met voldoende draagvlak, samenwerkingen en cofinanciering kan de “Tuin” in 2024 ingericht worden.

Grofweg biedt de Duurzame Banen Tuin dan het volgende.

- **Vierkante meters tegen maatschappelijke tarieven**

Voor startende ondernemingen, ook bewonersbedrijven, is het vaak een hele kunst om zich te huisvesten tegen maatschappelijke tarieven. Met de extra vierkante meters die in Station Wildeman worden gerealiseerd, kan aan deze behoefte voldaan worden.

- **Ondernemersondersteuning**

Startende coöperatieve en bewonersbedrijven ontvangen ene ondersteunend programma. Dit programma geschiedt in afstemming met het Ondernemershuis (Startpunt) het Nationaal Programma “Samen Nieuw West” en dan in het bijzonder het Community Wealth Building programma en de Coöperatie De Meent, een nieuw door de “stad” gesteund initiatief waar naast Waag Futurelab, European Commons Network ook SWSL lid van is.

- **Voorportaal en eerste kennismaking**

Bewoners die zich willen oriënteren op betaalde banen in de energie transitie industrie (installatie) kunnen in de “tuin” kennismaken met wat er zoals ‘te koop’ is. Dat doen ze onder begeleiding van leermeesters in praktijk leerlokalen en tijdens de regelmatig terugkerende “oriëntatie-weken”.

- **Life coaching**

Voor kandidaten die dat ene extra steuntje in de rug nodig hebben om zich op de arbeidsmarkt te begeven is een life coaching programma beschikbaar. De Coöperatie Samen aan de Slag kent een succesvol life coaching programma. In afstemming met andere stakeholders zoals Kandidatenmarkt en Studiezalen kunnen mensen met afstand tot de samenleving en arbeidsmarkt een beroep doen op het programma.

- **Toeleiding en nazorg**

De “Tuin” fungeert ook als toeleider naar bestaande voorzieningen zoals die bijvoorbeeld bij Amsterdam Werkt beschikbaar zijn. Op de opleidingslocatie van Amsterdam zijn veel mogelijkheden voor opleidingen en trainingen. Het toeleiden naar deze mogelijkheden is een belangrijk doel van de “Tuin”. Bewoners die toegeleid worden naar Amsterdam Werkt en via haar naar werkgevers, blijven dat steuntje in de rug krijgen indien daarom gevraagd wordt. Nazorg dus. Gene kwestie van “over de schutting gooien”.

Uiteraard is het ook mogelijk dat de “Tuin” direct toeleid naar werkgevers. Hiertoe is een samenspraak met “Wij Techniek”, de brancheorganisatie in de installatie industrie. Leden van de brancheorganisatie

hebben interne job coaching trajecten en programma's beschikbaar. Ook hier geldt dat bewoners die toegeleid worden naar de job coaching trajecten en programma's van ondernemers met vacatures, de garantie hebben op nazorg. Dit er ontlasting van de potentiële werkgevers.

- **Banenmarkt**

In Station Wildeman wordt op gezette tijden en weer in afstemming met 'banenmarkten' georganiseerd. Dit voorafgaand aan de start van de zogenaamde oriëntatie weken.

5.7. Perron 32

In 2023 is de maatschappelijke plint aan de Notweg 32 vrijgekomen en opgeleverd. Voorafgaand aan het in gebruik nemen van deze plint, Perron 32 genoemd, heeft SWSL een aantal leden van de WeShare Coalitie uitgenodigd, te brainstormen over een gemeenschappelijk gebruik van de vierkante meters en te realiseren voorzieningen. Programmatische overeenstemming is bereikt in de vorm van "Samen leren in de Wijk Wildeman", voortbouwend op het familieschool concept van IKC het Talent. Studiezalen, Stadsboerderij Osdorp, Vrouw en Vaart, Weekendacademie, The Beach, Spelinloop Sezo en SWSL werken samen om het programma "Samen leren in de wijk" verder te ontwikkelen en samen uit te voeren. Uiteraard kan het zijn dan andere partners aanhaken. Samen leren in de wijk is geen exclusieve club.

Perron 32 krijgt aldus een eigen identiteit met activiteiten van, voor en door kinderen en hun ouders/verzorgers. De losse activiteiten van bovengenoemde partners worden in het programma afgestemd wat weer inspiratie biedt voor het verder ontwikkelen.

Er is overeenstemming over zes pijlers waarop "Samen leren in de wijk" rust. Deze zijn: wijkcurriculum, ouderparticipatie, ondersteuning ouders/verzorgers, onderzoekend leren activiteitenprogramma tijdens schoolvakanties, naschoolse activiteiten, mentorschap en 'gezond start'.

De programmatische overeenstemming en het samen gebruik maken van Perron 32 is vastgelegd in een overeenkomst. Hierin is niet alleen de gemeenschappelijk ambitie geformuleerd waaraan de partners zich committeren, maar ook de verschillende rollen, taken en verantwoordelijkheden waar het gaat om beheer, onderhoud en sleutelbeleid. Hoewel SWSL – als huurder van Perron 32 – de contractpartij is, met bijvoorbeeld Vastgoed, wordt er ingezet op een gedeelde verantwoordelijkheid op het financieren van "Samen leren in de wijk".

Het betoog in dit kader geen betoog dat vanuit Perron 32, aansluiting wordt gezocht bij het Nationaal Programma Samen Nieuw-West en met name Opgaveteam "Kansen voor de jeugd". In de uitvoeringsagenda van dit Opgaveteam is "Samen leren in de wijk" als speerpunt opgenomen.

5.8. Community Builder

SWSL is de afgelopen twee jaren vermeld met een detachering van een medewerkster van de ambtelijke organisatie van het stadsdeel. Dat heeft over en weer veel winst opgeleverd. De door het stadsdeel gedetacheerde heeft vooral de rol van community builder vervuld. Niet door klassiek

buurtopbouwwerk te verrichten maar door bij te dragen aan het inrichten van een samenwerkend netwerk opdat alle transities waar de Wildeman mee te maken heeft (en krijgt) goed gecommuniceerd wordt naar bewoners en om bewoners in staat te stellen te anticiperen op al deze transities (WeShare Coalitie). Daarnaast vervult de community builder een rol van verbinder en ondersteuner, tussen plek en initiatief, idee en kans, netwerk en individu. Of dat nou tussen bewonersinitiatieven onderling of met maatschappelijke partners en overheidsprogrammering is. In die zin is de community builder gevoelig voor waar de energie zit en zo een vliegwiel van vernieuwende initiatieven in de Wildeman.

Station Wildeman huisvest initiatieven en organisaties die ertoe doen voor de Wildemanbuurt en haar bewoners. De community builder zoekt voortdurend mogelijkheden tot afstemming en samenwerking in en rondom Station Wildeman en Perron 32.

De community builder heeft een fulltime functie en een belangrijke rol in de informatieoverdracht vanuit Station Wildeman, Perron 32 en de WeShare Coalitie. Hij/zij onderhoudt de website, fb, Instagram en de nieuwsbrief, daarnaast begeleidt de community builder vrijwilligers in Station Wildeman en bewonersinitiatieven die aldaar plaatsvinden. In 2023 zal de community builder zich naast deze taken acht uur in de week ook bezighouden met de ondersteuning van het social designprogramma. Deze uren worden vanuit dit programma gefinancierd. Voor community building gaat het om het volgende:

- Backoffice en coördinate We Share Coalitie.
- Ondersteuning bij ontwikkelen en uitvoeren van een bewoners agenda (Ondersteuning en begeleiding van uitkosten Coalitie overleggen (overeengekomen actie en events). En op inhoud opmerkelijk zijn voor innovatie kansen vanuit het principe van ‘werken met wat er al is’ en ‘leren door te doen’. Bijvoorbeeld NOA App.
- Mogelijke verbindingen traceren en mogelijk maken, tussen bewonersinitiatieven onderling en tussen bewonersinitiatieven en institutionele programma’s. Denk bijvoorbeeld aan Nationaal Programma SNW, verbindingen met Banen Tuin of meer specifiek voor individuele bewonersbedrijf initiatieven. Of, andere voorbeeld, verbinding met het kledingatelier initiatief van het Netwerk van Vrouwenorganisaties.
- Regulier overleg community building organisaties, zijnde Combiwel en Eigenwijken waar het gaat om Osdorp-Oost.
- Ondersteuning ontwikkelen programma “samen leren in de wijk”.

5.9. Activiteitenbudget

In 2021 heeft het stadsdeel een beperkt budget ter beschikking gesteld voor het ondersteunen van bewonersinitiatieven in en vanuit Station Wildeman. Voor het jaar 2022 is dat niet het geval geweest. Een activiteitenbudget is voor Station Wildeman onontbeerlijk; zeker als we een laagdrempelige voorziening willen zijn voor ambtenaren, professionals en bewoners. Dat betekent dat we gastvrijheid moeten kunnen betrachten door onder andere koffie en thee te kunnen serveren. Maar ook om de Theetuin-bewoners aan een activiteitenbudget te kunnen helpen. Een activiteitenbudget is eveneens onontbeerlijk om de WeShare bijeenkomsten te kunnen cateren (elke maand met 20 à 30 personen) en om de organisatiekosten hiervoor te kunnen dekken. Het bestuur van SWSL heeft daarom voor

2022 uit eigen middelen een beperkt activiteitenbudget ter beschikking gesteld. Dit in de verwachting dat voor 2023 het stadsdeel voor een activiteitenbudget garant staat.

Bijzondere aandacht gaat daarbij uit naar de heropening van het verbouwde Station Wildeman, welke in 2024 gepland staat. Dit is het moment om Station Wildeman met haar gekende en nieuwe invulling op feestelijke wijze aan de buurt te presenteren. Daartoe zetten we in op een groot openingsevenement, vier openhuis bijeenkomsten (1x per seizoen) en een campagne. Zie PR en promotie. Ook voor Perron 32 wordt toegewerkt naar een kennismakingsevenement voor bewoners in de directe omgeving.

5.10 Beheer, spelregels en openingstijden

Station Wildeman

Het beheerteam Station Wildeman bestaat uit een hoofdbeheerder (38 uur in de week) en een hoofd facilitaire dienst (8 uur in de week). Het team bestaat tevens uit beheerders die op vrijwillige basis in beheer en programmering meewerken als mensen die hun kansen op de arbeidsmarkt willen vergroten door in Station Wildeman een leerwerktraject facilitaire dienstverlening te volgen. Beheer beheert maar voert ook het klein onderhoud uit in het gebouw. Belangrijk accent op beheer is de gastvrijheid en veiligheid. Tevens draagt het beheerteam zorg voor receptie, schoonmaak en stuurt zij gastheren en gastvrouwen aan.

In 2023 was het een hele toer om – terwijl de verbouwing in volle gang was – het gebouw toegankelijk te houden voor de partners/huurders en gebruikers. Dat terwijl het onvoorspelbare gedrag van sommige jonge bewoners en bezoekers ook een groot beroep deed op de veerkracht van de beheerders.

Voor 2024 vraagt SWSL de financiering van een tweede beheerder. Dit om ons te verzekeren dat Station Wildeman onder de vereiste condities m.b.t. veiligheid, 10 uur per dag, zeven dagen in de week toegankelijk is. Maar ook om calamiteiten, zoals ramen die ingekeild worden, brandblussers die leeggespoten worden, bezoekers die door het lint gaan, deuren forceren en wat dies meer zij, op te kunnen vangen.

De spelregels die in Station Wildeman gelden weerspiegelen de drie centrale waarden van SWSL.

- Omgangregels. Iedereen doet en telt mee in Station Wildeman, ongeacht achtergrond, levensovertuiging, sekse, opleiding, sociale status en seksuele geaardheid. We respecteren elkaar, benaderen elkaar in waarde en werken samen. Discriminatie, racisme en seksisme horen niet thuis in Station Wildeman.
- Vertrouwenspersoon beschikbaar. Er is in Station Wildeman een vertrouwenspersoon beschikbaar. Partners en bezoekers kunnen op basis van vertrouwen, privacy en geheimhouding ongemakkelijke onderwerpen melden en bespreekbaar maken.
- Hygiëne. In Station Wildeman worden hoge gesteld aan hygiëne. Als ruimtes zijn gebruikt worden deze schoon(!) achtergelaten. Een kwestie van medeverantwoordelijkheid van de kant van partners en gebruikers voor het goed en fatsoenlijk onderhouden van de collectieve voorzieningen.

- Vierkante meters delen. Het delen van ruimtes en faciliteiten – ook die van inhuis-partners (onderhuurders) worden indien mogelijk (in geval er geen programma plaatsvindt) gedeeld met bewonersinitiatieven die dan gratis en voor niets – met in achtname van de spelregels – gebruik kunnen maken. Met een enkele onderhuurder worden hierover afspraken gemaakt op welke dagdelen de gehuurde ruimte beschikbaar is voor derden. Uiteraard met toezien van de kant van beheer.
- Delen van netwerken en kennis. Station Wildeman is geen bedrijf-verzamel-gebouw waar de inhuis-partners (onderhuurders) enkel hun eigen ding doen en de anderen geen aandacht gunnen. Het beheer team stimuleert de wederkerigheid actief door partners intern en extern te verleiden en in staat te stellen de ander met nieuwsgierigheid tegemoet te treden, intensief kennis te maken en in die kennismaking na te gaan in wat, hoe er geruild (gedeeld) kan worden en/of samengewerkt in bestaande of nieuw te ontwikkelen initiatieven.
- In verband met veiligheid (en corona voorzorgmaatregelen) geldt dat voor activiteiten/events met meer dan 15 personen altijd een beheerder aanwezig moet zijn. Zijn de groepen groter dan 25 personen, dan moeten er twee beheerders aanwezig zijn. Waarvan een Bhv'er.
- Een keer per jaar wordt een oefening “brandalarm” gehouden en is er een brandalarm protocol.
- Op gezette tijden worden een internpartner overleg Station Wildeman georganiseerd op initiatief van beheer. Dit voor de afstemming, het signalen van onderhoud, beheer en programmatische kwesties en kansen, afspraken in deze om kwestie te tackelen en kansen te verzilveren maar ook om de cultuur van wederkerigheid te bewaken en de onderlinge samenwerking te bevorderen.

Huur en om niets

Station Wildeman kent in-huis-partners die ruimtes onderhuren. Zij betalen naast de huur ook servicekosten. Bewonersinitiatieven uit de Wildeman (en directe omgeving) die niet gesubsidieerd worden, kunnen gebruik maken van de Buurtkamer. Daar worden geen kosten aan verbonden. Initiatieven en organisaties die subsidie krijgen dan wel een andere inkomstenbron hebben, worden voor het gebruik van ruimtes en faciliteiten gefactureerd

Openingstijden

Met een tweede beheerder kunnen de reguliere openingstijden verlengd worden tot 21.00 in de avond, door de weeks. De reguliere openingstijden zijn dan doordeweeks van 08.30 uur tot 21.00 uur. In het weekend lopen de openingstijden van 10.00 tot 17.00 uur. Buiten deze uren wordt er voor beheer betaald, 20 euro per uur of het moet zijn dat degene die voor een activiteit buiten deze reguliere openingstijden, zelf een Bhv'er ter beschikking heeft. In dat geval wordt er geen beheeruren gefactureerd.

Perron 32

Voor Perron 32 heeft SWSL een beheerder die aangestuurd wordt door de hoofdbeheerder. De locatie beheerder is verantwoordelijk – in afstemming met de gebruikers zijnde de partners in “Samen leren in de wijk Wildeman” – voor sleutelbeheer, alarm, klein onderhoud en veiligheid van met name de kinderen die veelvuldig van de voorzieningen gebruik gaan maken. Ook heeft hij een rol in de zalenagenda.

De openingstijden zijn van 08.00 uur tot 21.00 door de weeks en in de weekenden van 09.00 tot 17.00 uur. Wat betreft huisregels, deze zijn gelijk als die in De Buurtzaak en Station Wildeman.

Voor Perron 32 geldt nog dat de partners zich verplichten maandelijks samen te komen om onder andere beheersmatige zaken met elkaar te bespreken.

Bij het schrijven van dit werkplan wordt, geassisteerd door een trainee van de Gemeente Amsterdam, hard gewerkt aan het afronden van trajecten richting een logo, huisstijl en website voor Station Wildeman. Ook wordt voorzien in communicatie via een mailchimp nieuwsbrief, facebook en Instagram. Ook het schoolbord op de gevel wordt goed gebruikt om nieuwtjes en activiteiten te communiceren. En werken we graag met een artikel of persbericht in de Westerpst, Echo of Westkrant. Regelmatig verschijnen artikelen over Station Wildeman of haar partners in de Amsterdamkrant en de vernieuwingskranten die de stad uitgeeft in de buurt. Met deze diverse communicatiemiddelen kunnen we veel doelgroepen bereiken.

Toch zullen we het jaar 2024 aangrijpen om net een stapje meer te doen. Met twee 'nieuwe locaties', Perron 32 en het verbouwde Station Wildeman komt er een kans vrij om het verhaal achter beide locaties, de aankomende programma's en 'dat wat er voor mij/jou/ons te doen is' opnieuw onder de aandacht te brengen. En het is van belang. Nog steeds weten niet alle bewoners wat waar te doen. En soms is er verwarring, zowel bij partners als bij bewoners over waar je als initiatief wel/niet terecht kan. Een uitgelezen kans om vanuit de nieuwswaarde van de verbouwing en lancering van programma hier aandacht aan te schenken. Het doel is tweeledig. Bewoners uitnodigen om zelf te komen kijken op locatie en hen vanuit huis (flyers, uitnodigingen, social media, krantjes) te informeren over deze nieuwe plek. Voor Perron 32 is een logo en een website in de maak.